

Gostilna
LAKNER
Kokrica
tel. 22-890
ponovno odprta
10-22
ponedeljek zaprto!

stran 2 Dejanja so kruh, besede so le cvetke

stran 5 Pomagaj si sam
in država ti bo pomagala

stran 9 Denacionalizacija
naj bo del privatizacije

70 ljubljanska banka
Gorejska banka Kranj
GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Franci Petek pred odhodom na svetovno prvenstvo na državnem prvenstvu v Planici. Foto: G. Šinik

Svetovni prvak

"Na svetovno prvenstvo odhajamo z najboljšo ekipo doslej. Imamo odličnega posameznika in solidno moštvo," je par dni pred odhodom v Val di Fiemme ponosno dejal trener Luka Koprivšek in se ozrl v mladega Francija Petka. Franci se je smejal. Kot vedno. Skromno je dejal, da je v dobri formi, da bi bil rad uvrščen vsaj do šestega mesta. "Veliko pa je odvisno od trenutnega razpoloženja, od počutja, od sreče," je tudi dodal.

In minulo nedeljo je Franci imel srečo. Pa ne le srečo, odločilo je predvsem znanje in seveda živci, ki tolikokrat izdajo tudi najboljši športnik. Ko je skočil prvi in lepo pristal daleč na dnu skakalnice, so številni ljubitelji smučarskih skokov pri nas začeli sklepati stave. Res je od sile ta pogumni Gorenjec, ta naš Franci, so zatrjevali navijači in celo večina tistih, ki jim je šport deveta briga. Nestrpnost pred drugim skokom je naraščala. Stiskali smo pesti in čakali kaj bo. Da bi bila vsaj medalja, tako bi mu jo privoščili! In je bila. Zlata. Prvič v zgodovini našega skakalnega športa, ki se sicer ponaša z nekaj lepi-

mi uvrstitvami. Franci Petek je postal svetovni prvak. Visoko je vzdignil Elanove smuči z napisom Slovenija in pred kamerami ponosno obrisal solze sreče. Komaj smo verjeli očem in ušesom. Mladi Leščanec je prišel na svetovno prvenstvo, se povzpel na največjo skakalnico, odrinil in premagal vso svetovno elito, vse, ki so čakali na zveneči naslov in upali na najbolje...

Pa vendar ni tako preprosto, kot je bilo videti. Za Francijevima dvema skokoma je veliko truda, treningov, odrekaj... Mnogo dni, ki jih drugi najstniki porabijo za zabavo ali učenje, je Franci pustil v Planici in ob drugih skakalnicah sveta. Kljub temu je pomlad in poleti vse nadomstil in bil eden najboljših učencev v škojloški smučarski gimnaziji. Sedaj je študent Fakultete za telesno kulturo. Ob začetku letošnje sezone je povedal, da se je na račun skakanja marsičemu odpovedal, a mu zato ni žal. Rad skače in skakal bo toliko časa kot mu bo to v veselje. In z njim se bomo odličnih uvrstitev veselili vsi mi. ● V. Stanovnik

Sindikata predlaga stečaj

Delavski svet je za vršilca dolžnosti imenoval Milana Hudobivnika

Kranj, 11. februarja — Če drži ocena, da je stečaj podjetja neizogiben, je tako z vidika zagotavljanja pravic delavcev iz delovnega razmerja kot tudi narodnogospodarskega vidika treba stečajni postopek uvesti čim prej in s tem končati sedanjo ekonomsko agonijo podjetja.

Tako menijo v svetu kranjskih sindikatov in vodstvu tovarniškega sindikata v Tekstilindusu, kjer so se razmere v zadnjem času tako zaostrele, da zaposleni ne prihajajo več na delo, ker se niso dobili plače za december, denarja pa nimajo tudi za poravnavo zapadlih računov in obveznosti do republike in občine. Direktor Štefan Markovič je pred dnevi odstopil, delavski svet pa je na njegovo mesto za vršilca dolžnosti imenoval Milana Hudobivnika, vodjo oddelka za elektroniko.

V izvršnem odboru tovarniškega sindikata so se že sprijaznili s tem, da sedaj ni več mogoče računati na pomoč od zunaj, ki bi jih rešila pred stečajem. Zato predlagajo, da ne bi čakali na potek zakonsko določenega roka plačilne nesposobnosti podjetja in prijavo SDK. Delavski svet naj bi sam predlagal stečajni postopek, hkrati pa naj bi zagotovil čim boljši izhodišnji položaj zaposlenih pri uresničevanju pravic za primer stečaja.

Tako naj bi zaposlenim, ki bodo zaradi stečaja ostali brez dela, takoj zagotovili pravne možnosti za morebitne bodoče terjatve iz stečajne mase v višini odpravnin, ki bi jim pripadle kot tako imenovanim presežnim delavcem. Po novi za-

konodaji jim poleg nadomestila za 6 mesecev pripada tudi odpravnina v višini polovice povprečne trimesečne plače, če so bili v podjetju zaposleni najmanj dve leti.

V sindikatu se zavzemajo tudi za to, da zaposlenim omogočijo, da se kot tehnološki presežek takoj prijavijo na Zavodu za zaposlovanje. Tam bi potem lahko takoj začeli prejemati nadomestilo za čas brezposelnosti in ne šele z začetkom stečajnega postopka, omenjene terjatve do poletja pa bi uveljavili kasneje v stečajnem postopku. S tem bi jim zagotovili vsaj minimalno socialno varnost, ki je sedaj nimajo, čeprav so zaposleni.

Za dober del zaposlenih v Tekstilindusu bi pomenila socialno varnost predčasna upokojitve na osnovi tako imenovane beneficirane delovne dobe. Zato bi morali po mnenju vodstva sindikata v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje, občinskim izvršnim svetom in republiškim sekretariatom za delo ter podjetji, v katerih so sedaj zaposleni nekdanji delavci Tekstilindusa, zagotoviti potrebna finančna sredstva (okoli 3,3 milijona dinarjev), s katerimi bi okoli 2000 ljudem priznali beneficirano delovno dobo. L. S.

Darilo iz pobratene občine Sovodnj ob Soči

Ova milijona lir za zgornjega Rovtarja

Skofja Loka, 11. februarja - Župan iz pobratene občine Sovodnj ob Soči v Italiji Vito Primožič je v soboto popoldne v spremstvu škofjeloškega župana Petra Hawline izročil Valentini Bogataji, po domače zgornjemu Rovtarju, na Gabrški gori dva milijona lir kot pomoč za obnovo hiše po novembrski vodni ujmi.

Kot je povedal župan Vito Primožič, so v občini Sovodnj in drugih slovenskih občinah na italijanski strani zbirali denar za pomoč poplavljenim po več poteh: prek banke, cerkve, šol, slovenskih društev. »Mi smo prek društev zbrali dva milijona lir in jih želeli osebno izročiti enemu od prizadetih v poplavi v pobrateni škofjeloški občini.«

Škofjeloški župan Peter Hawlina je v dogovoru s sodelavci predlagal Valentini Bogataji z Gabrške gore, po domače zgornjemu Rovtarju, ki sprva sploh ni prijavil škode in zato doslej ostal tudi brez pomoči. Komisija je bila na ogledu šele 21. januarja.

ljišča. Temelji so posedeni za približno deset centimetrov. Vidne razpoke potekajo od vrha do tal hiše, še posebej so zaznavne pri odprtinah. V kleti so razpoke široke štiri centimetre. Obokan strop se odpira po dolžini. V pritličju in nadstropju so zaradi poseganja razpoke vidne v vseh prostorih. Komisija je ocenila, da bi se ob nadaljnjem premikanju terena lahko porušili oboki v kleti in s tem cela hiša. Škoda je ocenila na 443 tisoč dinarjev, bivanje v hiši pa za nevarno.

V hiši živi gospodar z ženo in sinom, ki je med tednom zaradi študija v Ljubljani. Hčere so poročene zdoma. Lani je gospodar dobil grad-

obrniti sebi v prid, so bili nadejane darežljivosti pobratimov iz Sovodnja ob Soči iskreno veseli. S 65.000 šilini-
gi jih je razveselil tudi župan občine Sele na Koroškem Engellbert Wassner. ● H. Jelovčan, Foto: G. Šinik

Čas kulture - Morda je jasno bolj kot kdajkoli poprej v teh dneh, ko nas na vsakem koraku vabijo na eno od kulturnih prireditve v mesecu kulture, da le-ta nikakor ne more biti zgoščena v dogajanje ob 8. februarju; pač pa mora biti sestavni del vseh dni v letu, vseh obdobjih v življenju naroda, ki hoče obstati in preživeti. Na sliki: tradicionalna podoknica pred Prešernovo hišo v Kranju, pel je mešani pevski zbor Iskra Kranj. Foto: Gorazd Šinik

Negotova usoda tržiškega BPT

BPT bo poskusil s prisilno poravnavo

Jakob Štabuc, v.d. direktorja tržiškega BPT, pravi, da bodo stvari jasne tja do polletja, saj več kot toliko časa nimajo.

Tržič, 11. februarja - Na časnikarski konferenci sta Jakob Štabuc in Slavko Teran spregovorila o reševanju BPT, ki je na sodišču že prijavljen za stečajni postopek, rok še ni razpisan, v tovarni pa pripravljajo predlog za prisilno poravnavo, ki bo seveda uspela le, če se proizvodnja ne bo ustavila.

Proizvodnja trenutno poteka, Jakob Štabuc je dejal, da jo zagotavljajo z velikimi težavami in z razumevanjem dobaviteljev, dodatno se ne zadolžujejo več, ker tudi njim kupci ne plačujejo, si pomagajo s kompenzacijami. Gotovino pa seveda potrebujejo za plače, po novoletnih praznikih, ko je BPT dobil novo vodstvo, so uspeli izplačati novemberske in nato 25. januarja decemberske plače, povprečje je znašalo 3.700 dinarjev. Trenutno je zaposlenih 819 delavcev, od tega jih je 35 na čakanju.

V novo vodstvo je vključen tudi Slavko Teran, ki je uradno še vedno zaposlen na občini, dejal je, da pripravljajo predlog za prisilno poravnavo z dvehletnim odlogom odplačil, o čemer se bodo seveda morali izreči upniki in sodišče. Vse kaže, da bo BPT lansko leto zaključil s 27 milijoni dinarjev izgube, s čimer ne bo prekoračena meja za uvedbo stečaja. BPT ima 276 upnikov, dolguje jim približno 30 milijonov dinarjev, kar 213-im upnikom je dolžan manj kot 50 tisoč dinarjev, le trem upnikom dolguje več kot milijon dinarjev (Petrol in Jugotekstil Ljubljana ter Centrotek-

stil Beograd). Kratkoročno je BPT zadolžen za 32 milijonov dinarjev, od tega republiški razvojni dinar znaša 12 milijonov dinarjev, rok za njegovo transformacijo pa je zdaj podaljšan do konca marca. Vendar ima tudi BPT kar nekaj dolžnikov, saj so mu kupci dolžni približno 40 milijonov dinarjev. ● M. Volčjak

BARVE, LAKI, ČISTILA
v Irgovni
LILA
tel.: 34-770

Kranj, Jezerška 121.

Ugotovila je, da je stena njegove hiše, grajene okoli leta 1886, na zgornji strani zaradi velikih pritiskov zemlje povzročila škodo za okrog pet centimetrov. Na spodnji strani je opazno posedanje temeljev zaradi rahlih premikov zem-

beno dovoljenje za gradnjo nove hiše, vendar je trenutno niso sposobni začeti graditi, saj je dohodka od majhne kmetije, ki ima omejene možnosti za razvoj, premalo.

Bogatajevi z Gabrške gore, ki naravne nesreče niso znali

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Kormoranov spev

Kdo bi pozabil slike, ki se nam v zadnjem času kar naprej prikazujejo na malih zaslonih: slike kormoranov, morskih ptic, ki se zaman poganjajo iz smrtonosnega objema črnega naftnega madeža, s kakršnim je prekrito morje ob kuvajtski obali v Zalivu? Agonija kormoranov in vsega drugega morskega življa je posledica dejstva, da je S. Husein uporabil nafto kot orožje: izpustil jo je v morje, da bi onemogočil izkrcanje marincev na obali in povzročil pravo ekološko katastrofo, premišljeno uničenje flore in favne v morju ali ekocid. Ironija je v tem, da se ekocid v mednarodnem pravu sploh ne smatra za zločin. Prof. R. A. Falk je že pred dvema desetletjema predlagal, da bi podpisali konvencijo proti zločinu ekocida, proti takemu načinu vojskovanja, ki smrtonosno deluje na okolje. Predlog ni bil sprejet. Pravnoformalno je torej še vedno dovoljeno spreminjati življenjsko okolje v vojne namene. Sicer pa so ekocidno orožje prvi uporabili ravno Američani; v vietnamski vojni so džungle, življenjsko zavetje gverilcev, posipali s herbicidi. Tudi v zalivski vojni ga uporabljajo in nihče ne ve, kakšne bodo morebitne posledice uničenja naprav, v katerih Iranci proizvajajo kemično in biološko orožje, pa razstreljenih jedrskih reaktorjev in zažganih naftnih vrelcev. Naftni madež v Zalivu bo slejkoprej dosegel saudske naprave za pridobivanje pitne vode iz morja. Turki pa bi lahko zastupili Evfrat in Tigris, oba veletoka, ki z vodo napajata Irak; vojskovanje v puščavi brez vode bi bilo tako še bolj kruto.

Zastrupljena zemlja, mrtva in strupena voda, črni oblaki v ozračju, ki bi lahko zakrili sonce - saj to je vendar Apokalipsa. Ekocid zastupi vse štiri elemente: zemljo, vodo, zrak in ogenj in zajame vse sfere: litosfero, hidrosfero, atmosfero in vesolje. Načrtno je mogoče povzročiti potrese, razdražiti vulkane, dvigniti valove plime, spremeniti rečne in oceanske tokove, porušiti ekološko ravnovesje v neki pokrajini in spremeniti njeno podnebje, uničiti ozonski sloj...

Vojna v Zalivu ima tako vse več razsežnosti: gospodarsko (nafta), politično (palestinsko vprašanje), ideološko ("spopad dveh svetov") in ne nazadnje ekološko (ekocid); zdaj je že jasno, da bodo najhujše posledice te vojne prav ekološke. Pravega zmagovalca pravzaprav ne bo, glavni poraženec pa bo človek, domnevni vladar sveta. Sodobni človek se obnaša tako, kot bi ne vedel več, da je ves svet njegova hiša (ekologija je izpeljana iz grške besede oikos, ki pomeni hišo, dom). "Človek zavzema v ekološkem pogledu pomembno mesto v naravi; posreduje v vseh dogajanjih na zemeljski površini. S svojo dejavnostjo je zelo spremenil svoj življenjski prostor in določil smer v nadaljnjem razvoju biosfere; s svojim delom zavestno in smiselno izkorišča bogastvo narave." Kako samozavestno je bilo še nedolgo tega (Mala splošna enciklopedija, 1973) opisano razmerje človeka in narave! Zdaj pa smo pričali ekocidu, ki postavlja zavestnost in smiselnost človekovega ravnanja pod vprašaj. Ekocid je pravzaprav hujši od genocida. Človeška vrsta je edina, ki uničuje samo sebe, zdaj pa se ta domišljavi rod loteva še okolja, v katerem živi.

V svetih knjigah, ki so nastale v krajih, kjer zdaj divja vojna, piše, da je Bog dal oblast nad svetom človeku (Psalmi 8,7), ki naj bi ga poslej upravljal kot njegov namestnik. "... naredil si ga le malo nižjega od angelov, s slavo in častjo si ga ovenčal; dal si mu oblast nad deli svojih rok, in vse si podvrget njegovim nogam: drobnico in vso goved in tudi poljske živali, ptice pod nebom in ribe v morju, vse, kar hodi po morskih stezah." - Kaj pa, če človek z zaupanjem mu svetom ne ravna več odgovorno? Je tedaj spet vse v božjih rokah in sam Bog ve, kako se bo končalo?

Labodji spev je resda smrtni spev, vendar je lep; kormoranov spev pa sploh ni spev, so le še pretresljivi kriki umirajoče ptice, svarilo tistemu, ki jih povzroča - človeku.

Miha Naglič

Zasedanja občinskih skupščin

Radovljica, 8. februarja - Zbori radovljiške občinske skupščine bodo jutri, v sredo, na skupnem zasedanju obravnavali letošnje usmeritve izvršnega sveta na gospodarskem področju, poročilo o upravnem delovanju občine, davčni "paket" (dogovor o usklajevanju davčne politike, odlok o davkih občanov, odlok o posebnem občinskem davku od plačil za storitve), proračun občine za leto, osnutek odloka o zagotavljanju sredstev za uresničevanje zdravstvenega programa, predlog odloka o določitvi pomožnih objektov, ki se lahko gradijo brez lokacijskega dovoljenja, prostorsko ureditvene pogoje za Triglavski narodni park, predlog o izstopu radovljiške občinske skupščine iz Sveta gorenjskih občin... ● C. Z.

Tržič, februarja - Kar zanimivo sejo skupščine napovedujejo za jutri, sredo, 13. februarja, v Tržiču. Spregovorili bodo o osnutku odloka o proračunu občine, o odloku o zagotavljanju sredstev za zdravstveno varstvo v letošnjem letu in o davkih, o davkih občanov, usklajevanju davčne politike v letu 1991, preimenovanju uličnega sistema v Tržiču, o organizaciji in delu skupščine, pri volitvah in imenovanjih pa bodo odborniki med drugim imenovali tudi komisijo za raziskavo množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti. Na samem začetku seje pa bo predsednik Smuk podelil Kurnikove plakete in nagrade za leto 1990. ● D. D.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Kranj, p. o., Moše Pijadeja 1
Tisk: DELO TČR - Tisk zavodov in revij Ljubljana, p. o.

Predsednik časopisnega sveta Ivan Bizjak

Časopis izhaja dvakrat tedensko ob torkih in petkih. Cena izvoda je 12,00 din, naročnina za 1. kvartal 1991 znaša 300,00 din. Individualnim naročnikom priznavamo 20 odstotkov popusta (naročnina 240,00 din).

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Valjavec (direktor in glavni urednik), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavri - Zleblir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalari (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura, snovanja), Helena Jelovčan (izobraževanje, izolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Koljnek (notranja politika, sport), Stefan Žargi (notranja politika), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorski (oblikovanje), Ivo Sekine, Nada Prevc in Mirjana Drakler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj
Telefoni: računalniški SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda, računovodstvo, naročnina 28-463, mali oglasi 27-960, sprejem neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku, delovni čas od 7. do 13. ure, ob sredah do 16.30, telefaks: 25-366 (direktor, komercialna), 23-163 (uredništvo)

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo.

Peter Hawlina na podelitvi občinskih priznanj

Dejanja so kruh, besede so le cvetke

Deset občinskih nagrajencev za leto 1990, prof. dr. Anton Polenec častni občan

Žiri, 9. februarja - Nocojšnji slavnostni koncert ob slovenskem kulturnem prazniku je bil združen s podelitvijo priznanj občine Škofja Loka za leto 1990. Slovesnosti v polni žirovski dvorani so se med drugimi udeležili tudi član predsedstva Republike Slovenije Ivan Oman ter zastopniki iz pobratenih občin Sele na Koroškem in Sovodnji ob Soči.

»Kultura je tudi sposobnost, da se vidimo take kot smo, se ljubimo, spoštujemo in ne take, kot se nam zdi da smo.« je začel slavnostni nagovor škofjeloški župan Peter Hawlina. »Če se želimo opreti na Prešerna, bomo spoznali: kot pesnik nas zasuje z lepotami jezikovne umetnosti, po tem se kosa z vsemi svetovnimi mojstri, glede človeške trdnosti, ne nacionalne, pa je drugače. Štirje verzi s čela njegovih Poezij (Sem dolgo upal in se bal, slovo sem upu, strahu dal; srce je prazno, srečno ni, nazaj si up in strah želi) so podoba pesnikove človeške narave in tudi nas Slovencev, ki smo njegov narod po jezikovni in literarni zavezanosti. V nas sta upanje in bojazen. Ob spoznanju resnice in resničnosti tarnamo, iščemo pomoči, želimo se nasloniti na druge, se postaviti nižje, se imamo za manj sposobne in vredne kot v resnici smo, ustvarjene za hlapčevanje. Večji in močnejši so nam vabili v glave zavest o majhnosti, nesamostojnosti, o tem, da je bolje biti hlapec pri trdnem gospodarju. Premislimo to sami pri sebi.« Peter Hawlina je citiral tudi razmišljanje pesnika Daneta Zajca na temo Prešernovih uvodnih verzov k

Podelitev listine častnemu občanu Škofje Loke prof. dr. Antonu Polencu.

Poezijam in zaključil upajoče: »Kadar gre zares, zapremo usta in morda tudi srca, zaženemo se v delo, da izvlečemo voz. Dejanja so kruh, besede so le cvetke. Z vozom smo šele sredi brega. Vendarle upam, da nocojšnji večer lepih besed in pesmi ne bo izžvenel v prazno.«

Priznanja občine Škofja Loka za leto 1990 so prejeli: pismono priznanje Alojz Božnar za uspešno vodenje usmerjene kmetije in Gorenjevaški oktet

Škofjeloški nagrajenci: Alojz Božnar, Gorenjevaški oktet, Janez Zupančič, Anton Rupnik, Stane Rupnik, Jože Bogataj, Valentin Bogataj, dr. Anton Ramovš, odsotna Anka Skrušny in Peter Ažman.

za 20-letni jubilej ljubiteljskega petja; nagrado občine Janez Zupančič za življenjsko delo na področju razvoja strojniške visoke tehnologije, Anton Rupnik za zgradbo in požrtvovalno delo pri vodenju obrata Gorenjske predilnice, Stane Rupnik za strokovno delo pospeševalca za urejanje kmetijskih zemljišč in aktivno vodenje sveta krajevne skupnosti Zminec; malo plaketo občine Peter Ažman za zavzeto sodelovanje pri razvoju obrtništva v občini, Jože Bogataj za dolgoletno uspešno delo v podjetju Termo in organih Krajevne skupnosti

Gorenja vas, Valentin Bogataj za dolgoletno prizadevanje in požrtvovalno delo na kulturnem in vzgojnem področju, rojak dr. Anton Ramovš za bogato študijsko in raziskovalno življenjsko delo in Anka Skrušny, direktorica Odeje, za gospodarske dosežke tekstilne industrije s pravim poslušanjem za kvalitetno proizvodnjo in moderno trženje.

Prof. dr. Antonu Polencu župan izročil listino o imenovanju za častnega občana Škofje Loke. ● H. Jelovčan, Foto G. Šinik

Za Kranj pretežno finančno breme

Kaj z nedograjenim kranjskim bazenom?

Kranj, 7. februarja - Ob obravnavi predloga letošnjega proračuna kranjske občine in predračuna Rudisa o stroških nadaljnjih del se bo občinski izvršni svet izrekel o usodi nedokončanega olimpijskega bazena. Kot je uvodoma na včerajšnji seji dejal predsednik kranjske vlade Vladimir Mohorič, Kranj ni sposoben sfincancirati niti dograditve objekta republiških razsežnosti niti ga kasneje vzdrževati. Za popolno dokončanje manjka 80 milijonov dinarjev, vzdrževanje pa bo na leto stalo okrog 20 milijonov dinarjev.

Gradnja se je doslej napajala iz posebne triodstotne prispevne stopnje kranjskih podjetij. Po novem zakonu o financiranju javne uprave ta vir odpade, gradnjo lahko financira le občinski proračun. Ta je realno zmanjšan in spriču razsulega gospodarstva nikakor ne bo kos (tudi z moralnega vidika) luksuzni investiciji.

Slavko Brinovec, ki je orisal dosejano "zgodovino" gradnje bazena, je dejal, da je približno 67 odstotkov gradnje že končane. Za popolno dokončanje bi trenutno rabili okrog 80 milijonov dinarjev. Glede na finančne zagate bi bilo možno, da bi usposobili samo bazen za plavanje, kar bi stalo 64 milijonov dinarjev, ostale površine in

prostore t.i. Turistično gostinjskega in rekreacijskega centra Kranj pa bi ponudili za komercialne dejavnosti. V tem primeru bi na občinski proračun padlo 40 milijonov dinarjev, pet milijonov na republiko in devetnajst milijonov na investitorja Rudis v obliki kredita. V poskusu, da bi kranjski delež zmanjšali, so se pogovarjali s slovenskim šolskim in športnim ministrom dr. Petrom Vencljem, da bi iztržili večji delež republike, saj je bila ne nazadnje gradnja bazena spočeta z oznako slovenskega plavalnega centra. Minister je v najboljšem primeru obljubil deset milijonov dinarjev, če bo seveda za to tudi parlament. Nekaj de-

narja bi lahko dobili še z od prodajo starega zimskega bazena. Slavko Brinovec vidi možnost: letos bazen dograditi s prodajo starega bazena in namemom kreditov, upočasniti dejstva, da se bo po reorganizaciji občin kranjska občina predvidoma razdelila na sedem manjših in da bo samo mesec še manj sposobno skrbeti za prevelik bazen, ki ne more prinašati dobička. ● H. Jelovčan

Izjemno za odpuščene delavce

Začasna obrtna dovoljenja

Škofja Loka, 7. februarja - Občinski izvršni svet se je na torkovi seji opredelil za izdajo začasnih obrtnih dovoljenj odpuščnim delavcem v primerih, ko prostor za opravljanje dejavnosti nima vseh upravnih dovoljenj. Izjema ne velja za nelegalno grajene objekte in ekološko sporne dejavnosti. Seveda pa bo moral novopopečeni obrtnik v enem letu pridobiti vsa ustrezna upravna dovoljenja.

Takšno odločitev je škofjeloški izvršni svet sprejel, da bi pomagal odpuščnim delavcem, ki zase vidijo rešitev v samozaposlovanju, namesto da bi se vpisali na spisek iskalcev dela pri Zavodu za zaposlovanje. Prvi bodo tovrstno ugodnost očitno izkoristili nekateri delavci iz Rudnika urana Žirovski vrh, ki so se odločili za sprejem odpravnine (kandidatov zanjo je 166) in s tem delovnih knjižic. Petindvajset od njih je v ponedeljek odpravljeno že prejelo.

Z dnem vročitve delovne knjižice namreč tem delavcem ugasne pokojninsko zavarovanje, sami in njihovi družinski člani pa so zdravstveno zavarovani še en mesec. Na sekretariatu za družbeni razvoj se je že oglasilo več delavcev, ki želijo takoj začeti opravljati deficitarne obrtne dejavnosti in zanje usposobiti poslovne prostore, žal pa še nimajo ustreznih upravnih dovoljenj.

Lokacijski postopek, če ni pretiranih zapletov ter nato še postopek za izdajo gradbenega in uporabnega dovoljenja, kar je pogoj za izdajo obrtnega dovoljenja, traja pet do šest mesecev.

Izvršni svet, ki pričakuje, da bodo za odvečnimi delavci RUŽV morda že kmalu v podobnem položaju tudi delavci nekaterih drugih podjetij, je imel pri odločitvi pred očmi predvsem pozitivno plat nebirokratske poteze; kandidat za obrtno dejavnost začne delati takoj, z njo pridobiva dohodek, jo opravlja legalno in plačuje davke, v občini se na ta način poveča pokritost nekaterih deficitarnih dejavnosti, predvsem pa se, kot rečeno, hitreje rešuje socialna varnost odpuščnih delavcev in njihovih družin. ● H. Jelovčan

Vlada prepušča odločitev skupščini

Povečati šolo v Gorenji vasi ali v Poljanah?

Škofja Loka, 7. februarja - Vprašanje, ki že nekaj časa buri tako Gorenjevaščane kot Poljančane, vsekakor ni preprosto, toliko manjker v občinskem proračunu ni denarja ne za prizidavo h gorenjevaški šoli, še manj za preoblikovanje podružnice v Poljanah v popolno osemletko. Občinski izvršni svet je v terek sicer podprl gradnjo v Poljanah, vendar prepušča končno odločitev skupščini. Odločitev bo potrebna zaradi nadaljevanja priprave dokumentacije, s katero bo mogoče kandidirati tudi za republiški denar.

Mana Veble-Grum, direktorica Zavoda za družbeni razvoj je izvršnemu svetu predstavila možno razširitev šole v Poljanah v dveh fazah. V prvi fazi bi pridobili 360 kv. metrov dodatnih zemljišč in zgradili učilnice za predmetni pouk (zazidalni načrt je sprejet), v drugi fazi, ki pa je dolgoročna, pa dokupili še nova zemljišča in dogradili telovadnico (dodatnih 4,5 milijona dinarjev). Če bi šola v Poljanah prerasla v osemletko, bi s tem omilila prostorsko stisko v gorenjevaški šoli, ki ima letos 713 učencev (grajena je za 600 učencev), sicer pa bi zaradi nadaljnjega narasčanja števila učencev morali v Gorenji vasi dograditi šest učilnic za nižje razrede in telovadnico. Investicijski stroški bi bili večji za približno 2,1 milijona dinarjev v Poljanah (za 1. fazo gradnje v tem primeru bi bili nekaj dražji (za okrog sedem odstotkov) tudi sami stroški izobraževanja.

Predvsem z vidika kvalitete izobraževanja je boljša rešitev vsekakor dograditev šole v Poljanah kot v Gorenji vasi, saj bi tako v Poljanski dolini namesto ene šole velikanske z 28 oddelki dobili dve "normalni" šoli. Takšno rešitev zagovarjajo učitelji v obeh šolah, medtem ko ljudje v Gorenji vasi spominjajo na obljubo referendumskega programa iz 1979. leta, v katerem je bila zapisana dograditev telovadnice v Gorenji vasi. ● H. Jelovčan

Ustanovljena konfederacija sindikatov 90

Sodelovanje neodvisnih in samostojnih organizacij, ki bodo nastopale skupaj na dogovorjenih projektih

Kranj, 8. februarja - V prostorih Sveta kranjskih sindikatov je bila danes ustanovljena konfederacija sindikatov 90, ki poleg dveh sindikalnih central: Zveze svobodnih sindikatov (Ravnikarjevi sindikati) in Zveze neodvisnih sindikatov (Tomšičevi sindikati), predstavlja zvezo nekaterih samostojnih sindikalnih organizacij, ki se niso želele vezati v centralistično povezovanje prej omenjenih central. Kot že ime zveze pove, gre za sodelovanje povsem neodvisnih in samostojnih organizacij, ki bodo nastopile skupno v primerih posebej dogovorjenih skupnih interesov ali, kot so poudarili na ustanovni seji, pri skupno dogovorjenih projektih.

Poučeni z grenkimi izkušnjami, ko v slovenski skupščini ob sprejemanju nove delovne zakonodaje niso mogli uveljaviti svojih mnenj in pripomb, ko tudi še ni rešeno vprašanje pravice zastopanja (reprezentativnosti), so se nekatere samostojne sindikalne organizacije, ki iščejo svoje poti in načine čim učinkovitejšega zastopanja delavskih interesov, odločile osnovati novo sindikalno zvezo na konfederativnih načelih delovanja. V Konfederaciji sindikatov 90 (številka 90 simbolizira slovensko prelošno leto in začetek novega desetletja, v katerem naj bi razvili pravo sindikalno gibanje)

so se ob ustanovitvi vključile štiri sindikalne organizacije: Obalni sindikati, Sindikati pomorščakov, Sindikat igralniških delavcev in Samostojni kranjski sindikati, ki predstavljajo 50 do 55 tisoč delavcev, do ustanovitve pa še niso sprejeli sklepov o pristopu: Neodvisni sindikat Slovenije - Ptuj, Sindikat bančnih delavcev, Sindikat policistov in Sindikat novinarjev, ki obljublajo sodelovanje. Samo zamisel datira iz oktobra preteklega leta, v januarju pa so ustanoviteljice pisмено pristale na podpis predlagane konfederativne pogodbe. Ob razglasitvi konfederacije je bil izbran sedež zveze

v Kopru na Obalni sindikalni organizaciji, za predsedujočega z enoletnim mandatom pa Boris Mazarin.

Po slavnostni razglasitvi nove zveze so se prisotni predstavniki organizacij lotili že prvega skupnega projekta - oblikovanja skupnih stališč k predlogu zakona o privatizaciji, ki bo seveda bistveno vplival na bodoči materialni in socialni položaj delavcev. Zavzemajo se, da se del družbenega premoženja v obliki obveznic ali delnic razdeli delavcem, ki so to premoženje v teh desetletjih ustvarili, saj bi le vračilo premoženje nekdanjim lastnikom, ne pa tudi povojnim ustvarjalcem le tega, pomenilo prav tako krivico, kot jo je povzročila nacionalizacija. So torej proti prodaji delnic delavcem z določenimi popusti, v kolikor pa bo taka rešitev kljub vsemu sprejeta, pa kriterij ne more biti le zaposlitev v posameznem podjetju ali celo samo državljanstvo R Slovenije, pač pa je

nujno upoštevati celotno delo - soustvarjanje družbenega kapitala. Delnice s popustom bi morale biti, v izogib številnim možnim mahinacijam, vrednostni papirji, ki se glasijo na ime (omejitev prenosljivosti). Opozarjajo tudi na nesprejemljivost pobiranja dobička s strani države na podlagi v državnemu skladu vloženi delnic. Ker zakon o privatizaciji v bistvu uvaža kapitalizem, naj se prav s tem zakonom uredi tudi vprašanje delavskega soupravljanja (participacije) vsaj na ravni tovrstnih ureditev v razvitih zahodnih državah, pri holdinških povezavah pa je nujno do zaključka privatizacije obvezno skrbništvo.

V razpravi o bodočih nalogah oz. projektih, je bil omejen tudi osnutek nove Ustave R Slovenije, ki v dveh členih - o sindikalnem organiziranju in pravici do stavke, absolutno nezadostno opredeljuje položaj in pravice delavcev, saj je po mnenju udeleženi sindikalisti nujna opredelitev nekaterih osnovnih socialnih pravic in pravic do brezplačnih storitev na področju družbenih dejavnosti. Tako pomembnih določil ne kaže prepuščati le zakonodajci.

Uspešnost novoustanovljene konfederacije sindikatov bo vsekakor odvisna od njihove uspešnosti pri zastopanju delavskih interesov, sama ustanovitev pa pomeni še en korak k sindikalnemu pluralizmu. ● Stefan Zargi

Ekološka agresija v Perzijskem zalivu Narava boljša do ljudi, kot zasluži

Svet so pred nedavnimi obšle grozljive podobe ekološke katastrofe v Zalivu. Prve napovedi posledic ogromnih količin razlite nafte v morju so bile dokaj črnooglede. Toda ekologi imajo vendarle optimistično sporočilo, ki temelji na poprejšnjih izkušnjah. Prej ali slej bo narava povrnila svoje ravnovesje. Vprašanje je le, ali si človek to zasluži!

Človek je storil nov zločin. V zalivski vojni je segel ne le po življenju soljudi, ampak tudi po bivanju narave. Lotil se je nedopustne ekološke agresije, da bi z njo postavil sicer močnejšega sovražnika v podrejen položaj. V boju za nafto je uporabil nafto; toda, izlil jo je v morje!

Vsa človekova prizadevanja za zmanjšanje posledic ekološke katastrofe so seveda glede na količine razlite nafte iz kuvaljskih črpališč povsem neznatna. Ogromnega naftega madeža se nikakor ne da očistiti. Čeprav ne bi bilo vojne, bi se dalo kaj malo storiti. Razpršila za nafto je ne uničijo, ampak jo le potiskajo v globino. Kot so pokazale izkušnje iz preteklosti - na primer, po katastrofi tankerja Torry Canyon, se tako nafta še bolj širi. Razen tega so razpršila še škodljivejša za nesrečne živali od same nafte. Sicer pa je sedaj že prepozno! Razlita nafta se namreč v prvih 24 urah veže z morsko vodo, kar ustvari lepljivo zmes. Modro morje postane zaradi zgrudene nafte opolzka črna snov, v kateri se v enem tednu uniči vsa naravna veriga, od planktona, prek rib do ptic.

Čeprav bi človek zaslužil hudo kazen za svoje nespametno početje, je narava vendarle mnogo milejša do ljudi, kot si zasluži. Človek ruši ravnovesje, narava pa ga ponovno vrača. To se je izkazalo na obali Cornwalla, kamor so se 24 let po nesreči tankerja Torry Canyon vrnil kormorani, v morju pa spet vrvi življenja. Obala Bretanje je oživela celo v 12 letih po nesreči tankerja Amoco Cadiz v njeni bližini.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako lahko narava popravi katastrofo v Perzijskem zalivu. Težava je namreč v zaprtosti zaliva, zaradi česar bo izlita nafta le težko odtekla v vode oceana. V vsaki nesreči pa je tudi malo sreče; zaradi tople vode v zalivu strupe ne snovi v surovi nafti že v šestih urah izparijo in nafta se hitro razgradi v drobne grudice, s katerimi bodo v doglednem času opravile bakterije. Kot naglašuje oceanolog, človek ne more niti približno tako učinkovito ukrepati, kot to lahko stori narava sama zase. Poglavitno vprašanje pri tem je, kolikšno ceno mora narava plačati za človekovo nasilje nad njo, sploh pa, ali je človek res za vselej upravičen do njene dobrote! ● S. Saje

Vlada pripravlja predloge

Slovenska vlada pripravila del planskih dokumentov za leto 1991

Ljubljana, 7. februarja - Na 58. seji izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije so bili obravnavani najpomembnejši dokumenti, s katerimi v teh skrajno nepredvidljivih časih skuša slovenska vlada opredeliti vsaj glavne okvire delovanja naše države v letu, ki se je že krepko začelo. Razpravo o ekonomski in razvojni politiki ter proračunu bo vlada še nadaljevala, med že dokončno oblikovanimi predlogi za slovenski parlament, ki bo te najpomembnejše letne dokumente obravnaval na kar tridnevnem zasedanju od 26. do 28. februarja, pa je najpomembnejši prav gotovo večkrat zahtevani in obljubljeni socialni program.

V časih, ko se vse radikalneje spreminja družbenopolitični ustroj, ko je vrsta sistemskih sprememb šele v osnutku, ko tečejo intenzivna pogajanja o bodočih odnosih v Jugoslaviji in ko gospodarstvo ječi v pasti nelikvidnosti, preobremenjenosti, blokacij neštevilnih vitalnih procesov in popolne negotovosti in nedoločeni pogojev gospodarjenja, je tudi makro

planiranje na narodnogospodarski ravni zelo nevhvaležno opravilo. Nič čudnega torej, da v takih razmerah ni bilo mogoče pravočasno pripraviti celovitih planskih dokumentov, ki bodo v nekaterih delih še predmet razprave na prihodnjih sejah vlade, predlog socialnega programa pa je zato na tiskovni konferenci vzbudil največ pozornosti (o tem poročamo

podrobneje na 5. strani). Poleg omenjenega pa je bilo na dnevnem redu več pomembnih zakonov, med katerimi bo v aktualni politični situaciji veliko pozornosti vzbudil zakon o denacionalizaciji. Naj omenimo, da bo vlada predložila skupščini predlog zakona o gozdovih, ki družbene gozdove poddržalja za čas dokler ne bo izvedena denacionalizacija in (re)privatizacija, ki ukinja gozdna gospodarstva in hkrati z novo ureditvijo gospodarjenja z gozdovi (ustanovitev republiške uprave za gozdove in podjetij za gospodarjenje z gozdovi) odpravlja moratorij na sečnjo. Uvedeno bo tudi novo obdavčenje dohodka iz gozdov vključno s komercialnim nabiranjem gozdnih sadežev. Sprejet

je bil sklep o spremembi vzgojnoizobraževalnih programov na srednji stopnji, ki ločuje poklicno izobraževanje (2, 3 letno in nadaljevalno) od srednjega strokovnega (4 letnega). Posebej smo bili opozorjeni na to, da bo razpis za vpis v izobraževanje po osnovni šoli letos zaradi številnih sprememb kasnil za tri tedne. Določeni so bili tudi postopki in merili za pridobivanje sredstev Republike Slovenije za pospeševanje gospodarskega razvoja in razvojni sanaciji podjetij. Izvršni svet je zavrnil predlog zvezne vlade o podaljšanju proračunskega leta do 31. marca, za bančni konzorcij za razvojni sklad EFTA pa je bila izbrana A banka. ● Stefan Zargi

Razprava o bodoči občini v Kranjski Gori

Občino hočemo zaradi urejanja problemov!

Kranjska Gora, 11. februarja - V osnovni šoli v Kranjski Gori je bil v četrtek zvečer sestank o bodoči organiziranosti občin. Na sestanku sta sodelovala predstavnika strokovne komisije za novo organiziranost lokalne samouprave mag. Stanko Vlač in Darja Lavtižar-Bebler, udeležili pa so se predstavniki vseh krajevnih skupnosti Zgorajnesavske doline in Žirovnice.

»V Sloveniji imamo 62 občin in 1.200 krajevnih skupnosti, sedanja občina pa opravlja preko 3.000 nalog,« je med drugim poudaril mag. Stane Vlač. »Ustava ne ukinja sedanjih krajevnih skupnosti, krajani naj se z referendumom sami odločijo, v kakšni skupnosti želijo živeti. Nekateri strokovnjaki svarijo pred veliko občinami, vendar so za take nove občine, ki bodo sposobne urejevati vse zadeve, ki so življenjskega pomena za občane. Ta proces preoblikovanja občin bo vsekakor dolg, zakon o občinah, ki se pripravljajo, pa bo vseboval štiri sklope vprašanj: kriterije za oblikovanje občin, za financiranje, za funkcionarje lokalne oblasti in odnose med lokalnimi oblastmi in državo. Tako zakon kot ustava pa morata zagotoviti ljudem, da se organizirajo po svojih željah in potrebah.

Nova ustava predvideva mestno in podeželsko občino, lahko

tudi več mestnih, s tem da ima poseben status občina Ljubljana. Ze novembra je zbor v republiki sprejel poziv vsem občinam, naj ustanovijo iniciativne odbore - na Bledu in v Bohinjski Bistrici že imajo - saj republika ne more dati takih napotkov, ki bi bili sprejemljivi za vse.

Občina naj bi imela del lastnih dohodkov in dopolnilna sredstva države. V sosednji Avstriji imajo prav zanimiv sistem: določeni davki občini v celoti ostanejo, nekaj pa dobi iz državne blagajne. Povsod gre za razmerje med 40 odstotki lastnih sredstev in 60 odstotki državnih.

Občina naj bi urejevala zadeve lokalnega pomena, komunalna in socialna vprašanja in bila udeležena pri vrsti družbenih dejavnosti. V ustavi je deset členov o lokalni samoupravi, na te pa je republiška strokovna komisija urejala več kot 300 pripomb.

Darja Lavtižar-Bebler je med drugim dejala, da imata Bistrica in Kranjska Gora precej skupnih zadev, saj sta turistična kraja in obema bi morala ostati turistična taksa, oba bi se morala zavzemati za varstvo okolja in turizem. Takim občinam bi morali dati poseben status, ki ga je treba ustrezno utemeljiti. Občina naj bi tudi imela svoje, občinsko premoženje.

V razpravi je predstavnik vasklega odbora iz Martuljka Bojan Kodrič poudaril, da se za občino ne zavzemajo zaradi čustvenih razlogov, ampak zaradi urejanja problemov. V Martuljku se že leta soočajo s problematiko varstva okolja in prostora, čutijo se izigrane, saj je občina gradila vikend naselja, od občine pa kraj ni ničesar dobil. Nova občina je potrebna za kvalitetnejše življenje krajanov.

Predstavnika krajevnih skupnosti iz Žirovnice je zanimalo, kakšen bo upravni aparat novih občin. Mag. Stanko Vlač je odgovoril, da na primer, v Zrečah s 5.000 zaposlenimi v šestih kra-

jevskih skupnostih predvidevajo največ deset zaposlenih v lokalni upravi, župan in nekateri drugi naj bi bili neprofesionalci. Aparat bo pač tak, kakršna bo velikost občine, saj gre za racionalno organiziranost. Boris Oitzl iz Kranjske Gore je opozoril na to, da bi v Zgorajnesavski dolini lahko imeli svojo občino. Vid Černe je dejal, da v izvršnem svetu jeseniške občine že štiri mandate ni Kranjskogorca, ki bi jih zastopal predstavnik iz Mojstrane pa je zanimalo, če se ne bo država vsebolj centralizirala. Vojteh Budinek je opozoril na to, da bi z odlašanjem marsikaj zamudili, saj je v Kranjski Gori v zadnjem času zrastle 94 apartmajev, za Log pa se pripravljajo novo stanovanjsko naselje, kar je treba preprečiti. V Kranjski Gori se ustvari za 500.000 nemških mark turistične takse, a kraj ima od tega silno malo?

V razpravi so nadalje ugotovili, da eksperimentalne občine ne bodo mogoče in da ostaja precej odprtih vprašanj, tudi to, ali naj bi se vzpostavil vmesni, regijski člen med državno in bodočimi občinami. ● D. Sedej

Prepir na ravni balkanske krčme

Zaradi protihrvških demonstracij žena pred poslopjem predsedstva, Stipeta Mesiča in Franja Tujmana sploh ni bilo na petkovi seji zveznega predsedstva, Milan Kučan pa je sejo zapustil. Sploh je bila ta seja na ravni prepiranja v balkanski krčmi.

Kranj, 11. februarja - Še pred petkovo sejo predsedstva Jugoslavije se je sestel slovenski politični vrh na pobudo člana predsedstva Jugoslavije iz Slovenije dr. Janeza Drnovška in ocenil dosežanje pogovore z delegacijami jugoslovanskih republik in pokrajin ter razmere v Jugoslaviji. Kot je bilo pričakovati, se je naše politično vodstvo odločilo za pospešeno osamosvajanje. To je ponovil na seji zveznega predsedstva tudi Milan Kučan in dodal, da je seja, na kateri ni predstavnikov vseh republik, nesmiselna, še posebno, če je pred poslopjem, kjer je seja, vpitje in zmerjanje. Vsi niso bili enakega mnenja, odločalo je preglasovanje in predstavniki Makedonije, Bosne in Hercegovine in Kosova so soglašali s Slovenci in tako je bila v petek seja, ki je v resnici ni bilo.

Za jutri, 13. februarja, je ponovno sklican jugoslovanski vrh. V Sloveniji ni pretiranega navdušenja nad udeležbo na tej seji, le predsednik predsedstva Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović je optimistično izjavil, da seja bo, da bosta prišla tudi Kučan in Tujman in da se sploh lahko še pogovorimo o novi jugoslovanski zvezi. Veliko manj optimizma sejejo Hrvati in Makedonci. Naši sosedje so že povedali, da bodo odšli iz Jugoslavije, če bo tako storila Slovenija, enako pa je napovedal tudi novi predsednik makedonskega predsedstva Kiro Gligorov. Mi nikogar ne silimo, da bi nam sledil, je ob tem dejal Kučan. Tudi brez nas se lahko dogovarjajo o novih povezavah na ozemlju sedanje Jugoslavije.

Za Slovenijo ostaja sporazumna razveza z Jugoslavijo še vedno prava naloga, vendar ne bomo v nedogled vztrajali in pregovarjali nasproti stran, saj je to trošenje časa in moči. Rešitev je tudi enostranska razveza, sicer manj priljubljena, posebno v tujini, vendar brezsilno poseda-nje in gorvanje tudi prinaša samo škodo. Kaj in kako bomo v prihodnjih mesecih ukrepali, bo znano prihodnjim tednom, 20. februarja, ko bo zasedala slovenska skupščina, se seznanila s potekom in rezultati dose-ganih pogovorov ter sprejela dopolnila k slovenski ustavi, ki bodo omogočila hitrejšo osamosvajanje in odklapanje od Jugoslavije. ● J. Košnjek

Sami zgradili mrliško vežico - V Krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše v radovljiški občini, kjer so obsežen in zahteven štiriletni program na komunalnem in še nekaterih drugih področjih s skupnimi moči krajanov ob pomoči širše skupnosti uresničili, so lani med drugim zgradili tudi mrliško vežico. Krajanji so prispevali 75.000 dinarjev in naredili še prek 1.500 ur. Krajevna skupnost pa je dala 80.000 dinarjev. Marsikdo je dal tudi les in na ta način so naredili okna, klopi, ograjo... Vežica na Koprivniku, o kateri sprva niso bili vsi ravno prepričani, da sodi v ta prostor, se zdaj ob prepričanju vseh lepo vključuje v krajino (na sliki). Sicer pa imajo trenutno v krajevni skupnosti zastavljeno tudi veliko telefonsko akcijo. Letos, tako so odločili, naj bi v krajevni skupnosti dobili tudi 60 telefonov. Vsi so že prispevali po 17.500 dinarjev, spomladi pa bodo tudi zakopali za izgradnjo sekundarnega omrežja. V krajevni skupnosti, kjer bo telefonski priključek veljal okrog 55.000 dinarjev, bodo do telefonov "prišli" s tako imenovanim radijskim prenosom. Kanadska centrala na Koprivniku bo prek repetitorja na Voglu povezana s končno avtomatsko telefonsko centralo v Bohinjski Bistrici. - A. Ž.

Gojite jelenjadi v Karavankah

Kranj - Zveza lovskih družen Gorenjske je letos organizator rednega letnega srečanja udeležencev dogovora o gojitvi jelenjadi v Karavankah. Letna konferenca, združena z ocenjevanjem trofej in kategorizacijo odstrela, bo v Kranju v prostorih Gorenjskega sejma 14. februarja ob 9. uri. ● (až)

Kmetijski sejem

Kranj - Predstavniki Poslovno prireditvenega centra Gorenjski sejem v Kranju so v začetku tedna obiskali ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije dr. Jožeta Osterca in nato še člana Predsedstva R Slovenije Ivana Omana. Seznanili so ju o pripravah letošnjega kmetijskega sejma, ki bo v Kranju od 12. do 19. aprila. Takrat bo v Kranju tudi okrogla miza, na katero bodo povabili predstavnike kmetijstva, gozdarstva in lovstva. Pogovor bo takrat vodil član predsedstva Republike Slovenije Ivan Oman. ● (až)

Večer folklorne

Kranj - Folklorna skupina Sava Kranj prireja v petek, 15. februarja, ob 19.30 Večer ljudskih plesov, pesmi in običajev. Prireditelj, ki bo obenem letna predstavitev skupine in v počastitev slovenskega kulturnega praznika, bo v dvorani Zadrudnega doma na Primskovem. Vstopnice so na voljo v prodajalni Sava na Gregorčičevi 10. Če bo zanimanje veliko, bo predstava še ob 17. uri. ● L. M.

Pojasnilo

Kranj - Napovedana maškarada na zamrznjenem Čukovem bajerju v krajevni skupnosti Kokrica, ki jo je nameravalo organizirati turistično društvo, je žal odpadla. Sicer prizadevnim turističnim delavcem na Kokrici, jo je dan prej zagodlo slabo vreme, ki je na zamrznjeno jezero nasulo toliko snega, da prireditve niso mogli organizirati. Pa ne zato, da ne bi mogli očistiti ledu, odločili so se, da prireditve ne organizirajo predvsem zaradi varnosti. ● (až)

Hortikulturno društvo Kranj

Nobena stranka jih ne razdvaja

Kranj, 31. januarja - Hortikulturno društvo Kranj ima že 350 članov, povezuje pa jih raznovrstna aktivnost čez vse leto.

Malokatero hortikulturno društvo v Sloveniji se lahko pohvali s toliko aktivnimi člani, kot kranjsko. Brez dvoma je za to zaslužno vodstvo Anke Bernardove, ki skrbi, da se v društvu vse leto kaj dogaja, da se vrste predavanja, delovne akcije, če ne drugje, vsaj v društvenem vrtu. Veliko pozornost so v zadnjih dveh letih namenili kanjonu Kokre, ki bi ga radi Kranjanci vrnili kot nadvse prijeten sprehajalni park in mestno posebnost, za katero bi nam zavidalo marsikatero evropsko mesto. Sami mu ne bodo kos, z občutno pomočjo mladih in osveženih meščanov in s finančno podporo občine, bi jim pa to zagotovo uspelo.

V zadnjih dveh letih so za svoje člane pa tudi nečlane organizirali vrsto strokovnih predavanj doma, na "zelenih tednih" v Opatiji, na dopustovanju v Rabcu. Ogledali so si cvetlične razstave doma in v tujini, v Tulnu, na otoku Mainau, na Nizozemskem in drugod. Za svoj vrt ob Prešernovem gaju so nabavili kvalitetne nove sadike. Če bi bilo denarja kaj več, bi radi več sodelovali s šolami, pridobivali nove člane. Več denarja bi potrebovali tudi za hortikulturno obogatitev mesta.

Na letnem občnem zboru 31. januarja letos, ki sta se ga udeležila tudi Jelka Kraigher, predsednica, in Anton Zupančič, član predsedstva Zveze hortikulturnih društev Slovenije, so poudarili, da se ne bodo vezali na nobeno stranko, tudi ne na stranko Zelenih, čeprav je ta zelo zainteresirana zanje. Svoje poslanstvo bodo še naprej opravljali nadstrankarsko: njihov osnovni namen je pač lepše, bolj zdravo, zeleno in hortikulturno urejeno okolje. Tudi v bodoče jih bo družilo delo v naravi in ne bo jih razdvajala nobena stranka. Izvolili so nove organe društva in dogovorili so se, da bo nova letna članarina znašala 100 din. Tudi letos bodo organizirali vrsto zanimivih predavanj in ogledov ter izletov za člane in nečlane. Najprej bo od 20. do 27. februarja na vrsti opatijski "zeleni teden", v začetku marca pa bo sledilo s predavanji obogateno 10-dnevno bivanje v Rabcu. ● D. Dolenc

Sedanji zakon o zadrugah ni "naklonjen" stanovanjskim zadrugam

Prodajalci že iščejo kupce

Treba se bo navaditi, da so zadruga zadrugi, ne pa zaposleni v njej. Če bodo nekatere opredelile v sedanjem osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu sprejete, bodo v prihodnje stanovanjske zadruga glavni nosilec individualne stanovanjske gradnje v občinah.

Kranj, 11. februarja - Stanovanjsko združništvo ima pri nas že kar lepo tradicijo. V prihodnje, kot pravi upravnik Stanovanjske zadruga Kranj Franci Teran, bodo prav stanovanjske zadruga morale pri prostorskem opredeljevanju prevzeti večjo vlogo na področju organizirane individualne in blokove gradnje. Sicer pa je že prve korake k večjemu redu "napovedal" tudi pravkar sprejeti zakon o začasnih ukrepih o davku od prometa in storitev, kaže pa jo tudi načrtovana zakonodaja o stanovanjskem gospodarstvu in zadrugah.

Franci Teran, sedanji upravnik Stanovanjske zadruga Kranj, predsednik nadzornega odbora skupščine Zveze stanovanjskih zadrug Slovenije in poleg tega tudi član predsedstva občine Trzič ter predsednik zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Trzič že toliko časa deluje v stanovanjskem združništvu, da je prav gotovo pravi sogovornik o vprašanih sedanjega in bodočega stanovanjskega združništva, njegove vloge in pomena.

Stanovanjsko združništvo ima pri nas precejšnjo tradicijo. Kako gledate na vlogo stanovanjskih zadrug danes in jutri?

"Že prej je deloval poseben odbor za stanovanjsko združništvo pri Zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije. Lani, ko so se na podlagi določene pravne praznine začele stanovanjske zadruga na veliko ustanavljati in ko smo z Zvezo stanovanjskih zadrug Jugoslavije prekini stike, pa je v Sloveniji 25 stanovanjskih zadrug podpisalo sporazum o ustanovitvi Zveze stanovanjskih zadrug Slovenije. Danes prav ta zveza stremi, da bi na področju tovrstne organiziranosti naredili določen red. Opredeljuje je, da bi vsaka občina imela svojo stanovanjsko zadrugo. Te pa naj bi v prihodnje reševale in urejale stanovanjske potrebe v njih. V osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu pa je stanovanjskim zadrugam pripisana celo večja pristojnost. Bile naj bi kar glavni nosilec

Franci Teran, upravnik Stanovanjske zadruga Kranj

individualne gradnje in čas je, da zadruga stopijo tudi na mesto samostojnih graditeljev blokov za potrebe zadrugnikov. Naloga občinskih organov pa je, da pridobivamo prostor za tovrstno gradnjo."

Pričakujete torej, da bo to uredila bodoča zakonodaja?

"Na zadnji seji predsedstva Zveze stanovanjskih zadrug Slovenije je bil glede tega republiški sekretar zveze Lacko Horvat precej nedvoumen. Pričakujemo lahko, da bosta zakon o zadrugah in zakon o stanovanjskem gospodarstvu sprejeta nekako sredi poletja. Sedanji zakon o zadrugah je pisan bolj na oko kmetijcem. O stanovanjskih zadrugah bo najbrž več v novem stanovanjskem zakonu. Zagotovo pa bo poudarek na koristih zadrugnikov, zaposleni v zadrugah smo zgolj servis za zaščito interesov zadrugnikov."

Sliši se, da bi po novem za-

druga lahko dobile stavbna zemljišča celo brezplačno?

"Takšna je bila že tudi razlaga; seveda bi občine to lahko naredile, če bi ugotovile, da so se zadruga na njihovem območju izkazale oziroma dobro gospodarile. Do zdaj lahko rečem, da vsaj na območju kranjske in tržiške občine naša zadruga ni dobila nobenega zemljišča zastonj. Nasprotno, plačevali smo celo povečano ceno za stavbno zemljišče."

Večkrat je slišati pripombe med graditelji, da zemljišča niso komunalno urejena. Kdo je pravzaprav zadolžen za to; sklad stavbnih zemljišč ali zadruga?

Glede oddaje stavbnih zemljišč zakon določa, da zemljišče komunalno uredi sklad in ga potem odda namensko recimo stanovanjski zadrugi ali pa prek javne licitacije. Na našem območju (Kranj, Trzič) je bila v glavnem praksa, da smo v krajih, kjer je bila gradnja, po eni strani ustregli željam in potrebam kraja, hkrati pa smo bi-

li največkrat tudi zaradi načina gradnje in projektov vezani, da je gradnja na celotnem območju potekala hkrati. Ali drugače povedano: gradbenih parcel nismo mogli imeti na zalogi. Sicer pa je, kar zadeva komunalno opremljenost zemljišč, sklad stavbnih zemljišč tisti, ki mora oddati opremljeno parcelo. Lahko pa z zadrugo, če je za to registrirana, sklene dogovor, da zemljišče uredi zadruga. V vsakem primeru pa stroški morebitnega kasnejšega komunalnega urejanja ne gredo na breme zadrugnika. Res pa je, da je na primer na našem območju (Senčur, Orehek) prihajalo do zakasnitev, po eni strani zaradi pretečenih pogodb, po drugi pa zaradi razmer (potrebe po gradnji, inflacija...), da se z gradnjo čimprej začne. Mislim pa, da se v prihodnje ne bo več gradilo na ta način. V bodoče naj bi zemljišče sami kupovali in naročali zazidalni načrt na podlagi želja in potreb. In zadruga naj bi bila tista, ki bi izbrala interese, nenazadnje tudi oddala celoten kompleks na trg za izgradnjo do tretje gradbene faze."

To naj bi torej pomenilo, da graditelju ne bi bila več tako rekoč vsiljena določena parcela oziroma načrtovani projekt. Saj je na primer prihajalo do tega, da je nekdo, ker je bil pač prisiljen, da gradi, moral na primer sprejeti projekt atrijske hiše oziroma objekta, ki mu med gradnjo (stroškovno) in po njej (vzdrževanje) ni ustrezal.

"Točno tako. Poslej naj bi zadruga same naročale projekte. Kaže, da bomo na ta način kmalu uspeli v Trzihu na območju Cimper, kjer smo se s skladom že sporazumeli. S programsko nalogo in na podlagi želja in potreb graditeljev bomo dali to območje v gradnjo. Za Kranj tega še ne morem na-

Zadrugi bo poslej lahko dobil naročilnico tudi za različne adaptacije, prigraditve, vendar samo na podlagi potrjenega projekta. Tu se kaže delo za nove manjše projektantske organizacije oziroma skupine. Če bi se nekdo odločil za obnovo fasade ali strehe, bo zanj najbrž še vedno zanimivo naročilo projekta. Ne bo pa med zadrugniki več takšnih, ki bi na ta način zamenjali v stanovanju dva radiatorja ali peč za ogrevanje.

povedati. Morda pa bo vendarle nekaj podobnega na območju zazidalnega načrta Čirče, ki se riše že drugič ali tretjič. Tokrat kličejo na pogovor vse lastnike parcel, da bi upoštevali njihove želje in potrebe. Pa še nekaj. Postopki za pridobitev ali spremembo lokacije so še vedno predolgi."

Kaj pa kreditna oziroma posojilna politika v prihodnje?

"Sedanje razprave o bodoči zakonodaji kažejo, da bodo hranilno-kreditno službo imeli le kmetijci. Stanovanjske zadruga pa se bomo morale najbrž v tej smeri same organizirati. Menim, da bi takšna oblika znotraj zadruga lahko bila posojilnica. Bila bi koristna oblika, ki bi bodočemu graditelju (varčevalcu) pripomogla, da bi lažje začel z gradnjo po nakupu parcele, hkrati pa bi ga ves čas tudi "vezala", da bi bil zainteresiran kot zadrugnik za opredelitev bodoče gradnje na določenem kompleksu, kjer bo nenazadnje tudi sam gradil."

Precejšnje razburjenje med zadrugniki je povzročil nedavno sprejeti zakon o prometnem davku. Vaš prvi komentar je bil, da je zakon dober.

"Hitro se je izkazalo, da je preplah, da zadruga ne bodo več izdajale naročilnic za material, na podlagi katerih je material oproščen prometnega davka, neutemeljen. Zakon pa je dober zato, ker zadrugnike sili (in zaposlene v zadrugah) v čimcenejši nakup materiala prek veleprodaje. Prav na tem področju so se velike neizkoriščene rezerve. Do zdaj nihče ni imel tega interesa: ne zaposleni v zadrugah, ki so na dan morali izdajati po 500 naročilnic in več in tudi zadrugniki ne, ker je bilo včasih zaradi inflacije blago v maloprodaji dnevno celo cenejše, kot v veleprodaji. Tega pa zdaj ni več. Poslej naj bi se zadruga tako organizirala, da bo sama zbrala posamezne potrebe in potem material naročila pri najugodnejšem dobavitelju. Drugače povedano, začel bo tudi na tem področju delovati trg. Ceno materialu bosta določala količina in rok plačila. Pri številnih naročilnicah za posameznike teh načel ni moč uveljaviti. Če pa bo zadruga izdala eno naročilnico za material za deset zadrugnikov, bo lahko uveljavljala tudi različne ugodnosti."

Torej se maloprodaji v prihodnje slabo piše?

"Z dobro voljo bomo še vedno sledili razlagi ministra za finance, da lahko izdajamo naročilnice tudi za maloprodajo (ob potrjenem projektu, za katerega zadrugnik nabavlja material), vendar pa poslej interes zadruga in zadrugnikov ne bo več nabava v maloprodaji oziroma samo, če bo le-ta konkurenčna in v korist zadrugnika. Prodajala bodo pač lahko samo tista podjetja, ki bodo konkurenčna in zgodilo se bo, kar se že kaže in tudi pomalem dogaja. Če so včeraj kupci "obletavali" prodajalce, potem danes že prodajalci iščejo kupce. In konec bo sedanjega nereda, ko sta bili včasih na istem trgovskem dvorišču malo in veleprodaja in ko je kupec v dobri veri kupil material po takšni ceni, na dobavnici pa je bila potem drugačna..." ● A. Žalar

Gasilsko društvo Podnart

Pohvale za začetno delo

Podnart, 8. februarja - Na današnjem občnem zboru so člani GD Podnart pregledali delo v minulih štirih letih. Ocenili so, da so od ustanovitve društva leta 1987 opravili številne pomembne naloge. Njihovo začetno delo je pohvalil tudi podpredsednik Gasilske zveze občine Radovljica Ciril Ažman, ki jim je za naprej svetoval, naj posvetijo vso skrb izobraževanju članstva in obenem preventivnemu delu med krajanji.

Prvi kazalec uspešnosti Gasilskega društva Podnart je veliko povečanje števila članstva. Medtem ko je ob ustanovitvi pristopilo v društvo 36 članov, se po štirih letih lahko pohvalijo že s 111 člani, med katerimi je 26 žensk, skoraj polovico članstva pa sestavljajo mladi. Ob širitvi članstva so v društvu poskrbeli tudi za njegovo usposobljenost; sedaj imajo 20 izprašanih gasilcev, 5 nižjih častnikov in 4 strojnike, gasilske izpite pa je opravilo še 10 pionirjev. K izpopolnjevanju znanja so pripomogle številne dejavnosti; člani so imeli 9 vaj in se udeležili 4 tekmovanj, pionirji so opravili 42 vaj, 4 tekmovanja in 4 kvize; razen tega se je 10 pionirjev udeležilo usposabljanja na letovanjih, operativni člani pa so imeli 7 intervencij in 16 preventivnih pregledov.

Prvi kazalec uspešnosti Gasilskega društva Podnart je veliko povečanje števila članstva.

"Z veliko vztrajnostjo delovnih članov in s pomočjo prebivalcev ter delovnih organizacij v kraju smo v društvu zbrali najnujnejšo opremo," je v svojem poročilu med drugim naglasil predsednik GD Podnart Janez Erman, ki je že ugotovil: "Zal nismo dobili vsega, kar je bilo načrtovano s programom pred sprejemom samoprispevka, zato pričakujemo več sredstev za požarno varstvo pred iztekom samoprispevka 30. junija 1991. Vseeno smo sami veliko storili za zagotavljanje požarne varnosti, še obsežnejše pa je bilo naše delo na gospodarskem področju. V štirih letih smo opravili 1755 udarniških ur in 55 traktorskih ur."

Letošnji občni zbor so gasilci v Podnartu imeli prvič v svojem domu, ki so ga uredili skupaj z lovci kropske družine in ga svečano odprli lansko jesen. Razen v ta objekt so veliko dela vložili v prenovno montažne stavbe, ki služi za sestajanje pionirjev in za prireditve na prostem. Najzahtevnejše letošnje delo bo postavitev stolpa za sušenje cevi, sicer pa nameravajo več svojih sil usmeriti v strokovno delo. Na zboru so se tudi odločili, da bosta društvo še naprej vodila predsednik Janez Erman in poveljnik Bojan Ješe, podmladek pa se bo sestel na zboru marca letos, ko naj bi v Podnartu ustanovili aktiv mladih gasilcev. ● S. Saje

Predlog socialnega programa v Sloveniji

Pomagaj si sam in država ti bo pomagala

Slovenska vlada bo Skupščini Republike Slovenije predlagala sprejem socialnega programa, ki prinaša v mehanizme družbene pomoči nekatere bistvene novosti.

Ljubljana, 7. februarja - Po mnogih zahtevah v skupščini, v strankarskih izjavah in sploh v javnosti, po zavračanju socialnega programa na federalni ravni in mnogih obljubah, je izvršni svet Skupščine R Slovenije pripravil predlog socialnega programa, ki naj olajša položaj nekaterih skupin prebivalcev, ki so zašli v materialno stisko. Bistvena novost je nujna aktivna vloga posameznika, ki naj prvenstveno in pred vsako družbeno pomočjo skuša rešiti svojo stisko sam, država pa naj bi ustvarila pogoje, da mu ta prizadevanja olajša. Vse novosti še zdaleč niso dorečene, saj je uspešnost programa v veliki meri odvisna od uspešnosti na drugih sektorjih, pripravljajo pa se tudi precejšnje sistemske spremembe na socialno zelo občutljivih področjih.

Predlog socialnega programa, ki ga je vlada pretekli četrtek obravnavala in sprejela, so na tiskovni konferenci predstavili kar trije člani slovenske vlade: podpredsednik Matija Malešič, sekretarka za zdravstvo in socialno politiko dr. Katja Boh in sekretarka za delo Jožica Puhar. Program je namreč plod dela večih resorjev, edino temeljito in izčrpano gradivo pa je pripravil Zavod R

Slovenije za družbeno planiranje. Ne gre seveda spregledati, da sam socialni program ne pokriva celotnega področja socialne politike, kajti materialni položaj ljudi, zlasti ogroženih, bo v veliki meri odvisen od razvojne, zaposlovalne, stanovanjske in nenazadnje davčne politike in je torej le del tistega kar bo vplivalo na pogoje življenja in preživetja.

Socialni program po področjih načrtuje:

A. OSEBNI DOHODKI: Delavcu pripada osebni dohodek najmanj v višini kot ga določa ustrezni tarifni razred kolektivne pogodbe. Država posega na to področje z določitvijo zajamčenega osebnega dohodka, ki pa po predlogu ni več tudi najnižje možno nadomestilo osebnega dohodka v primeru odsotnosti z dela. V takem primeru lahko znaša nadomestilo osebnega dohodka 80 odstotkov zajamčenega.

B. ZAPOSLOVANJE: Zaradi prehoda iz dogovornega v tržno gospodarstvo se uvaja TRG DELOVNE SILE. Odpravljanje prezaposlenosti v aktualnih gospodarskih razmerah terja poseben socialni program, aktivno politiko zaposlovanja, stimuliranje samozaposlovanja in vzpostavitev sistema zavarovanja za primere brezposelnosti. Ob gospodarskorazvojni politiki, ki mora posebej stimulirati odpiranje novih delovnih mest, bo potrebno izvajati tudi posebne programe, med katere sodijo tudi razpisi javnih del.

C. POKOJNINSKO-INVALIDSKO ZAVAROVANJE: V pripravi je nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki bo uveljavil nova izhodišča socialne politike. Dodatki, ki imajo značaj socialno varstvenih pravic (varstveni dodatek, dodatek za pomoč in

postržbo in enkratni znesek za rekreacijo), ostajajo. Za področje invalidskega varstva je izvršni svet že sprejel posebno razvojno zasnovano strategijo invalidskega varstva z naslednjimi cilji: razvijanje koncepta neodvisnega življenja invalidov, razvijanje samoorganizacije invalidov, razvijanje družbeno organizirane pomoči invalidom in sistemsko zagotavljanje pogojev za invalidsko varstvo.

D. VARSTVO OTROKA IN DRUŽINE: Otroško varstvo naj bi prešlo v celovito družinsko politiko s posebnim poudarkom na krepitvi avtonomije družinske skupnosti. Ob razvitem storitvenem programu bodo prizadevanja usmerjena v realni dvig otroškega dodatka, uvedena bo družbena pomoč ob rojstvu tudi za nezaposlene matere, nadaljevalo se bo doplačevanje vrtec staršem, ki stroškov oskrbe ne zmorejo.

E. IZOBRAŽEVANJE: Nadaljevala se bo družbena pomoč za zniževanje cen učbenikov in učne tehnologije na vseh ravneh izobraževanja, pospeševalo se bo izobraževanje odraslih in po posebnih programih izobraževanje za prekvalifikacijo, nadaljevala se bo družbena pomoč pri prevozi otrok v šole, pri oskrbninah v dijaških in študentskih domovih, delno pokrivanje stroškov šolske prehrane, varstva in podaljšanega bivanja, zagotovljena ostaja šolska svetovalna služba.

F. SOCIALNO SKRIBSTVO: Do polletja bosta pripravljena nova zakona o socialnem varstvu in socialnovarstvenih dajatvah, ki bosta nanovo opredelila socialno delo, varstvo posebnih skupin prebivalstva in socialnovarstvene dajatve. Med prednostnimi nalogami prenov naj omenimo pluralnost oblik in programov dejavnosti, učinkovitejša in konkurenčnejša organizacija vseh možnih izvajalcev dejavnosti ter razvoj in napredek stroke ter novih oblik dela.

G. STANOVANJSKO PODROČJE: Tudi to področje v tem letu pričakuje novo zakonsko ureditev, v katerem pa se ohranja mehanizem pomoči pri pridobivanju in vzdrževanju stanovanj za tiste, ki tega sami ne zmorejo. Tako se za leto 1991 načrtuje izgradnja 1.200 socialnih stanovanj in pomoč 21.200 stanovalcem pri nadomestitvi stanarine. V bodoči ureditvi se predvideva neprofitni stanovanjski sektor, z iskanjem modelov olajšav in posebnih pogojev pa se išče najustreznejša oblika organiziranja.

H. ZDRAVSTVENO VARSTVO: Do sprejema novega zakona o zdravstvenem varstvu so predvidene le delne spremembe v sistemu soudeležbe (participacije), pri pravicah do zdravil (ostrejši strokovni kriteriji), drugače pa bo politiko tega področja vodilo načelo prilaganja obsega pravic proračunskim možnostim. Socialni program po sprejetju novega zakona najavlja odločno odvisnost oprostitve participacije od socialno materialnega stanja ljudi in uvedbo zavarovanja tveganj od katerih bo odvisen obseg pravic, sankcionirana pa bo tudi odgovornost za lastno zdravje.

I. BORČEVSKO INVALIDSKO VARSTVO: V letu 1991 se na tem področju ne predvidevajo nikakršne spremembe. Ta trditve velja tudi v primeru osamosvojitve Slovenije, saj je očitna odločenost, da se varstvo, osnovano na zveznih predpisih prenese in nadaljuje v republiki.

Predlogu socialnega programa je pripravljalec gradiva priložil zanimivo analitsko gradivo o prebivalstvu, upravičencih in denarnih prejemkih. Prognoze iz tega gradiva, ki kažejo, da se nam s 150.000 nezaposlenimi ljudmi v letu 1993 bliža huda socialna kriza, so mnoge

bralce tega gradiva prestrašile in zasejale dvom v napoved, da bomo v bodoče ohranili enak obseg socialnih pravic, kot ga imamo in kot ga napoveduje obravnavani predlog socialnega programa. Sicer pa si tudi vladni razlagalci ob tem niso bili enotni. ● Stefan Žargi

S seje Predsedstva Občinske zveze društev prijateljev mladine Kranj

Za zadovoljno starševstvo in srečno otroštvo

Kranj, 7. februarja - Na seji Predsedstva Občinske zveze društev prijateljev mladine Kranj so v četrtek obravnavali poročilo o delu društva v lanskem letu. Predstavili pa so tudi program dela za leto 1991. Skupaj z mnogimi družbenopolitičnimi spremembami je svoj koncept delovanja v doberšnji meri menjala tudi Zveza društev prijateljev mladine Kranj. Predvsem je po štiridesetih letih delovanja prenehala obstajati pionirska organizacija. Posledica tega je bila tudi ta, da prvič ni bilo sprejemov prvošolcev - cibibanov v pionirsko organizacijo. Zato so v kranjski občini v prvih dneh pouka organizirali srečanja prvošolcev, ki naj bi zapolnila nastalo praznino. V šolah, kjer tega niso storili septembra, so učence malce slovesneje sprejeli medse v Tednu otroka. Sodelovali so tudi v delu komisije za organizacijo prireditve v občini Kranj in se vključili v pripravo srečanja otrok z Miklavžem, Božičkom in Dedkom Mrazom. Seveda pa se niso mogli izogniti stalnim težavam pri zagotavljanju sredstev za delo organizacije in društev. V letu 1990 si bodo še naprej prizadevali biti nadstrankarska organizacija, ki jih veže predvsem skupna skrb za otroke. To pa ne bo edino področje njihovega dela. Načrtujejo tudi ustanavljanje zvez društev, prek katerih bi lahko boljše vplivali na reševanje čisto konkretnih problemov: na boljše urejenost otroških igrišč, na boljše prehrano, na vzgojne programe za predšolske otroke... Starše bodo poskušali pritegniti k sodelovanju in jim omogočiti, da bodo imeli vpliv in institucionalno vzgojo preko najrazličnejših oblik združevanja. Sicer pa imajo tudi v letošnjem letu mnogo načrtov za najrazličnejše prireditve, s katerimi bodo skušali razveseljati otroke skozi vse leto. Opozoriti pa je treba tudi na predloge o spremembi imena organizacije, ki so trenutno v razpravi. Štiri variante prevladujejo: Zveza prijateljev otrok Slovenije, Zveze društev Slovenije, Združena otrok in staršev in Družinska zveza Slovenije. Seja skupščine Občinske zveze društev prijateljev mladine Kranj bo v torek, 19. februarja. ● M. A.

Za novo šolsko leto le dobrih sto kadrovskih štipendij

Kako študirati brez štipendije?

Kranj, 11. februarja - Za prihodnje šolsko leto so kranjske firme prijavile v razpis vsega 111 kadrovskih štipendij, je v sredo na seji občinskega izvršnega sveta povedal France Belčič iz Zavoda za zaposlovanje Kranj. Res je, da nekatera podjetja še niso oddala podatkov, vendar se tudi s seštevkom zamudnikov skupno število ne bo bistveno opomoglo. Kadrovske štipendiranje je v razsulu, o tem ni dvoma.

Padec je hiter. V prejšnjem desetletju se je prav kranjska občina odlikovala po dokaj uspešni štipendijski politiki, če jemljemo kot kriterij uspešnosti razvoj v republiki. Prednjačila je po deležu razpisanih in podeljenih kadrovskih štipendij, poleg obsega je bila zlasti spodbudna ugodna struktura štipendistov za višje in visoke šole. Še pred dvema letoma je bilo v občini sedem kadrovskih štipendistov na sto zaposlenih.

Od rekordnega razpisa skoraj 1500 štipendij za šolsko leto 1987/88 je število naglo upadalo in se za to šolsko leto ustavilo na 420, za naslednje, kot rečeno, na (začasni) 111 (ali le par več kot v škofjelški občini). Razen tega tudi številne firme, ki so zašle v težave, ne izplačujejo več štipendij svojim štipendistom iz prejšnjih let. Zavod za zaposlovanje prevzame le kadrovske štipendije, ki jo je štipendist izgubil zaradi stečaja "svoje" firme.

Ob tem se odpira povsem novo vprašanje, je dejal France Belčič, ali bodo podjetja še temeljni nosilec kadrovske obnove ter razvoja s pomočjo štipendiranja. Pomanjkanje kadrovskih štipendij in močno omejena vsota za republiške štipendije, h katerim se preusmerjajo zavrnjeni kadrovske štipendiste, utegne številnim družinam otežiti ali celo onemogočiti šolanje otrok. ● H. Jelovčan

Zagotavljanje sredstev za zdravstveno varstvo Ohranili lanko raven obremenitev

Tržič, februarja - V Tržiču so sprejeli odlok o zagotavljanju sredstev za zdravstveno varstvo z odstotkom 0,53 od bruto osebnih dohodkov, kar pomeni, da bodo ostali na lanskem nivoju.

Za leto 1990 so v Tržiču za uresničevanje programa zdravstvene varstva planirali 3.300.000 din, dejanski priliv po stopnji 0,45 pa je bil dosežen v višini 2.517.592 din, kar pomeni le 76,3 odstotno realizacijo plana. To je v pretežni meri posledica splošnega slabega gospodarskega stanja v občini in odlaganje plačila prispevkov za družbene dejavnosti. Razliko med doseženimi prilivi in dejansko porabo so pokrili s prelivanjem sredstev v proračunu.

Pri izračunu prispevne stopnje za letošnje leto so upoštevali novo prispevno osnovo, ki je nižja od lanske, zato pa mora biti prispevna stopnja višja od lanske. Odločili so se za 0,53 odstotka. Na oddeku za gospodarstvo in družbene dejavnosti računajo, da bodo s tem ohranili lanski nivo obremenitev, opozarjajo pa, da bo kot lani, tudi letos po vsej verjetnosti nastal primanjkljaj. Če bi namreč hoteli pokriti primanjkljaj, bi morali stopnjo dodatno povečati na 0,73 odstotka, kar pa glede na zakonske omejitve ni mogoče.

Da zavezanci plačujejo prispevek za zdravstveno varstvo po stopnji 0,53 odstotka so se na zadnji seji stinjalni člani izvršnega sveta, o odloku pa bodo jutri, 13. februarja, svoje rekli tudi odborniki občinske skupščine. ● D. Dolenc

Večer s kvintetom Rožmarin

Preddvor, februarja - V počastitev slovenskega kulturnega praznika je Dom Petra Droleca v Preddvoru obiskal kvintet Rožmarin iz Kranja v sestavi Marjan Bizjak, Lovro Perne, Silvo Boncelj, Frido Bajželj in Marjan Beton, ki je lepo ubrano pesem spremljal z igranjem na citre. Kvintet Rožmarin je izudil nepopisno lep večer slovenskih narodnih pesmi, zapetih z izrednim občutkom. Takšnih večerov bi si v domu še želeli. Iskrena hvala in vabljene še kdaj! ● R. I.

Predavanje o vrtnarjenju

Kranj, februarja - Kulturna sekcija pri Društvu upokojencev Kranj vabi člane in druge upokojence na predavanje o obdelavi skalnakov in zaščiti rastlin ter vrtnarstvu, ki bo v petek, 15. februarja, ob 17. uri v veliki sejni dvorani Društva upokojencev Kranj, Tomšičeva 4. Predaval bo strokovnjak Janez Jenko. Vstopnine ne bo.

SVET BREZ BLEŠČIC

Če je prva sosedna mala elektrarna

"Lepo prosim za objavo tega pisma, ker upam, da se bo potem našla rešitev in bo katerega gospoda postalo sram, razen če niso povsem brez srca in poznajo samo svoj pohlep po denarju," nam je pred dnevi pisala Laharnarjeva Sonja iz Lepenc pri Bohinjski Bistrici. Takole opisuje svoje težave:

"Za našo hišo je sosed pred tremi leti zgradil malo vodno elektrarno. Od hiše je oddaljena 25 metrov. Iz elektrarne se je skozi okna in vrata stalno razlegalo močno tuljenje in piskanje, ki se je slišalo okrog hiše, prav tako pa po vsej hiši. Malo višje je slap, visok več kot 50 metrov, na obeh straneh pa je hrib, tako da je vse to usmerjeno naravnost v hišo. To tuljenje ti je kar pritiskalo v ušesa in čutil si, kako imaš polno glavo. Mami od tega stalno šumi v glavi. Najhujše pa je ponoči, ko ne moreš spati.

Ker tega nisva mogli več prenašati, sva se pred nekaj meseci z mamo obrnili na za to odgovorne gospode, vendar so se nama vsi le posmehovali. Sosed pa je rekel mami, da si je vse skupaj le zabila v glavo. Bilo pa je tako hudo, da sva prosili, da bi ponoči elektrarno ustavili in bi jim to elektriko midve plačevali, vendar tega niso hoteli storiti.

Potem je sosed nekaj popravil, tako da se je to močno tuljenje zmanjšalo, vendar pa nam sedaj vsa hiša brni, kot da je ozvočena, občutek imaš, kot da vse mrgoli. Ponoči pa ne moreš spati, ker skozi stene še vedno prihaja piskanje. Počutiš se kot v zaporu, kjer jih mučijo s preprečevanjem spanja, samo da pri nas to mučenje traja že dobra tri leta.

Izvedeli sva, da take zvoke uporabljajo pri izdelavi aparatov, s katerimi odganjajo divjad. Mar potem tudi mama, jaz in petletna hčerka spadamo med divjad, ki jo je treba odstraniti. Vse tako kaže, vsaj po pomoči, ki je nismo od nikogar deležne.

Ker nisva edini primer, ki trpi zaradi takih oblastnikov, to pismo pišem tudi v opozorilo drugim ljudem, katerih sosedje bodo gradili elektrarne v njihovi bližini. Najprej se prepričajte, na kakšnem terenu bodo postavljene in kam se bo razlegal hrup, ki je drugačen od ostalega hrupa. Ko so enkrat zgrajene, boste pravico verjetno zaman iskali."

Verjamem, gospa Sonja Laharnar, da ni prijetno biti sosedja takšne hiše. Včasih so vodne elektrarne delali v grapah, na samem, daleč od stanovanjskih hiš. Da elektrarne ropotajo, se ve in verjetno, če niso pravilno grajene, povzročajo tudi tresljaje, ki se širijo v okolico. Prav bi bilo, ko bi se nam na to vaše pismo oglasil kakšen strokovnjak za male vodne elektrarne, pa tudi kakšen pravnik, ki bi vedel svetovati, kako se pravno upreti takim nevednostim. Upajmo, da se oglašete. Morda pa se bo oglasila tudi kakšna - vest. ● D. Dolenc

Trgovsko podjetje d. o. o. KRANJ

V diskontu pri Železniški postaji smo pripravili za vas posebno ponudbo artiklov IZ UVOZA PO IZJEMNO UGODNIH CENAH

fižol rdeči iz ZDA	28,50 din kg
riž LIDO uvoz iz Italije	71,70 din za 3 kg
pomaranče iz Turčije	22,00 din za kg
čokolade iz Avstrije	11,50 din kom
sok BRAVO iz Avstrije	17,70 din kom
špageti iz Italije	10,00 din 0,5 kg
katshup iz Avstrije	42,60 din kg
sok Fanta iz Avstrije	9,70 din 0,33 l
jagodni kompot iz Belgije	35,60 din za l
grah iz Alžirije	16,00 din 0,5 kg

Oglasite se v našem diskontu čimpreje, količine so omejene!

ODMEVI

V bran Radiu Kranj

Minulo sredo so poslanci kranjske skupščine spet enkrat drovali o svoji najljubši točki, ki se ji z nepričakovano strastjo udajajo že od lanskega maja. Govorili so o Radiu Kranj.

Nas iz »Odbora 70 tih« tokratna razpravljanja niso ravno navdala z »upanjem« v razumen razplet, saj smo ves čas poslušali le medsebojna obtoževanja poslancev Demosa in opozicije, kot da pozitivna rešitev problema ni zaželeno. Tudi preudarni nastop Dušana Roglja, ki mu je z aplavzom pritrdila večina poslancev, ni pregnal naših temnih misli. Razumemo sicer, da se ravno ob tem zapletu oblikuje strategija obravnave in reševanja problemov Kranja skozi skupščinske razprave (kar samo dokazuje, da je radio na nek specifičen način dejansko največji problem mesta), ne sprejemamo pa podmen tistih kreatorjev trenutne mestne politike, ki odpuščene (in tiste, ki so se solidarizirali, skupaj skoraj 70!) potiskajo v isti scenarij, kamor sodijo vsi zapleti z ustanavljanjem radia in ostalo, o čemer poslanci že mesece polemizirajo. Kajti protest »Odbora 70-ih« je zgolj zahteva po normalnem delu, ki je bilo prekinjeno s prihodom novega v. d. direktorja. In pri takšnem razumevanju našega početja vztrajamo, pa čeprav politiki očitno menijo, da je naša zahteva, da se novinarjem priznava pravica do strokovnega opravljanja lastnega dela, še kako v njihovi domeni. Boj za neodvisno, kritično novinarstvo pa je bil del istih prizadevanj za demokracijo, ki so koalicija Demos pripeljala na oblast. Zgodovinski spomin torej.

Bili pa bi neiskreni, če ne bi priznali svojega veselja nad izjavo Liberalnih demokratov, ki pritrjujejo našim pričakovanjem in zahtevam, naj se podobne izjave zapisujejo še liberalcem in demokratom v vladajoči koaliciji, pa se bo, tako verjamemo, kamen politične spotike zvalil z »Odbora 70-ih« in bo Radio Kranj spet »megasrček«, poslanci pa bodo priliko o bogovih in volih ponovili ob kakšni drugi temi (morda Tekstilindus).

Tudi tezi o škandaloznem razreševanju zapleta na Radiu Kranj, ki jo je bilo moč čutiti iz prispevka v televizijski oddaji Tednik, v »Odboru 70-ih« ne pritrjujemo veselega srca. Našemu protestu namreč prav nič ne pomaga »dokazovanje« lažnosti izjave predsednika Mohoriča, češ da ne pozna zahteve po odstititvi glavnega in odgovornega urednika Dušana Roglja (o čemer ptičice pojo), bi nam pa bila po drugi strani v veliko pomoč izjava v podporo strokovnosti in inovativnosti dela na radiu s strani kranjske vlade.

Prav tako lahko le pritrdimo izjavi predsednika Društva novinarjev Slovenije Andreja Pozniča, ki je zagovarjal neodvisnost novinarstva tudi kadar gre samo za sodelavce in ne redno zaposlene. Veliko ljubše bi nam bilo, če bi imeli pravico do lastnega sindikata in normalnih načinov razreševanja konfliktov, ki bi eventualno nastali med politiko in novinarstvom.

Bojimo pa se, da nekateri v vladajoči politiki svoj odnos do javnih medijev prikazujejo v kontekstu tiste paranoje, ki povsod vidi le sovražnike (rdeči) in jo poznamo iz židovskega črnega humorja. Stori se, ko pride Žid iz poslopja radijske hiše, ga mimoidoči znanec povpraša, kaj je notri počel. In Žid mu zajeclja: »P, p, p, po, tegovil sem se z, z, za š, š, š, špikerja.« »Ali ti je uspelo?« se pozanima znanec. »N, n, ne, s, s, sa, sami a, a, an, anti, antisemiti.«

Kar je moč iz te zgodbe razbrati pa ni preblisk, da so v komisiji ob jecljanju Žida dejansko postali antisemiti, pač pa dejstvo, da od tistih nekaj ljudi, ki v tem mestu resnično odločajo, zahtevamo priznanje, da mi ne jecljamo. Če pa se zatika njim, naj vadijo na kakšnem drugem problemu, nam pa naj se že končno enkrat dopusti, da ponudimo poslušalcem plejado novih idej in tako Radio Kranj naredimo spet zanimiv, provokativen in komercialno uspešen. Za opravljenost smo bili deležni tretjega mesta med viktorig serije Stop. Z ličnimi in maskami pa naj se kitiijo tisti, katerim so pustne šeme vsakdanja razvada.

Tuto e teatro in na teh deskah mi ostanemo!

Za »Odbor 70-ih«

Franci Kapler, Marjeta Kozelj, Vera Drašak, Vili Jerala, Janko Zrimšek, Damjana Perne in Tanja Ažman

Neizmerno žalostna komedija, po Petru

Iz radijskega labirinta smo izstopili, ker je razsređičen. Ker ga je legendarni aktivist, vodilni borec v cenzorskih vojnah in filmski delavec Peter Tomazin razsređičil.

Onemogočena je orientacija, pa tudi Minoiavra nekako ni. V tem labirintu ni nikakršnega smisla - postal je do narasti prepleten blodnjak hodnikov, ki ne peljejo nikamor. Njegove vestalke in evnuhi pa čakajo, da medij lahko histerizirajo. Svojih deset minut je dočakala tudi Pretty woman, ki se je v soboto zgodaj popoldne prikakala v eter. COITUS INTERRUPTUS! Smola, pa ravno Bog se je ni dotaknil!

Zasedanje kranjske skupščine v sredo so posneli. Ob očitnem neobvladanju demokratičnih sredstev se je stavkokaška garnitura zapletla v zanikrne posle. Edina vloga, ki so jo zmontirani posnetki imeli, je bilo pokazati, kako zelo cenzura v montaži kaže duhovno bedo njih, ki jim oblast pomeni več kot drža tiste znosnosti, ki ljudem, ki kaj dajo na svoj obraz in jaz omogoča najbolj elementarno človekovo dihanje - etiko.

Zato mnenje enega od poslancev, ki je dvomil o možnosti korektnega prispevka o skupščinskem zasedanju, ni pomenilo le poznavanje učinkov montaže, temveč tudi strah, da bi se orkester, ki je ostal na Radiu, razkrinkal v to, čemur so že od začetka zapisani: v nesposobnost in netolerantnost do lastnega položaja ničnosti.

Se mentalno priporočilo: ob takem početju je v labirintu dobro imeti vrv nad glavo!

Barbara Zupan, l. r.

Spoštovano uredništvo Gorenjskega glasa

Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko, ki mu izmenično z enoletnim mandatom predseduje predsednik posamezne občinske borčevske organizacije, se po potrebi sestaja nekajkrat na leto. Zadnje sejo je imel 31. januarja. Ker so bili pogovori in vprašanja zanimiva, se jih s plača zapisati. Gre za pet občin: Kranj, Tržič, Škofjo Loko, Radovljico in Jesenice. Beseda bo o nekaterih poglavitnih trenutnih zadevah. Najobčutljivejši so socialno-zdravstveni problemi, kajti ne gre le za na razne načine prizadeto partizansko generacijo, temveč

tudi za leta, ki jo tarejo vse huje. Gorenjsko povprečje je 70 let. Tu je tekla beseda o zakonskih pravicah borcev, ki niso nikakršni privilegiji, kar pa se v praksi rapidno krči. Ni več pošiljanja borcev in invalidov na toplaška zdravljenja, naraščajo participacije pri plačilih zdravil, skratka gre za krčenje zdravstvene zaščite. Pri tem pa je bilo rečeno, da še noben zakon ali uredba o tem ni bil spremenjen ali celo ukinjen. Vsaj znano še ni nič tega. Rečeno je bilo tudi, da se borci zavedajo kriznih razmer, a tudi bolni in najpotrebnejši pomoči v teh spoliitiziranih razmerah ne uživajo več tistega, kot jim gre po zakonu. Gre torej za obrambo socialno-zdravstvenih pravic predvsem tistih borcev, ki so tega nujno potrebni.

Hkrati pa so ugotovljali, da enake tovrstne pravice vse pogosteje zahtevajo nekdanji domobranci, kar je nezvdržno, saj so bili v službi okupatorja. Tudi o nekaterih drugih kategorijah žrtev vojne je tekla beseda (npr. o tistih, ki so morali služiti nemško vojsko) ter o priznavalnih tistih, ki nimajo pogojev za pokojnine. Prav pri priznavalnih pa se je pokazalo, da izplačevanje ne poteka po vseh občinah enako. To je v veliki meri odvisno od politične pripadnosti občinskih vodstev, kajti priznavalnine delijo občine. V glavnem pa v večini primerov to še poteka.

Precej časa je bilo posvečenega tisku oz. sredstvom javnega obveščanja, kamor sodijo tudi radijske postaje na Jesenicah, v Tržiču, v Zireh in zdaj še v Kranju. Za to pokrajino in borce sta najpomembnejša Gorenjski glas in TV-15. Na račun uredništva zlasti Gorenjskega glasa je bilo izrečenih vrsto upravičenih tožb, kajti dostikrat je treba posredovati pri urednici glede člankov s strani tako organov ZZZB kot posameznikov. Po drugi strani pa so večkrat objavljeni prispevki proti NOB na način in z vsebino, ki čisto zaradi neargumentiranosti vznemirjajo prebivalstvo, posebno pa poštene borce. Tak je bil tudi primer s škofjeloškimi prazniki. Pri reagiranju in razčiščevanju se je dobro izkazala občinska organizacija ZZZB Škofja Loka, ki je skupno s številnimi posamezniki razlagala bistvo dražgoške bitke, na čemer temelji škofjeloški praznik, 9. januar. Eden zadnjih vznemirjujočih zapisov je bil spet izpod peresa odvetnika Stanislava Klepa v Gorenjskem glasu 25. januarja. Poleg upravičljivih ugotovitev pa se je spozabil in navajal, da na osnovi haaških konvencij »sodelovanje z okupatorjem pri vzdrževanju reda na okupiranem območju ni zločin«, čeprav mi oku-

pacije nismo priznali pa naj bi bile haaške konvencije kakršnekoli. Kot vrh vznemirjanja je navajal dvome o 27. aprilu, dnevu ustanovitve OF in s simpatijami zapisal, da »zlasti slovenska politična emigracija odločno odklanja 27. april kot slovenski narodni praznik«. Neprikrito izzivanje!

Ugotovljeno je bilo tudi, da bi tako v časopisnem svetu Gorenjskega glasa kot TV-15 morali sedeti (ali moral) tudi predstavniki gorenjske borčevske organizacije. Zdaj ni nobenega, čeprav je v pokrajini prek 9.000 članov ZZZB, med katerimi je tudi veliko naročnikov obeh časopisov. Da je zadeva nujna, ker gre za dostojna pisanja, je ugotovil celo nadškof dr. Šuštar, ki je v Neodvisnem dnevniku 29. januarja med drugim zapisal tudi, da so izredno pogubne posledice, »ki jih v naši javnosti povzročajo tisti posamezniki, skupine in njihova glasila, ki širijo laži in optikanja« ter da zaradi oslabele odgovornosti za izrečene ali zapisane besede, ki zastrupljajo življenje in medsebojne odnose, »pozivamo vse, ki imajo v sredstvih javnega obveščanja odgovorna mesta, da skrbijo za preverjeno, pošteno in do posameznih oseb spoštljivo poročanje.«

Podobno pismo je v vseh časopisih pred časom objavilo tudi Društvo slovenskih pisateljev z naslovom »Poziv k omiki«.

S tem v zvezi se bodo predstavnik MS ZZZB skušali pogovoriti z vodstvom časopisa, kar tudi potrjuje potrebo po sodelovanju v časopisnem svetu. Govorili so tudi o načinu pridobivanja novih naročnikov na TV-15 in njegovi okrepitvi. Tako so si v kranjski občini, kjer je teh naročnikov 590, zadali cilj, da bodo skušali pridobiti najmanj še 500 novih. Podobne akcije tečejo tudi po ostalih občinah, kar je v teh trdih časih sicer težko, vendar prav zaradi njih in zaradi bistva vsega tega še kako potrebno.

Ko je tekla beseda o pomembnih letošnjih obletnicah, to je o 50 letnici ustanovitve OF in 50 letnici začetka oborožene vstaje, so bili enotnega mnenja, da temu morajo posvetiti - in tudi bodo - veliko pozornost. Seveda računajoč na pomanjkanje financ. Padel je tudi zanimiv predlog, da bi organizirali vlak, ki bi 27. aprila odpeljal udeležence z Jesenic proti Ljubljani in mimogrede pobiral po postajah tudi druge. Tak prevoz bi bil najcenejši, poleg tega pa vlak pripelje v sredo Ljubljane. Priprave so v teku - a Klep po svoje! Množično srečanje v juliju pa bi bilo v Mojstrani, združeno s pohodom na Triglav. Ker je to na območju

jeseniške občine, kjer je materialno stanje predvsem zaradi krize v Železarni slabo, se še posebej organizacija ZZZB z Jesenic ukvarja z vprašanji, kako ob najmanjših stroških vendarle dati primeren podarek tem zgodovinskim dogajanjem na poti boja za naš narodni obstanek. Dogovarjali pa so se tudi o vsakoletni komemoraciji pri spomeniku na Ljubelju, ki obtožuje nacistične rablje!

Na koncu so se dogovorili, da bo MS ZZZB v prihodnje skušal iti v javnost še bolj, kakor doslej!
Za MS ZZZB
Ivan Jan, Kranj

Odprto pismo delegatom kranjske skupščine

Gospod Vladimir Mohorič je v Tedniku, 31. januarja 1991, na vprašanje novinarke, če je res, da je gospod Tomazin (v. d. direktorja Radia Kranj) zahteval, da se razreši glavne in odgovorne urednika Radia Kranj, Dušana Roglja, odgovoril, da o tem ne ve ničesar.

Gospod predsednik IS SO Kranj, ali Vas ni nič sram, da širite neresnice, da ne rečem laži. To zavajanje javnosti je bilo tako očitno (avditorij TV Slovenija je videl pismo g. Tomazina, v katerem zahteva, da se razreši glavne in odgovorne urednika Radia Kranj), da bi se moral močno zamisliti in se odločiti, če boste še zasedali mesto, ki ga imate. To funkcijo pa Vam je zaupalo ljudstvo oziroma poslanci, ki so bili izvoljeni na prvih svobodnih in »demokratičnih« volitvah.

Naj opozorim, da bi v vseh razvitih in zares demokratičnih sistemih, morali ljudje za takšne in podobne izjave odgovarjati. Ali se bo kdo izmed poslancev kranjske skupščine spomnil na to na naslednjem zasedanju? Spoštovani poslanci. Dokazite, da živimo v normalnih razmerah in ne dovolite, da bi ljudje na najodgovornejših funkcijah zavajali javnost.

P. S. Ker sem eden izmed bivših sodelavcev Radia Kranj, me bo po vsej verjetnosti g. Peter Tomazin obtožil neobjektivnosti in obremenjenosti. Dejstva, ki smo jih videli in slišali, so dovolj močan argument za moje zahteve delegatom oziroma poslancem kranjske skupščine. Na morebitne replike ne bom odgovarjal.

J. Z.
(naslov v uredništvu)

Alojzij Žibert

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka - na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

Mraz je pritiskal čedalje močneje in burja je nosila droben, suh sneg, katerega so morali stražarji sproti odmetavati iz strelskih jarkov, sicer bi jih »zabilo« v jarek, kakor da bi bili zabetonirani. To se je zgodilo tovarišem v sosednjem jarku in so jih morali ponoči reševati.

Streliški jarki so bili povprečno dolgi 12 metrov. V vsakem je bilo po 9 strelcev s podoficirjem na čelu. V našem smo imeli strojnico 08-15 iz prve svetovne vojne, na vodo hlajeno, 8 pušk in ročne granate. Da bi imeli tisti, ki niso bili na straži, vsaj malo kritja pred mrazom in vetrom, smo ob vzhodu jarka za hrbtom izkopali 2 metra globoko zemljanko, katero smo imenovali bunker. Da bi imeli zasilno streho, so vojaki od nekod prevlekli razbito topovsko cev protitankovskega topa in jo položili preko jame. Preko nje in na robove smo razpeli vojaške deke. Naši sosedje so jama prekrili z zmraznjenimi trupli padlih, katere je kmalu prekrila dovolj debela snežna odeja, da ni bilo na zunaj ničesar opaziti. Pred odejami globoko v zemlji je bilo dokaj dobro zavetje pred vetrom in tudi precej toplo, poleg tega pa je bilo še varno zavetje pred strelskimi sovražnimi izstrelki.

Ob mrazu smo imeli precej težav, ker nismo imeli kemikalij proti zamrzovanju vode v strojnici. Če nekaj časa nismo predvidevali sovražnega napada, smo morali vodo iztočiti, da ni zamrznila. V bunkerju pa smo na svečah v menažkah topili sneg, da smo imeli re-

zervno vodo na razpolago, včasih pa smo si morali pomagati kar z urinom.

Mraz se je hitro stopnjeval. Živo srebro je v nekaj dneh padlo pod 30 stopinj. Ponoči so kurirji prinesli novico, da imajo v bolničarskem bunkerju veliko dela z vojaki, ki so jim zmrazile noge. S strašnimi bolečinami so ležali v bunkerju in bolničarji so jim na zamrle ude pokladali snežne obkladke toliko časa, da se je pokazala črta tam, kjer je prenehalo življenje in kjer je bila potrebna amputacija.

Zaradi hudega mraza smo si morali obriti brke in porezati trepalnice, ker se je sicer nabiral led. Mehanizem pušk in strojnice je od mraza odpovedal in se zaklep ni dal premikati. Iz strahu pred neandnim napadom smo najbolj občutljive dele orožja mazali z oljem iz ribjih konzerv in povijali s cunjami.

V prvo vojno linijo smo dobivali hrano samo ponoči. Okrog ponoči so od vsake skupine poslali nekoga nazaj po hrano in pošto. Včasih kuhinje niso pripeljali do četnega bunkerja in je bilo treba po hrano nekaj kilometrov daleč nazaj. V mrazu je hrana v porcijah največkrat popolnoma zamrznila. Dobivali smo vedno le enolončnico, nekaj črne navadne kave, kruh - vojaški komis z vtisnjenim datumom, včasih tudi polpete ali klobaso. Ta hrana je bila do naslednje noči, ko so šli lahko kurirji zopet nazaj do kuhinje. Kurirji so vedno prinesli tudi sveče. Te so bile za razsvetljavo v bunkerju, naj-

večkrat pa za ogrevanje hrane. Najbolj težko pa smo od kurirjev pričakovali pošto, pismo ali celo paket.

Zaradi lakote, mraza, burje in snega je bil položaj na fronti iz dneva v dan bolj nevzdržen. Obhodnice, četne in bataljonske so nam povedale, da se živo srebro že pomika proti 40 stopinjam pod ničlo. Obleke so se od mraza lomile, nohti na rokah so se drobili. Če si z golimi rokami prijel za železni del orožja, se je odrgala koža. Na frontnem obvezovališču so imeli polne roke dela s tistimi, ki so jim zmrazile okončine. Tudi v našem strelskem jarku so nekemu soborcu že dopoldne začele otekati noge, popoldne pa je otrpnilo uho drugemu. Zvečer smo jih pospremili v sanitetni bunker, ki je bil komaj 100 metrov za fronto. Prvega z zamrzlim ušesom so nam poslali nazaj v linijo, drugemu so razrezali škorenj z noge. Pokazalo se je črno stopalo in temnosiva meča do kolena. Na noge so jim dajali snežne obkladke, da je ozebljencem hladilo zmrazjene noge, ker jih je sicer močno peklo. Naslednjo noč smo našega tovariša obiskali v bunkerju. Bil je še tam. Ped nad stopalom pa se mu je zarisala črta. Noga proti kolenu je dobila rdečkasto barvo, tista pod črto pa je postala črna in je odmrla. Zdravnik jo je amputiral. Ranjenca so poslali v nadaljno oskrbo.

Kljub močnemu mrazu, kakršnega doslej še nisem okusil, nas je sovražnik dnevno napadal s topovi in tanki. Prav slednji so nam povzročali največ strahu in žrtv. Naši oficirji so zahtevali, naj pošlje komanda tudi na naš odsek nekaj naših oklopnjakov za protiučez ruskim ali pa vsaj protitankovske topove. Obljubljali so, poslali pa niso ničesar drugega kakor par posebej izvežbanih vojakov za boj proti tankom z ročnim orožjem.

Protitankovski lovci (Panzerjäger), ki so nam bili dodeljeni, so bili resnični junaki. Na najbolj prekanjene načine so se znali prikrasti v mrtvi kot oklopnjaka (ca 3 metre) in so postavili okroglo mino pod kupolo ali pa so metali ročne granate v topovsko cev takrat, ko je bila le ta napolnjena z granato.

Po nekaj tednih takega bojevanja na odprti fronti smo bili močno razredčeni ter fizično in moralno izčrpani. Končno smo vendarle dočakali zamenjavo. Novinci so nas preplašeno gledali, kakor smo mi nekadaj tiste, ki smo jih mi zamenjali. Prav na kratko smo novim obrazložili položaj na fronti, razkazali naš strelski jarek in bunker ter jim povedali, kaj vse smo tukaj doživeli. Zazeleli smo jim veliko vojaške sreče in pa da bi se zdravi in živi čimprej vrnili iz tega gorja.

Zadovoljni smo se umaknili s frontne črte in hvalili Boga in Mater božjo, da smo jo srečno odnesli.

Vida Slivnik - Belantič v Šivčevi hiši

OMAMNI ZVOK BARVE

Radovljica - Prav gotovo si primernejše likovne razstave kot uvod v drugi del likovne sezone in v počastitev kulturnega praznika galerija Šivčeve hiše ni mogla izbrati: rastoče zanimanje za slikarski izraz Vide Slivnik - Belantič je pri nas vsekakor na tisti točki, ko lahko privablja le še občudujoče poglede. Tudi zato, ker ji je tujina vse to že priznala.

Več kot štirideset samostojnih likovnih razstav je za vami, toda doslej še nobene v kakšni gorenjski galeriji, četudi so le tedno sledile sodobnemu likovnemu utripu pri nas. Zakaj?

"Na Gorenjskem se zdaj res prvikrat pojavljam. Najbrž delim usodo tudi ostalih slovenskih slikarjev, ki se morajo največkrat potrditi tudi drugje, da potem lahko razstavljajo tudi v domačih galerijah. Sama pa sem sploh posebne vrste individualist, hočem reči, da se me ne da kar vključiti v neko skupino likovnikov in likovnih raziskovalcev. To pa je seveda težava za umetnostne kritike, enostavno ne vedo kam s takšnim slikarjem. No, ne kritiziram njihovega dela, bila sem pač že nekajkrat v izboru mlajše slovenske likovne umetnosti."

Ali je tudi v tujini likovna pot posameznega umetnika odvisna od tega, da ga kritiki označijo, določijo in potem šele 'je'?

"Res ni posebne razlike tudi v tujini. Vendar pa na zahodu veliko pomeni kapital, pomemben je za startno osnovo, kapital je pomemben za predstavitev okolici, svetu, izbira se pač lahko med več potmi. Pri nas je v glavnem le ena pot v etablirano umetnost."

Nekje ste izjavili, da se ukvarjate z atmosferskim slikarstvom. Kaj to pomeni?

"Pripisujejo mi kolorizem, občutek za barve, občutek za svetlobo. Če pogledamo barvo v prostoru, ima v vsaki nadaljnjem globini drug odtonek in to pomeni, da atmosfera vpliva na to barvo. Za to naj bi bili krivi fizikalni zakoni, toda jaz jih bolj enačim z mojimi emocionalnimi odzivi na to, da barva prehaja v globino, v prostor, v zrak in svetlobo."

Na vaših slikah bi skorajda zamažali temne barve, vas ne mika, da bi kdaj počrnilo sliko in tako izrazili nihanja v razpoloženju?

"Mislim, da je splošen problem slovenskega slikarstva v tem, da išče v turobnosti kvaliteto. Stvari, ki so lahkotne, svetle, sveže, ki so naslikane v dobrem razpoloženju, tega pa ne cenimo kot kvaliteto. Sama mislim, da je takšno slikanje veliko težje kot pa temnenje

Na otvoritvi razstave je o delu slikarke Vide Slivnik - Belantič govoril dr. Milček Komelj, igralka Milena Zupančič pa je brala poezijo Borisa A. Novaka.

slik. Treba je ogromno senziбилnosti, širine, da vključiš v sliko pozitivni človeški impulz. Sama počakam na tak svoj trenutek, ko je moja atmosfera pozitivna, iz globine potegnem podvarek, da slika zaživi."

Se vam zdi, da sta se zato tako dobro ujela v knjigi Vrtnar tišine Novak kot pesnik in vi kot slikarka - iz preprostega razloga, ker oba raje iščeta med svetlejšimi platmi sveta?

"Zanimivo vprašanje. Dr. Milček Komelj je pri ocenjevanju knjige, najinega skupnega projekta z Novakom, razložil to ustvarjalno srečanje, da je pesnik Novak slikarsko občutljiv, sama pa da sem poetično dojemljiva. Res pa je, da v tem težkem času, v katerem živimo, ni ravno lahko ostati optimisti, biti poln vedrine, obenem biti sposoben preživetja in hkrati videti svojo prihodnost. To pa je vsekakor težje, kot pa enostavno pristajati na situacijo kakršna je, se ne truditi za spremembe, skratka pristajati na pozo mučenika."

V vašem slikarstvu so izredno pomembne barve, posebno zele-

na, modra, rdeča. Se z njimi da izraziti vse?

"Modra in zelena barva me spremljata od otroštva. Spominim se, da je moja učiteljica spreletaval srh, ko je videla, da uporabljam ti dve barvi skupaj. No, verjetno je bilo nekakšno srečno naključje, da je moja mladostna opredelitev za zeleno in modro povezana s slikanjem atmosfere. Brez teh barv pa si narave najbrž ne moremo zamišljati. Morda sem prav s temi barvami iskala svo-

Svoje nagajenje do oblike izražate še na drug način. Na svoji slikarski razstavi v Montrealu ste se razen s slikami predstavili tudi z oblikovalskimi dosežki.

"Res je, začetki so dobri in zato mislim nadaljevati tudi s tem, še posebej, ker je oblikovanje stolov, tekstilij zame nekakšna rekreacija. Izdelke sem pokazala doma in v svetu, na primer na zadnji razstavi v Montrealu. Če bo naša industrija pripravljena sodelovati, potem bo nastalo še kaj. Kaže, da občasno potrebujem neko spremljevalno tehniko, oblikovanje, ki dopolnjuje moje slikarsko delo. Razstava teh izdelkov je bila jeseni v Ljubljani v Kompasovi galeriji in, kot slišim, še vedno povprašujejo po izdelkih Stola, Dekorativne, IBI itd. No, z IBI imamo še neke načrte, poskušali jih bomo uresničiti in predstaviti nekje v tujini."

Ste zadovoljni z odmevom, ki ga je vaše slikarstvo doseglo v zadnjih letih?

"Zadovoljstvo je odvisno od ciljev. Glede na ocene, ki sem jih dobila na razstavah v tujini, sem zadovoljna. Sicer pa mislim, da z uveljavljanjem nekeko zamujam. Prej sem delala petnajst let na šoli, štiri leta sem zdaj samostojna. Za mano sta dve razstavi v New Yorku, tri v Kanadi, ena v Münchnu, v Trstu in še kje, izšla je moja mala monografija, pa Vrtnar tišine. Končno sem po desetih letih dogradila tudi atelje. Čakajo me v kratkem še tri razstave - na Koroškem bienalu, kjer sem bila lani nagrajena, pa znova v Montrealu, pa doma. No, nekaj razlogov za zadovoljstvo vendarle je." ● Lea Mencinger, Foto: Gorazd Šinik

Novo pri Mohorjevi družbi

DRABOSNJAKOV MARIJIN PASIJON

Tržič - Ob 140 - letnici Mohorjeve družbe v Celovcu je ta slovenska založba izdala Drabosnjakov Marijin pasijon, ki so ga predstavili pretekli teden v Bistrici pri Tržiču.

Mohorjeva družba v Celovcu je najstarejša slovenska založba, saj letos praznuje že 140 - letnico delovanja. Lani je pri tej založbi izšlo kar 44 knjig, kar je seveda v primerjavi s skromnejšimi številkami pred leti, kar veliko. Franc Kattnig, vodja Mohorjeve družbe, je na tržički predstavitvi med drugim povedal, da ima njihova založba zdaj svoje predstavništvo tudi v Ljubljani.

Na predstavitvi Marijinega pasijona je o Andreju Šusterju Drabosnjaku govoril dr. Pavle Zablantnik, bivši ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu. Drabosnjak (1768 do okoli 1825) je sodil med najpomembnejše bukovnike v Rožu. Vendar Drabosnjak ni knjig le prepisoval, temveč tudi pisal in celo tiskal. Avstrijske oblasti so mu zaplenile vrsto knjig, zadolžil se je in propadel. Ostale so tri njegove knjige: Marijin pasijon, Pastirske igre in knjiga ljudskih parodij, satiričnih pesmi.

Pri založbi so si zamislili izdajo celotnega Drabosnjakovega dela v eni knjigi. Vendar pa je dr. Herta Lausegger s celovške univerze besedilo pripravila v obliki dveh ozkih stolpcev, prav tako kot Drabosnjak v originalu in bohoričici dodala še gajico. Zaradi zanimive oblike je zato založba izdala to knjigo posebej. Do poletja naj bi pri Mohorjevi družbi izšla še druga knjiga Drabosnjakovih del in sicer tri igre: Pasijonska igra o Kristusovem trpljenju, Pastirska ali Božična igra in Igra o izgubljenem sinu. V tretji knjigi pa bodo izšla še vsa preostala Drabosnjakova dela, ljudske parodije, satirične pesmi in podobno. ● D. Dolenc

PODELITEV KURNIKOVH NAGRAD

Tržič - Jutri, v sredo, ob 17. uri bodo v veliki sejni sobi Skupščine občine Tržič pred sejo vseh skupščinskih zborov podelili letošnje Kurnikove nagrade in plakete, najvišja občinska priznanja za kulturo. Zlato Kurnikovo plaketo in nagrado bo prejel Jože Pogarčar in sicer za življenjsko delo na področju osvetljalne tehnike na številnih prireditvah. Bronasto Kurnikovo plaketo in nagrado pa prejmejo: Jožef Močnik za kvalitetno in strokovno delo s komornim zborom PEKO in sodelovanje na Naši pesmi 90 v Mariboru, France Goltež za dosežke na področju podvodne fotografije in Branko Sajovic za uspešno delo v Pihalnem orkestru Tržič.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V četrtek, 14. februarja, ob 11. uri bodo v prostorih Gorenjskega muzeja, Tavčarjeva 43, odprli razstavo *Gorenjski kraji in ljudje v I. in II. svetovni vojni*. Ob 11.30 pa bodo odprli razstavo *Po sili vojak*.

V Prešernovi hiši je odprta razstava *Prešernovi nagrajenci 1983-85*. V Mestni hiši se s plastikami v bronu predstavlja kipar *Jože Stražar*. V galeriji Lipa razstavlja slikarja *Henrik Marchel in Vinko Tušek*.

V četrtek, 14. februarja, ob 18. uri bodo v galeriji Bevisa na Koroški cesti odprli razstavo del akad. slikarja *Jože Ciuhe*. Danes, v torek, ob 18.30 bo v avli Osnovne šole Simon Jenko *Večer slovenskih narodnih pesmi in umetniške besede*. Nastopajo vokalni kvintet Rožmarin, citrarja Rado Kokalj in Marjan Beaton s pevskim triom, z umetniško besedo povezuje dramski igralec Jože Logar.

V Pionirski knjižnici Kranj bo jutri ob 16. uri *ura pravljic*. JESENICE - V galeriji Kosove graščine je še do konca tedna na ogled *mednarodna razstava karikatur* na temo Televizija. V razstavnem salonu Dolik je na ogled *razstava likovnih del ustanoviteljev likovnega kluba Dolik*, ob 45 - letnici Dolika. VRBA - Prešernova hiša je odprta vsak dan razen ponedeljka od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta vsak dan razen sobote od 8.30 do 15. ure, ob nedeljah od 12. do 16. ure. BOH. BISTRICA - V Domu Joža Ažmana je na ogled razstava likovnih del *Albina Polajnarja, Anice Por in Zdenka Žido*.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je na ogled razstava del slikarke Vide *Vide Slivnik - Belantič*. Danes, v torek, ob 19.30 bo v dvoranci radovljiške knjižnice predavanje psihiatra dr. Jurija Zalokarja *Iskanja duhovnosti v času stiske*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je odprta razstava likovnih del akad. slikarja *Silvestra Plotajsa - Sice*. V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja *Stane Žerko*. V galeriji LTH je na ogled *fotografska razstava članov Foto kluba LTH*. V galeriji Iskre Zelezniki razstavlja *člani likovne skupine Sava Kranj*. Jutri, v sredo, ob 18. uri bo v večeru ob diaprojektiranih Tomislav Čop predeval o Kanadi.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB je na ogled likovna razstava akad. slikarja *Jožefa Megliča*.

LJUBLJANA - V galeriji Cankarjevega doma je na ogled pregledna razstava del *Franceta Miheliča*.

POEZIJA FRANCETA BALANTIČA

Škofja Loka - Jutri, v sredo, ob 19. uri bo v kapeli Puštalskega gradu glasbeno literarni večer, na katerem bodo predstavili poezijo Franceta Balantiča. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi razstavo ilustracij, ki jih je na tematiko Balantičevih pesmi ustvaril Peter Jovanovič. V programu sodelujeta dramski igralec Karel Brišnik in flavtist Klemen Ramovš.

Kranj - V prostorih Prešernovega gledališča so konec minulega tedna odprli razstavo, na kateri se z novejšimi deli v slikah in kipih predstavljata *Zlata in Jože Volarič*. Razstava, ki so jo pospremili tudi z literarnim nastopom obeh ustvarjalcev, je zamišljena tudi kot likovna spremljava dogajanj ob Tednu slovenske drame. Foto: Gorazd Šinik

ROCK'N ROLL IS MY SOUL

Ljubljana - Pusta, mrzla (zelo mrzla) nedelja. Prazne ulice. Nikjer se ne čuti, da je prišel v zaspano mesto človek. Človek katerega specialitete življenja so vzponi in padci. In kot pravi Lou Reed - Out there is Rock'n'roll Animal. Točno to - namreč žival Rock'n'rolla - je Iggy Pop (James Osterberg mu je pravo ime).

Gosp. Pop, ki prisega na Neobelano Moč (Raw Power), na Iskanje in Uničenje (Search & Destroy) v Poželenju do življenja (Lust for Life). Obenem pa pravi, da ima prav (I got Right), ko zatrjuje tebi, Kitajsko deklo (China girl), da si želi biti tvoj pes (I wanna be your dog).

To so naslovi pesmi, ki jih je Gosp. »Fuck of živa leganda« Iggy Pop zaigral silovito, direktno, naravnost v čelo z močjo - uporom - kakega dvajsetletnika. Govorim pa o Rock'n'roll zvezdi pri 44. letih.

V eni uri in pol, kolikor je trajal koncert, je Iggy Pop odpel (in to kako odpel) tudi večino skladb z najnovejše plošče Brick by Brick. Med drugim tudi mega uspešnico Candy.

Za konec - Passenger - Iggy Pop to vsekakor je. Danes je tu, jutri tam. Nemirna duša rock'n'roll-a, vedno pripravljena na presenečenja. Vendar bo ostal v spominu, srcu, ušesih vseh 6.000 obiskovalcev koncerta v podirajoči se Hali Tivoli.

Dolgo živi Iggy Pop, in upam, da bom še kdaj videl tvoje vzburljajoče spodnjice.

Energija, razodetje gre do konca.

Do konca in naprej.

Kdo je naslednji?

Zdravko Bavdek

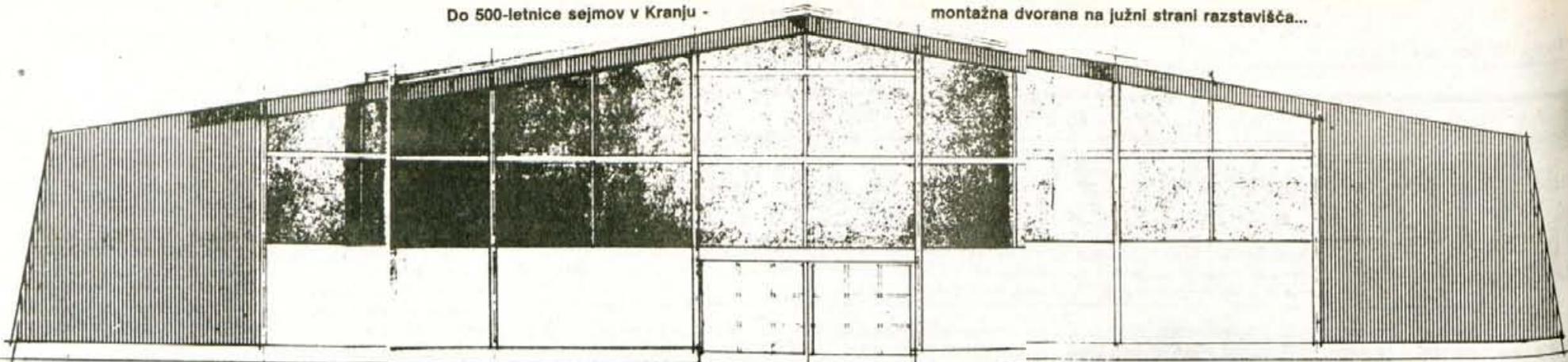
Nove knjige E. Kocbeka

PESMI IN DNEVNIKI

Ljubljana - Pri Cankarjevi založbi je te dni izšla zanimiva knjižna bera: Kocbekove Rane pesmi ter v treh knjigah Dnevnik 1945 in Dnevnik 1946.

Rane pesmi so za poznavalce poezije Edvarda Kocbeka vsekakor novo zanimivo srečanje, še posebej ker gre za prvi zbrane zgodnje pesmi v knjigi. Kako so te pesmi nastajale, piše v spremni besedi dr. Anton Trstenjak, Kocbekov prijatelj in rojak ter dolgoletni Kocbekov sopotnik, ki je nastajanje tem pesmi pravzaprav sodoživljal. O tem je dr. Trstenjak govoril tudi na predstavitvi novih knjig v Cankarjevem domu.

Čeprav bi bila izdaja znamenitih "izgubljenih" Kocbekovih dnevnikov (december 1943 do oktober 1944) prava senzacija, pa pojav dnevniških zapiskov iz let 1945 in 1946 niso prav nič manj zanimivi. Vsaj tako menita Mihael Glavan iz NUK, ki je imel nelahko nalogo iz izvirnega rokopisa pripraviti Kocbekove zapise za objavo. Pri tem mu je pomagal Janez Gradišnik, poznavalec Kocbekove pisave, njegov nekdanji osebni tajnik, ki je tudi prispeval uvodno besedo k dnevnikom. Izdaja obeh dnevnikov, Dnevnik 1946 je v dveh knjigah, ne prihaja kot senzacionalno branje, čeprav Kocbek v svojih dnevniških zapisih osebe imenuje s pravimi imeni, pojava s pravimi izrazi. Gre za dnevniške zapise, ki jih avtor ni, tako kot prejšnje izdaje glede na še živeče osebe, priredil. Zato se bralcu ponuja nova, bogatejša podoba Edvarda Kocbeka, človeka, kateremu je bil njegov dnevnik najbližji sogovornik, saj jih je pisal najmanj štirideset let, le malo tega pa tudi objavil. Za nov videz Kocbekovih knjig, ki so jih poprej izdajatelj in oblikovalci videli le v temnih barvah, je poskrbel Kocbekov sin Jurij Kocbek in izbral vedrejšo svetlorumeno barvo tako za pesmi kot za dnevniške zapise. ● L. M.

Kranj, 11. februarja - Poleg šestih sejmskih prireditev PPC Gorenjski sejem organizira vsako leto tudi priložnostna poslovna srečanja in razne komercialne predstavitve predvsem kranjskega gospodarstva. Skrbi za organizacijo rekreacijskega drsanja, saj je v njegovem sklopu tudi umetno drsalništvo. V prostorih sejma pa imajo svoje lokale tudi prodajalne Lipa, Iskra Commerce, Slovenijales in Gostilna sejem. Sejem ima 11 tisoč kvadratnih metrov pozidanih površin in manj kot 20 zaposlenih. Lani je sejem ustvaril 3,6 milijona nemških mark prometa, z dodatno dejavnostjo pa še 1,4 milijona nemških mark. Na sejmih je bilo prek pol milijona obiskovalcev in okrog 2000 razstavljalcev in med njimi okrog 200 tujcev. Na račun do-

kranjskega izvršnega sveta, da je ta sejem pomembna gospodarska panoga, ki jo je treba podpreti.

Predsednik programskega sveta Peter Orehar nedvoumno ocenjuje, da je za nadaljnji razvoj sejma v Kranju nujno prilaganje novim družbenim razmeram in organiziranje novih sejmov.

"Sejem opreme in sredstev civilne zaščite, ki je bil do sedaj "jugoslovanski", se bo vsekakor moral preusmeriti na evropski prostor ali vsaj na prostor Alpe-Jadran. V sodelovanju z Gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico ali združenjem bi lahko organizirali srečanje podjetnikov in gospodarstvenikov Gorenjske itd. Mogoče bi poleg drsalništva razmišljali še o kakem drugem športu; na primer zgraditvi

načrtovanjih pa ne bi smeli pozabiti, da danes v svetu mesta sejemske dejavnosti "negujejo", saj so pomemben dejavnik njihovega dobrega in vabljivega imena. Kranj z Gorenjsko ima za to tudi dovolj utemeljen in pomemben razlog. Mesto Kranj je namreč pred skoraj 500 leti dobilo "pravico" do prirejanja sejmov. Takrat (čez dve leti bo Kranj slavil 500-letnico) sta bila to dva sejma na leto.

Direktor sejma Franci Ekar ugotavlja, da doslej sejem s svojimi someščani, ki so bili v republiški vladi, čeprav regije v Sloveniji veliko "gradijo" prav na račun svojih predstavnikov "na republiki", ni imel sreče.

"Tako je bilo, na primer, s sejmom gozdarstva in kmetij-

bil odpeljan drugam. Tudi sejem kooperacij je bil najprej v Kranju, nato pa odpeljan v Celje. Pri sejmju opreme in sredstev civilne zaščite, ki je bil do zdaj "jugoslovanski sejem", bo vsekakor potrebna reorganizacija. Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je v celoti odpovedal, zato bo potrebno drugo zanimivo področje (npr. gasilstvo), vključili pa bi celotno področje Alpe-Jadran. Tudi Gorenjski sejem, Oktobrski sejem ter Miklavžev in Novoletni sejem bo potrebno nekoliko prilagoditi in jim dodati ustrezni šarm."

V razmišljanjih in iskanjih usmeritev jutrišnjega Gorenjskega sejma pa bo treba upoštevati tudi zemljišča oziroma

Ekar. "K skupnemu sodelovanju nas, na primer, vabi Celovški sejem, ki kaže interes za vlaganje v kranjsko lokacijo. Morda s tem odpiramo "oči" tudi kranjskim velikim podjetnikom, managerjem, pa morda tudi gospodarski zbornici... Dosedanja slovenska sejmska praksa nekako sloni na osnovah merjenja moči republiških funkcionarjev iz dotičnih področij... Mislim, da za kranjsko razstavišče ni problem nadaljnega razvoja, problem je v enakih pogojih na vseh sejmskih lokacijah in s tem upoštevanje tudi mednarodnih tržnih zakonitosti, da se sejmske prireditve in aktivnosti resnično postavljajo v prometno funkcionalne osi. Ni naključje, da je največji sejem kmetijstva v Parizu in ne neke sredi agrokombinatov oziroma

Evropa in mi

Sejem civilne zaščite bo letos med 6. in 9. junijem. Glede na nove razmere ima sejem zdaj nov odbor. Predsednik odbora je predsednik občinske skupščine Kranj Vitomir Gros. Sejem bo še vedno segal v jugoslovanski prostor, usmerjen pa bo letos prvič tudi v območje Alpe-Jadran. V sejmskih dneh bo tudi seminar Evropa in mi in reševalna vaja na Jezerskem, sodelovali pa bodo občinski in republiški sekretariat za ljudsko obrambo.

Skupni dogovor, kar bi razširjen posvet nenazadnje lahko bil, je tako izoblikoval stališča, naj

Čez dve leti 500 let sejmarstva v Kranju

GORENJSKI SEJEM

NAJ NE BI BIL LE "KRAJSKI", AMPAK DEJANSKO "GORENJSKI"

datnih nakupov obiskovalcev in razstavljalcev, prenočitve, prevozov... v Kranju in po Gorenjskem pa je bilo ustvarjenega po oceni še do 2 milijona mark prometa.

Že nekaj časa se tako v manj kot 20-članskem kolektivu Gorenjskega sejma, ki je v 15 letih ne le gospodaril brez izgub, marveč je vrnil oziroma izplačal tudi vsa zunanja vložena sredstva v objekte. Ob vseh dosedanjih prireditvah in načrtih ter ob odločitvi, da je sejem zdaj družbeno podjetje, ki se samo vzdržuje, se zastavlja vprašanje, kako naprej. Z vprašanjem se je takoj po formiranju "spopadel" tudi novi programski svet sejma, katerega predsednik je podpredsednik izvršnega sveta občine Kranj Peter Orehar. V programskem svetu pa so še predstavniki Gospodarske zbornice za Gorenjsko, zasebnega gospodarstva in trgovine oziroma razstavljalcev. Na nedavnem razširjenem posvetu programskega sveta s predstavniki oziroma gorenjskimi poslanci, ministri in člani tako imenovanega slovenskega vrha z Gorenjske (Ivan Oman, Marija Markež, Peter Vencelj, Viktor Brezar, Ivan Bizjak) ter predsedniki gorenjskih občinskih skupščin, je bilo poudarjeno stališče

"Slovenski proizvod"

Od 13. do 19. septembra letos načrtujejo novo sejmsko prireditev z imenom Slovenski proizvod. To naj bi bila pregledna predstavitev novih slovenskih izdelkov, ki bi si na sejmju pridobili znamko za evropsko tržišče. Programski svet in kolektiv Gorenjskega sejma pričakujeta, da bo predlog za takšno prireditev potrjen oziroma sprejet tudi v Gospodarski zbornici Slovenije.

dvorane, ki bi bila uporabna za sejme pa tudi za tenis. Prav tako bi lahko razmišljali o morebitni razširitvi gostinske dejavnosti (npr. preureditev sedanjega zimskega bazena v motel), saj ima Kranj premalo prenočitvenih zmogljivosti... Predvsem pa naj Gorenjski sejem ne bi bil le "kranjski", marveč dejansko "gorenjski".

Seveda se ob tem takoj postavlja tudi vprašanje, če je organiziranost v družbeno podjetje sprejemljiva in ali ni, na primer, boljše odločitev za delniško družbo. Temu so na razširjenem posvetu z zanimanjem prisluhnili in pritrili tudi gostje iz republike. V razmišljanjih in

Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem se je preoblikoval v družbeno podjetje, ki se samo vzdržuje. Vprašanje pa je, ali je ta organiziranost glede na načrte o razvoju sprejemljiva ali morda ne bi bila boljše drugačna, na primer, delniška družba. Treba pa bo razrešiti tudi vprašanje zemljišča.

stva, ki je bil prvi sejem v Kranju, kjer je bil tudi organiziran prva leta po vojni, nato pa je

Dopolnitve, novosti

Poleg že omenjenega sejma civilne zaščite naj bi sejem kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva letos prešel v Sejem obrti in podjetništva z mednarodno udeležbo. Sejem stanovanjske opreme se je že preimenoval v Oktobrski sejem. Sedanji Smučarski sejem nameravajo profesionalizirati. Predvidene pa so tudi nekatere razmjejitve glede Miklavževega, Božičnega oziroma Novoletnega sejma.

V idejnih zasnovah je že precej časa Čevljarstvo pregledni sejem, Sejem lesarske predelave oziroma pohištva in še nekateri...

za zdaj še odprta prostorska vprašanja. Kako je bilo z zemljiščem, preden ga je "prevzel" sedanji kolektiv sejma, v podjetju ni podatkov. Pač pa je sedanji kolektiv odkupil 4000 kvadratnih metrov prostora. Vendar pa najbrž ni razlogov, da bi trenutno še nerešena tovrstna vprašanja bila ovira za uresničevanje nadaljnjih načrtov. Eden prvih pa je prav gotovo, da bi Kranj 500-letnico "pričakal" z novo dvorano na južni strani razstavišča. Imela bi štiri teniška igrišča, namenjena pa bi bila tudi za sejme. Po sedanjih izračunih bi veljala okrog 4 milijone nemških mark. Prva razmišljanja o izgradnji hale pa se nagibajo k temu, da bi bila najbolj sprejemljiva izvedba oziroma izgradnja takšne hale v delniški obliki.

"Kranjska sejmska lokacija postaja tudi mednarodno zanimiva," ugotavlja direktor Franci

na obrobju obdelanih kmetijskih površin..."

Gostje iz republike in gorenjskih občin so se s stališči in ugotovitvami novega programskega sveta, da je sejem treba prilagoditi in popestriti z dejavnostmi, strinjali. Zanimali pa so se tudi za razsežnosti in možnosti sejma in prireditev v prihodnje. Tako je, na primer, jeseniškega župana zanimalo, kam sodi sejem po evropskih standardih. Ivan Oman je menil, da je kranjski sejem že pred leti zamudil kar zadeva kmetijski sejem in da bi športno področje v tem delu moralo biti rentabilno. S tem pa se nista strinjala direktor sejma in predsednik kranjskega izvršnega sveta. Vladimir Mohorič pa je ob tem še posebej poudaril, da mora biti Gorenjski sejem dejansko gorenjski, saj ena sama občina tako velikih prostorov za tovrstno dejavnost ne potrebuje. Ivan Bizjak in Viktor Brezar pa sta nedvoumno ocenila, da bi veljalo v prihodnje razvijati specializirane strokovne in krajše prireditve, namenjene tudi vključevanju v prostor Alpe-Jadran. Peter Vencelj pa je še posebej podprl organizacijo novega sejma z imenom Slovenski proizvod in predlagal, da bi ob "kakovostni znamki" podeljevali tudi znamko "izdelek, prijazen za okolje".

Poseg v prostor

Za gradnjo nove večnamenske hale razmišljajo o delniški družbi. Seveda bo uresničitev projekta odvisna od zemljiških oziroma lastniških vprašanj, pri čemer kolektiv sejma ugotavlja, da je bil prvi poseg v ta prostor v Kranju izgradnja zimskega bazena, drugi pa obvoznica. Kolektiv sejma je v zadnjih letih poskrbel le za komunalno ureditev (odvodnjavanje), si prizadeval za ohranitev zelenja (zaradi nekdanjih Tekstilindustrijskih saj). Vsekakor pa bo o novi hali imel zadnje besede Programski svet sejma.

bodo strokovni sejmi v prihodnje krajši, naj bo več specializiranih sejmov, pri čemer pa je treba organizirati ustrezen marketing, prodor v prostor Alpe-Jadran in stremeti k organiziranju sejmov za naša podjetja tudi v drugih krajih. Slovenska vlada pa bi spodbudila urejevanje enotnega slovenskega sejmskega prostora.

Ob vsem naštetem in ugotavljanem osnovnih problemov sejmarstva pri nas so prav gotovo v primerjavi z Evropo visoki stroški energije, komunalnih in ostalih storitev. Drugačno vlogo naj bi imele na tem področju banke, ki zdaj s krediti največkrat podjetja dušijo namesto, da bi jih spodbujala. Nenazadnje velja še to, da znanost sejmskih aktivnosti ne obravnava in so tako sejmarji prepuščeni "lastnim občutkom" in brskanju po tovrstni mednarodni literaturi. Zato bo treba v prihodnje spremeniti odnos na strokovnem, tržnem in znanstvenem področju in realno oceniti pomembnost sejmov in sejmsko tržnih zakonitosti tako pri razstavljalcih, kot v šolstvu in v občinskih ter republiški vladi. ● A. Zalar

Programski svet v razširjeni sestavi: Kako naprej...

Franci Ekar, direktor PPC Gorenjski sejem

Peter Orehar, predsednik Programskega sveta sejma

Vračanje krivično odvzetega premoženja (III)

Stališče skupščinskih "lastninskih komisij"

Denacionalizacija naj bo prvi del privatizacije

Razlaščeni se pri vračanju premoženja zavzemajo za spoštovanje načela enakosti in pravičnosti: vsem naj bi vrnilo vse, država pa naj poskrbi, da bo vrnjeno premoženje koristno izrabljeno.

Kranj, 8. februarja - Lastniki premoženja, podržavljenega z agrarno reformo, nacionalizacijo, zaplemami ali kako drugače, so skupaj s skupščinskimi "lastninskimi" komisijami ostro kritizirali prvi osnutek (teze) zakona o privatizaciji podjetij, ker je pravice razlaščenih zavaroval samo z enim členom ali še natančneje - le s tremi odstavki. "Zloglasni" 54. člen je določal, da nekdanji lastniki oziroma njihovi pravni nasledniki lahko v skladu s posebnim zakonom uveljavljajo odškodnino za krivično oziroma nezakonito odvzeto premoženje, da morebitni odškodninski zahtevki ne vplivajo na preoblikovanje podjetij in da odškodnino povrne Republika Slovenija z vrednostnimi papirji sklada oziroma z delnicami podjetij. Kritika je kot kaže zalegla, saj (novi) osnutek zakona o privatizaciji, ki ga je pred kratkim obravnaval tudi republiški izvršni svet, varuje pravice razlaščenih lastnikov in njihovih dedičev v posebnem poglavju, ki obsega kar osem členov.

Vitimir Gros, predsednik skupščinske komisije za spremljanje preobrazbe družbene in zadržne lastnine: "Nekateri krivdo za divjo privatizacijo, ki dejansko povzroča škodo, pripisujejo nam, ki se zavzemamo za vrnitev krivično odvzetega premoženja prejšnjim lastnikom. Večkrat sem predlagal moratorij na statusne spremembe podjetij, pa so nekateri celo menili, da je boljša divja, kriminalna privatizacija kot nikakršna."

Poglavje vzpostavlja povezavo med privatizacijo in denacionalizacijo podjetij in uvaja sistem rezervacij, ki so ga v skupščinski razpravi zagovarjali predvsem predstavniki Združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Gre za to, da se nepremičnine oziroma delnice podjetij, do katerih imajo zahtevke nekdanji lastniki, izključijo iz procesa privatizacije in da se rezervirajo toliko časa, dokler odločba o vrnitvi premoženja na podlagi zakona o denacionalizaciji ali zakona o zadržanih ne postane pravomočna. Sistem rezervacij varuje pravice nekdanjih lastnikov (razlaščenih in zadržanih), omogoča privatizacijo povsod, kjer ni zahtevkov za vračilo premoženja in kjer je tovrstne zahtevke mogoče zavarovati; domačim in tujim vlagateljem pa zagotavlja, da podjetje, ki ga kupujejo, ni obremenjeno z nobenimi drugimi zahtevami za vračilo premoženja.

Osnutek zakona o privatizaciji predvideva, da morajo podjetja pred preoblikovanjem z javno objavo pozvati vse upravičence, da v dveh mesecih prijavijo morebitne zahtevke in predložijo osnovno dokumentacijo. Če upravičenci zamudijo rok, njihova pravica do vrnitve premoženja ne zapade, vendar izgubijo možnost za vračilo v naravi in lahko dobijo le odškodnino. Podjetje sme nadaljevati s preoblikovanjem, če ni prejelo nobene zahteve za vračilo premoženja; sicer pa lahko šele po pravomočnosti odločbe o (ne)vračilu. Agencija za privatizacijo lahko tudi podjetju, ki je prejelo zahteve za vračilo premoženja, izjemoma dovoli, da nadaljuje s preoblikovanjem, če podjetje z listinami dokaže, da ne razpolaga s takšnim premoženjem ali da ga je pridobilo s plačilom, če se podjetje in nekdanji lastnik sporazumeta o rezervaciji ali če podjetje premoženje oziroma ustrezno število delnic, za katere se pojavljajo zahteve po vračilu, zaupa občini.

Ker nekateri ne poznajo dobro skupščinskih postopkov sprejemanja zakonov, je treba posebej poudariti, da gre za (novi) osnutek zakona o privatizaciji, ki ga poslanci republiške skupščine še niso obravnavali, zato se lahko primeri, da bo tudi poglavje o varstvu pravic razlaščenih lastnikov in njihovih dedičev, sprejeto drugače, kot je zapisano v osnutku.

Podobno velja tudi za zakon o denacionalizaciji. Osnutek je pripravljen, izvršni svet ga je v nedeljo že obravnaval, ne pa še poslanci republiške skupščine. Ker so lastninska vprašanja zelo občutljiva, bi bil skorajda "mali čudež", če na osnutek, tak kot je pripravljen (ponekod tudi z variantnimi predlogi), ne bi bilo pripomb in predlogov za izboljšanje. Čeprav je torej še pričakovati spremembe, pa kljub temu pogledimo, kako razmišlja zakonodajalec, republiški sekretariat za pravosodje in upravo.

Osnutek predvideva, da bi zakon, ki ureja denacionalizacijo premoženja, podržavljenega s predpisi o agrarni reformi, nacionalizaciji, zaplemah ter z drugimi predpisi, začeli uporabljati še letos - na-

tančneje: 1. septembra. Poznavalci skupščinskih zapletov in zahtevnosti naloge, kot je vračilo premoženja, pravijo, da je rok skrajno optimističen. Zanimivo je, da zakonodajalec računa tudi na možnost, da kdo ne bo zahteval vrnitve premoženja in plačila odškodnine in da se bo odpovedal pravici ter da bo premoženje (delnice, odškodnino) podaril Republiki Sloveniji. Do povračila v takšni ali drugačni obliki naj bi bili po osnutku zakona upravičeni le tisti, ki so bili v času odvzema premoženja jugoslovanski državljani. Če je bilo komu premoženje podržavljeno zaradi izgube državljanstva, se šteje, kot da je bilo podržavljeno jugoslovanskemu državljanu. Cerki naj bi vrnilo le sakralne objekte in nepremičnine, ki jih potrebuje za opravljanje verske dejavnosti; ostalo premoženje pa v določenem obsegu.

Osnutek zakona o denacionalizaciji predvideva, da bi premičnine vračali v naravi le, če gre za predmete kulturne, zgodovinske in umetniške vrednosti, za predmete večje vrednosti ali za predmete, ki so kumu zelo dragi. Kar zadeva nepremičnine, naj bi jih vračali v naravi, če so

Ivan Pučnik, predsednik skupščinske komisije za denacionalizacijo: "Izhodišča so nenačelna in polovična: enemu bi vrnilo, drugemu ne. Kar zadeva vračanje kmetijske zemlje in gozdov, naj bi jih vrnilo vsem; država pa naj bi s posebnimi zakoni ali predpisi poskrbela, da bi bila zemlja dobro obdelana in da bi se z gozdovi dobro gospodarilo. Isto velja za Cerkev: vrnilo naj ji ne bi le sakralnih objektov, ampak vse premoženje, ki ga potrebuje predvsem za to, da ji za dejavnosti, ki jih opravlja, ne bi bilo treba prositi za denar doma in v tujini. Kjer je le mogoče, naj bi prejšnjim lastnikom vrnilo premoženje v naravi, ostalim v drugih oblikah; spoštovati pa bi morali načelo enakosti."

Edo Pirkmajer, predstavnik Združenja lastnikov razlaščenega premoženja: "Obdobja, ki bi ga šteli za 'čas krivic', ne bi smeli omejevat. Večina krivic je bila storjena v času med 1945. in 1958. letom, ne pa vse. Osnutek zakona, na primer, sploh ne govori o izsiljenih pogodbah, po katerih je tudi precej premoženja postalo državna lastnina. Predlagam, da bi obveznice, ki bi jih razlaščeni dobili za odškodnino, lahko vnovčili v Skladu za privzacijo in da bi za izgubljeno premoženje lahko kupili drugo. Ko govorimo o tem, da popraviljanje starih krivic ne bi smelo povzročiti novih, ugotavljam, da 'divja privatizacija' že povzroča nove krivice. Kar zadeva povračilo izgubljenega dobička, pa sodim, da bi to morali uveljaviti, med drugim tudi zato, ker gospodarjenje ni bilo tako slabo, da ne bi bilo nobenega dobička."

Martina Lippai, predstavnica republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: "V kmetijsko-gozdarskem ministru se zavzemamo za to, da bi hkrati z vrnitvijo kmetijskih zemljišč in gozdov prejšnjim lastnikom izvedli tudi nekakšno agrarno reformo. Vsem, ki so zemljo sposobni obdelovati, naj bi jo vrnilo v večjih kosih in ne razdrobljeno, zato da bi bilo tudi pridelovanje bolj gospodarno. Za tiste, ki niso sposobni za kmetijsko proizvodnjo, predlagamo, da se jim izplača odškodnina v denarju ali v obliki vrednostnih papirjev."

in če za to ni ovir, razen tistih, ki so neločljivi del gospodarske infrastrukture s področja energetike, komunale, prometa in zvez, če so pomembni za dejavnost državnih organov, za zdravstvo, vzgojo in izobraževanje, kulturo in za druge javne službe, če bi vrnitev bistveno okrnila ekonomsko oziroma tehnološko funkcionalnost zaokroženih celot (motnje v poslovanju, opustitev pomembnega dela proizvodnje, odpušanje velikih števila delavcev, uresničevanje sklenjenih pogodb, izguba blagovne znamke in ugleda na trgu itd.)... Osnutek zakona tudi določa v katerih primerih bi nepremičnine vračali brez poračunavanja razlike vrednosti, kdaj bi prejšnji lastnik moral doplačati, da bi premoženje lahko dobil nazaj v naravi, in kdaj naj bi upravičenci plačali odškodnino do polne vrednosti odvzetega premoženja.

Kar zadeva vračanje kmetijskih zemljišč in gozdov, sta dve različici: po eni naj bi jih neomejeno vračali le kmetom, ostalim pa le v obsegu, ki ga določa zakon o kmetijskih zemljiščih; po drugi naj bi jih vrnilo vsem ne glede na to, ali se zdej ukvarjajo s kmetijstvom ali ne. Po eni varianti naj bi gozdove in kmetijska zemljišča vračali v naravi le, če s tem ne bi okrnili funkcionalnosti zaokroženih zemljišč, če na njih ni novih ali obnovljenih trajnih nasadov in če s tem ne bi tako razdrobili parcel, da ne bi bilo mogoče zagotoviti ekonomične obdelave; po drugi pa naj bi jih vračali ne glede na te pogoje.

Kaj osnutek zakona predvideva za stanovanja, stanovanjske hiše, najemne poslovne stavbe in stavbna zemljišča? Če za podržavljene stanovanjske hiše in stanovanja ni najemnega ali podobnega razmerja, naj bi ga vrnilo prejšnjemu lastniku; sicer pa bi mu dali lastninsko pravico. Podobno velja za najemne poslovne stavbe in za stavbna zemljišča. Podržavljenih nezazidanih stavbnih zemljišč naj ne bi vračali, če so že oddana za gradnjo ali če na njih zgrajeni objekt ni last prejšnjega lastnika.

Če nepremičnin ni mogoče vrniti v naravi ali vzpostaviti lastninske pravice, je prejšnji lastnik po osnutku zakona upravičen do odškodnine - lastninskega deleža v obliki delnic ali obveznic; pristojni organ pa mu lahko ponudi tudi nadomestno nepremičnino.

O zahtevah za vračilo premoženja ali plačilo odškodnine naj bi na prvi stopnji odločale občinske komisije za denacionalizacijo (razen za premoženje, ki je bilo podržavljeno bankam, zavarovalnicam in drugim finančnim ustanovam), na drugi pa pristojni republiški sekretariati. ● C. Zaplotnik

Gozd med politiko in stroko

Da je polemika o gozdarskem zakonu že presešla strokovno raven in prešla na vedno spolzka tla politike, se ne gre čuditi. Ne le, da ni ostre meje med (gozdarsko) politiko in ostalimi (gozdarskimi) problemi, tudi sedanji zakon o gozdovih vsebuje precej političnih rešitev, ki bi jim gozdarska stroka že tedaj, ko so zakon sprejemali, lahko oporekala, pa jim ni (mogla), ker je šlo za (kardeljsko) politiko.

Čeprav so še v času, ko je bil predsednik kmetijsko-gozdarskega ministru Milan Knežević, upali, da bodo sedanji zakon o gozdovih nadomestili z novim, so različne verzije zakona obležale v predalih - ne le zato, ker si prejšnje ministru ni želelo tik pred "odstrelom" naložiti (nepotrebnega) bremena odgovornosti, ampak predvsem zaradi različnih stališč med gozdarskimi strokovnjaki ter med gozdnimi posestniki in njihovo stranko, Slovensko kmečko zvezo. Ta nasprotja so močna tudi zdaj, ko naj bi s spremembami in dopolnitvami starega zakona o gozdovih popravili predvsem tiste člene, ki so že zavirali organizacijske spremembe in izpolnjevanje načela, da gozdni posestniki niso več le formalni lastniki, ampak tudi gospodarji v svojem gozdu. Čeprav osnutka sprememb in dopolnitev zakona o gozdovih doslej še ni obravnaval republiški izvršni svet, še manj zbori republiške skupščine, se je že nedvomno pokazalo, da mu ena stran (člani Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke in drugi kmetje) ni najbolj naklonjena. Po mnenju podpredsednika kmečke zveze Marjana Podobnika je iz novih ali popravljenih členov zakona čutiti enako nezaupanje do zasebnega lastnika gozdov kot v starem, kmete pa naj bi pod krinko stroke spet peljali žejne čez vodo...

Naj bo tako ali drugače: tudi v popravljenem gozdarskem zakonu je najbolj sporno vprašanje obvezno odkazilo oziroma obvezno strokovno navodilo pooblaščenih delavcev. Čeprav gre za vprašanje, ki že nekaj časa vzbuja polemiko med gozdarskimi strokovnjaki, kmečko zvezo in gozdnimi posestniki, pa doslej v polemiki nismo slišali (ali pa smo morda preslišali), kako so to vprašanje uredili v razvitih evropskih državah, po katerih se zgleujemo ali se vsaj poskušamo zgleovati in kako deluje gozdarski sistem v deželah, kjer nimajo obveznega odkazila. Na ta vprašanja bi bilo zanimivo še pred odločanjem v slovenskem parlamentu slišati odgovore. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so bili januarja stroški priraje litra mleka 6,02 dinarja, lastna cena pa (po odbitku regresa za nabavo plemenskih telic in za zavarovanje krav 0,32 dinarja) 5,70 dinarja. Stroški so bili januarja za 2,5 odstotka večji kot decembra. Na povečanje so najbolj vplivali podražitev mineralnih gnojil za 11 do 14 odstotkov, sredstev za varstvo rastlin za 24 odstotkov, kmetijskih strojev za okoli 10 odstotkov, plinskega olja za 7,6 odstotka ter močnih krmil za okrog 6 odstotkov. Ker je katastrski dohodek v primerjavi z lani za 13,4-krat večji, so se kljub znižanju prispevne stopnje, ki jo je določila nova davčna zakonodaja, precej povečale obveznosti. Da pa so bili stroški priraje januarja le za 2,5 odstotka višji kot decembra, sta kljub številnim podražitvam najbolj vplivala 2-odstotno znižanje čistih osebnih dohodkov, zaposlenih v kmetijstvu in nižji prispevek za pokojninsko invalidsko zavarovanje.

vrsta materiala	cena (v din/kg)
enodnevni piščanci brojlerji (beli)	kos 9,50
enodnevni piščanci (nesnice isabraun)	kos 15,00
krmila za krave molznice K-19 Emona	kg 5,60
krmila za krave molznice KJ-letni	kg 5,10
krmila za krave molznice KJ-zimski	kg 5,40
krmila tel-starter	kg 5,80
krmila telpit - 1	kg 5,20
krmila telpit - 2	kg 5,10
krmila za prašiče bek-1	kg 4,80
krmila za prašiče bek-2	kg 5,10
krmila za nesnice NK (10-kg vreča)	kg 6,50
krmila za nesnice NK (50-kg vreča)	kg 5,40
krmila za piščance bro starter (Šk. Loka)	kg 6,10
krmila za piščance bro starter (Emona), 50-kg vreča	kg 7,20
krmila za piščance bro starter (Emona), 10-kg vreča	kg 7,90
ječmen	kg 4,00
oves	kg 4,00
soja	kg 5,80
sončnične tropine	kg 4,12
pšenična krmilna moka	kg 3,80
otrobi	kg 3,60
živalska sol	kg 3,20
bovilit (10-kg vreča)	kg 8,80
bovital (5-kg vreča)	kg 4,91
vitaredin (2-kg vreča)	kg 15,40
kostovit (2-kg vreča)	kg 19,75
semenski krompir desiree (uvoz)	kg 18,00

Starosvetne šege, navade in modrosti

Kdor na pust drva kolje, je vedno dobre volje

Ko smo brskali po Kuretovi knjigi o starosvetnih šegah in navadah, smo ugotovili, da so tudi pustne šege in navade povezane s kmetiskim delom in življenjem. Za pusta je treba tako kot za velike praznike, za božič in veliko noč, počediti po hiši, okoli nje in v hlevu, smeti pa sežgati ali odnesti daleč proč, na tujo posest - zato, da lisica ne bo odnašala domačih kokoši in da se bo oglašala pri sosedu. Na pust je treba opraviti setev za solatne in zeljne sadike (če je sneg, naredje grede pod kozolecem) in pripraviti seme, da bo pridelek plenjal in ga škodljivci ne bodo pokončali. Pravijo tudi, da kdor na pust drva kolje, je vse leto dobre volje. Ponekod na pustni dan sadijo mlado sadno drevje, staro pa obrezujejo in trebijo. Ta dan je treba kuram natresti pičo v obroč, da bodo nesle vse leto jajca v skupno gnezdo in da jim lisica ne bo prišla blizu pa zvoziti gnoj iz hleva ali zanesti na polje vsaj nekaj kurjekov in konjskih fig, da bo dobra rodovitnost.

Pust je znan tudi kot dober vremejak. Takole napoveduje vreme: če na pustni dan deži, fižol bogato obrodi; kjer se na pust megla vleče, tam bo toča pobila; zelen pust, bela velika noč...

Danes je pustni torek

Za pusta, pravijo, hiša ne sme biti brez cvrtja in tudi prašič mora stopiti v lonec. Včasih so gospodinje kar vročino dobivale, ko so se spomnile, kaj vse bo treba postoriti pred pustom, da bo shramba polna krofov, velikih flancatov, morda celo "ta trdih". Kako bo spet treba paziti, da se ne bodo vrata kar naprej odpirala, da se ne bo testo prehladilo in kup vpitja bo nad otroki, ki se kar obešajo na kljuko. Ko je to postorjeno, je opravljeno veliko delo. Gospodinja se oddahne in če imajo krofi venčke in so ta veliki flancati mehki, kot je pričakovala, je zadovoljna. Če pa tega ni, še zadovoljstva ni. In ko bodo prihajale maškare, jim bo s težkim srcem dajala krofe v malho, kajti ni ji vseeno, kaj bodo o njenih krofih rekli druge gospodinje. S praščem je veliko lažje. Skubati svinjsko glavo ali kos suhega mesa za pusta ni nobena umetnost. Le narežš na lesen krožnik, pa je narejeno. Vsak bo rad segel po mesu...

No, danes je za gospodinje že drugače. Saj že skoraj na vsakem vogalu v mestu kdo cvre krofe, velike, lepe, vse "s krancelnom", pa še z marmelado polnjene, kakršne otroci še posebej cenijo. Najhitrejša rešitev so prav res kupljeni krofi. Ampak flancati so pa nekaj drugega. Teh ne dobiš kar tako in še vedno ostajajo le hišne dobrote. Naša bralka in zdaj že pridna sodelavka Irena Krivec-Vilman nam za danes sporoča preizkušen recept za kvašene flancate. Poskusimo, še je čas!

Kvašeni flancati

Potrebujemo: 1 kg moke, 15 dkg masla (ali margarine), 10 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, pol litra mlačnega mleka, ščepec soli, 3 dkg kvasa, maščobo za peko, sladkor v prahu za posip.E

Najprej pazimo, da imajo vse sestavine sobno temperaturo; med pripravo in cvrenjem moramo paziti, da ne bomo odpirali ne oken ne vrat, da se nam testo ne bo sesedlo in flancati ne bodo lepo rahli. Najbolje bo, da bomo vse sestavine stehali in pripravili preden se bomo resno lotili dela. Nato bomo namočili kvas, da se razpusti in vzhaja. V nekaj žlic mlačnega mleka, ščepec sladkorja, malo moke bo-

mo nadrobili kvas in ga pustili, da se v lončku dvigne (če se ne bo, pomeni da je kvas neuporaben in ga moramo zamenjati). Nato bomo z električnim mešalcem (ali na roke) mešali maslo, da se speni, dodali bomo sladkor in rumenjake, ter še naprej pridno stekali, da bo dobro naraslo. Med stalnim mešanjem bomo v to naraslo zmes počasi vivali mlačno mleko s soljo in kvas, ki nam je vzhajal. Nato počasi vsujemo moko in vse skupaj stepamo toliko časa, da se testo loči od posode in metlice oz. kuhaličnice. Pazimo, da med stepanjem testa ne dvigamo preveč, saj se nam bodo v testu delale luknje, ko ga bomo cvrli. Ko smo testo dobro stepali, da je gladko in se z lahkoto loči, ga damo na toplo in pustimo vzhajati za približno uro in pol. Vzhajano testo stremo na mizo in vsega razvaljamo za prst debelo. Z nožem ali okroglim rezilom bomo narezali štirioglate krpice (velike približno 10 x 15 cm) in jih diagonalno po sredi zarezali z dvema ali tremi zarezami. Malo jih razmaknemo in zopet pustimo vzhajati vsaj še pol ure. V kozico nalijemo maščobo, ki je mora biti toliko, da flancati plavajo v njej in postavimo na štedilnik. Vzhajane flancate cvremo v vroči maščobi (ven-

dar ne preveč, sicer se nam bo zažgalo) kakor krofe. V maščobo damo tisto stran, ki je bila na vrhu. Preden jih vremo na maščobo, jih lahko "zmedemo" tako, da oba vogala zavijamo skozi zarez, ki sta na sredini. Ne smemo jih dati preveč naenkrat v kozico, saj se nam bo maščoba preveč shladila in se bodo napili olja, namesto cvrli. Obrnemo jih, ko je spodnja stran lepo zlato rumena. Pokrijemo le, ko jih damo v maščobo, ko flancate obrnemo, jih ne smemo več pokriti, da se nam ne potopijo v maščobo. Flancate pobereemo iz maščobe, ko so še na drugi strani zlato rumeno zapečeni. Najprej jih damo na papirnat prtč ali na cedilo, da se odcede, nato jih naložimo na krožnik in posipamo s sladkorjem v prahu. Počakajmo, da se malo shladijo in ... se mastimo.

Del testa lahko tudi zamrzujemo

Manj sladkosnedi bodo vse sestvine razpolovili in ocvrli pol manj flancatov. Lahko pa naredijo celotno količino in polovico nevzhajane testa dajo v zamrzovalno skrinjo. Kadar se jim bo pa zahotelo, bodo testo odtajali in še pustili, da vzhaja. Seveda na toplem. Nato se le še zvalja, izreže krpice... itd.

Irena nam predlaga tudi pravo pustno kosilo:

Kisla repa, ajdovi žganci, vratnik, krof ali flancat

Potrebujemo kilogram kisle repe, 1 kg ajdove moke, kos vratnika ter začimbe. V lonec nalijemo dobra dva

litra vode, posolimo in damo na štedilnik. Ko čakamo, da bo voda zavrela, bomo v kozico vlili 1 dcl olja, ščepec sladkorja in dve žlici moke ter iz tega naredili svetlo prežganje. Zalijemo z vodo in vanjo damo repo. Dodamo še žličko vegete in med mešanjem zavremo. Nato plamen zmanjšamo in počasi kuhamo ter občasno premešamo.

Ta čas nam je že zavrela voda za žgance. Vanjo naenkrat vsujemo vso ajdovo moko. S kuhaličnico ali dolgimi vilicami bomo na sredini naredili luknjo, da se bo moka tudi na sredini skuhalo. Posode ne pokrivamo več, pazimo tudi, da nam ne bo preveč vrelo, saj nam bo šlo čez, ko se bo spenilo. Kuhamo približno 45 minut.

Vratnik bomo kuhali v repi. Narezali ga bomo na rezine ali pa na koščke, kar nam je ljubše, in ga dali v repo.

Ko je moka kuhana, bomo vodo odlili, vendar je ne smemo zavreči, saj jo bomo mogoče še potrebovali, zato jo odlijemo v drugo posodo. Suho moko bomo na majhnem plamenu mešali, da se bodo naredili žganci. Če je presuho, bomo prilili še vodo in spet mešali, dokler ne bomo dobili pravih žgancev. Bolje je, da vodo dolivamo; če bi jo odlili pema-lo, bi ne mogli več popraviti in žganci bi bili premokri in "pacasti". Žgance bomo na majhnem plamenu pekli in stalno mešali še kakih 10 minut. Najboljši bodo, če jih bomo zabelili z zaseko, dobra pa bo tudi mast.

Vsak naj si na krožnik naloži žgancev in repe, kolikor bo pojedel in vsem želim dober tek. Za sladico bo tokrat krof ali pa flancat, kaj pa drugega. Hvala Irena, bila ste izčrpna. Posebej hvaležne vam bodo mlade gospodinje, ki se domačih kuharskih veščin še učo. Pa lep pustni pozdrav!

Nasvet iz prve roke

Koža namesto preproge

Priznajte, da so kože lepe. Marsikatera gospodinja si veliko govejo kožo želi namesto preproge v dnevni sobi. Saj je za zimo čudovito topla debela volnena preproga, toda poleti je kar odveč. Marsikatera gospodinja, če le zmore in ima prostor v hiši, čez poletje volneno preprogo zvije in po tleh vrže kožo. Da ni vroče, da se lažje čisti.

Kako pa sploh čistimo kožo? O tem smo povprašali Marino Slatnar iz prodajalne US-NJE na Deteljici v Trzinu, kjer imajo poleg usnjene galanterije vedno naprodaj tudi telečje in velike, lepe goveje kože. "Koža se najbolj enostavno in kvalitetno očisti s strepanjem, stresanjem. Čez balkon, skozi okno, kakor pač že hočete. Če hočemo, da jo bomo ohranili dalj, jo vsake toliko časa obesimo za nekaj ur ven, čez balkon, da se na zraku navlaži. Posebno primeren je kakšen meglan dan. Koža se namreč v centralno ogrevanem stanovanju močno izsuši in izsušeni se dlake raje lomijo. Če je koža zelo izsušena, tako da se kar zaviha, jo z mokro krpo navlažimo na spodnji (mesnati) strani in obtežimo. Malce zavijemo kožo se po navlaženju zrna sama od sebe.

Če pa se nam po koži polije

kava, vino ali kaj podobnega, madež očistimo z mlačno vodo, ki smo ji dodali le nekaj kapljic detergenta za pomivanje posode. Res le malce, kajti noben naravni material ne mara detergentov. Cunjo namočimo v to vodo in kožo čistimo v smeri, kot leže dlake. Vedno le tako. Če je morda prav tam vrtnec dlak, brišemo v smeri, kot leže dlake v vrtnicu.

Sicer pa voda in vlaga koži ne škodujeta. Izogibajte se le sesanja, ker se dlake pod pritiskom polomijo. Zato kožo le strepajte, zračite pa jo boste imeli lepo deset, dvajset let."

Čaj ob petih

Ogrejmo se

Mešani domači čaj

Za 4 osebe potrebujemo 2 vrečki Podravka rmanovega čaja, 2 vrečki čaja materine dušice, 8 dl vode, 1 dl sadnega malinovega sirupa Segestica, sok ene limone.

Vrečke s čajem prelijte z vročo vodo, pokrijte in pustite stati pet minut, nato pa jih poberte iz čajnika.

V čaj vmešajte malinovec in limonin sok. Ponudite kot tople ali hladne napitek.

Spomini na počitnice

Med počitnicami sem gledala televizijo, hodila smučat in brala knjigo. Najbolj mi je bilo všeč smučanje. V nedeljo smo imeli tudi tekmo na Soriški planini. Bila sem tretja. Preteklo soboto smo šli na tekmo na Kanin. Počitnice smo lepo preživeli, čeprav je bilo tudi mrzlo. Po televiziji mi je bila najbolj všeč Čebelica Maja. Počitnice so se mi zdele prekratke.

Ana Habjan, 4. r. OŠ Dražgoše

Med počitnicami sem praznoval deveti rojstni dan. Povabil sem mamo, ata, tete, strica, sestrično Tejo, bratrance Toma, Boruta, Miha, Mohorja, Gašperja, prijatelja Urbana in

Miha. Ker nas je bilo veliko, smo bili otroci v dnevni sobi, starši pa v kuhinji. Za darilo sem dobil lepo torto v obliki kuža. Imeli smo se lepo. Igrali smo razne igre in gledali televizijo.

Jure Pintar, 2. a r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Vse počitniške dopoldneve sem prelenaril pred televizorjem. V najlepšem spominu pa mi je ostal četrtek, ko smo odšli smučat na Jezersko. Tam je bila tudi vlečnica. Prvič sem se peljal samo do polovice smučišča, potem pa sem se vozil do vrha. Včasih sem tudi skočil na skakalnici. Ko je redar ugasnil vlečnico, smo odšli domov. Zdaj smo spet v šoli in čakamo na naslednje počitnice.

Simon Likar, 2. r. OŠ Besnica

IZ ŠOLSkih KLOPI

Kulturni praznik v osnovni šoli Bratstvo in enotnost

BESEDI SMO DODALI SLIKO, SLIKI SMO DODALI GLASBO

Umetniški večer ob razstavi ilustracij Prešernovih pesmi Milana Batiste

Kranj, 7. februarja - Pod vodstvom mentoric Leonide Domajnko in Eveline Batista-Abaza so na predvečer slovenskega kulturnega praznika v osnovni šoli Bratstvo in enotnost pripravili proslavo, kakršnih v naših šolah nismo vajeni in ji zato težko rečemo proslava. Bil je umetniški večer v pravem pomenu besede: s sliko, besedo in glasbo so združili preteklost in sedanjost; povezali Prešerna in slikarja Milana batista, učence, učitelje, poslušalce.

Leonida Domajnko pravi: »Milan Batista je posodil slike in ker sama razstava pač ni dovolj, sva s kolegico Evelino začeli čarati...« K projektu je pristopila tudi Klarisa Jovanovič, prav tako učiteljica v tej šoli, sicer pa pevka v skupini Duma. V njihovem značilnem baladno obarvanem stilu so predstavili dve Prešernovi in dve svoji pesmi. Učenci Borut, Helena, Urša in Peter so povedali, kako oni razumejo Prešerna kot pesnika in kot človeka in kako sprejemajo njegovo poezijo, učiteljica Tina Primožič in Marija Jurgele pa sta z dovršenimi interpretacijami Batistovih ljubezenskih in osebnih izpovednih pesmi še poudarili vtis povezanosti preteklosti in sedanjosti.

Večer je v zaokroženo celoto zaključil pogovor s slikarjem in pesnikom Milanom Batisto. »Njegove ilustracije so tudi sprehod skozi čas, kjer sledi Prešernu pa tudi svojim iskanjem in interesom...Priznati moramo, da je prepričljiv in da nam je odkril nekatere razsežnosti Prešerna, ki smo jih morda le slutili.« (Ivan Sedej, Prešernov koledar 1898). ● M. A., slika: Jure Cigler

Filmska nagradna uganka

Najprej k žrebanju zadnje nagradne uganke. Pravilen odgovor je bil: produkcija Walta Disneya. Tokrat sta iz kupa dopisnih žrebala "glavna" iz Kino podjetja Kranj, kjer dajejo nagrade, direktor Ivo Trilar in Ana Bešter (na sliki). Izžrebala sta Janeza Koritnika, 64207 Cerklje, Dvorje 6, in Barbaro Bertonec, 64227 Selca, Selca 52. Čestitamo, po pošti pa jima pošiljamo po dve vstopnici za ogled katerekoli filmske predstave v dvoranah Kinopodjetja Kranj (Center, Storžič, Trzin, Jesenice).

Zdaj pa k novi nagradni uganki, povezani s filmom Darkman. Kratka vsebina: priznanemu znanstveniku dr. Westlakeu podtaknejo eksploziv. Možak se maščuje. Samo ljubezen do Julija ga odvrne, da se ne spremeni v pravega monstuma.

Vprašanje: po kakšni vrsti predloge so posneli film? Odgovore pošljite do četrтка, 21. februarja, na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - Filmska nagradna uganka.

Kurili smo pusta

S sosedovimi otroci vsako leto kurimo pusta. Teden prej nanosimo stare presušene veje in dračje, skratka za nami ostane lep gozd, da lahko mirno hodite in se ne spotikate ob veje, ki so na tleh. Vendar smo mi vsi popraskani. Tudi lastnika njive vprašamo za dovoljenje. Še nikoli ni rekel, da ne smemo. Vse to naložimo v velik kup. Pri sosedovih natlačimo v streho hlače in pulover oblačice in pusta nasadimo na dolgo palico. Značičimo ga vrh grmade. To počaka do pustne sobote. Zvečer pa ga prižgemo.

Lani, če se spominjate, je na pustno soboto zelo pihal veter in deževalo je. Tako se nam nikakor ni vžgalo. Polili smo z bencinom in plamen je butnil. Kljub neurju je gorelo. Z dežniki smo stali okrog kresa. Mlajši brat je jokal, ker je mislil, da smo zažgali njegovo najboljšo prijateljico Majo, ker smo pustu natakli njene stre hlače.

Letos bo mogoče lepše vreme in si še vi napravite pustni kres. Zdaj je skrajni čas, da si pripravite veje. Tudi mi jih bomo.

Karla Hudelja, 7. b r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

Pustna

Pust koraka sem in tja in poje tralala, tralala. Jaz sem masko si nadel, da bi bil še bolj vesel. Očka kožo si ovije in zganja vesele norčije. Mama v kuhinji krofe peče, maškara pride in nič ne reče. Mama ji krofe da, maškara pa se smehlja.

Učenci 1. in 2. r. OŠ Podljubelj

Narisala Teja Brajnik, OŠ Matije Valjavca Preddvor

Slovo od otroštva

Ko popotnik odpravi se v puščavo, ne ve, kam gre. Ali pa?

Ko starec obleži na postelji, smrti zre v oči. Morda pa ne? Kdo ve.

Ko pesem se izpoje, pozabi se. Morda pa ne? Kao ve.

Če pošteno živiš, prideš v nebeški paradiz. Morda pa ne? Kdo ve.

Ko poreče ti nekdo: "Dosti je bilo, zaživi vendar resno!" Poglej mu v obraz, ne ozri se nazaj, preveč ti bo hudo.

In ko hodil boš z njim kot popotnik v puščavo in ko obležal boš kot starec, šepni mu v uho: "Ti si tepec!"

Sandi Leskovec, OŠ Staneta Žagarja Kranj

Streljanje Košnikov memorial in občinsko prvenstvo

Kranj, februarja - V spomin na nekdanjega odličnega strelca in vzgojitelja mladih strelcev Staneta Košnika, so kranjski strelci letos pripravili že 12. spominsko tekmovanje v streljanju s standardno zračno puško in pištolo. Tekmovanja se je udeležilo 51 tekmovalcev in tekmovalk. V streljanju s puško so se izkazali Kamničani z dvojno zmago, ekipna zmaga v streljanju s pištolo pa je šla v Velenje. Med posamezniki je bil najboljši predstavnik ljubljanske strelske družine "Krim" Škerjanc. Posebej pa velja omeniti 582 krogov (od 600 mogočih), ki jih je s puško pristreljal Marjan Repič. Izkazale so se tudi kranjske delovne organizacije Merkur, IBI, Sava, Gorenjski tisk, Radio Kranj in zasebniki Kern, Lebar, Strniša in Ovsenik, ki so prispevali nagrade za tekmovalce in pomagali pri organizaciji tekmovanja.

Prejšnji teden pa je bilo v Kranju občinsko strelsko prvenstvo, ki se ga je udeležilo 85 strelcev in strelk. Pri članih so imeli največ uspeha tekmovalci iz Strelske sekcije "Iskra", med članicami pa tekmovalke iz Strelske družine "Bratstvo - enotnost". V ostalih kategorijah so slavili predstavniki Strelske sekcije "Tone Nadižar" Planina - Čirče. ● **B. Malovrh**

Namizni tenis Spominski turnir ZVEZDA 91

Kranj, 11. februarja - Veterani namiznoteniškega kluba "Zvezda", ki delujejo v okviru namiznoteniškega kluba "Kovina - Olimpija", pripravljajo za veterane iz vse Jugoslavije in zamejstva tradicionalno srečanje, XI. spominski turnir ZVEZDA 91. Turnir je posevečen spominu na vse pokojne igralce in igralce namiznega tenisa in namiznoteniške delavce v Sloveniji.

Tekmovanje bo v soboto, 23. februarja, začelo pa se bo ob 9. uri v športni dvorani KRIM na Galjevici v Ljubljani. Veterani bodo nastopili v štirih, veteranke pa v treh starostnih disciplinah. Vse discipline se bodo igrala na dva dobljena seta na dvojno izpadanje. Nastopajoči bo lahko igral le v eni starostni kategoriji. Prijavnina za vsakega tekmovalca znaša 200 din in se plača pred tekmovanjem. Pismene ali telefonične prijave sprejema do 16. februarja NTK Kovina - Olimpija, Cesta XV. divizije 52, 61108 Ljubljana (tel. 061 213-141).

Kot opozarjajo organizatorji pa cilj srečanja ni le tekmovalni del, ampak tudi družabnost ob obujanju spominov. Zato organizirajo skupno kosilo takoj po tekmovanju. Na njem bodo podelili tudi priznanja najboljšim in spominke vsem sodelujočim. ● **V. S.**

Škofjeloški prvak je Rant

Škofja Loka, 7. februarja - ŠD Polet je bil organizator občinskega namiznoteniškega prvenstva za veterane nad 40 let, ki ga je pripravil v prostorih KUD Sveti Duh. Nastopilo je 11 igralcev iz Škofje Loke in okolice, brez poraza pa je zaslužen zmagal Jano Rant, pred Petrom Žagarjem in Kocjanom Novincem. Najboljši trije so prejeli medalje. ● **J. Starman**

Kegljanje Gorenjsko prvenstvo

Kranj, 8. februarja - Na kegljišču Triglava v Kranju je bilo odigrano finalno tekmovanje za prvenstvo Gorenjske med člani. Zmagal je Boštjan Mihelič (Triglav) z 2621 keglji, sledijo Karel Boštjar (Triglav) z 2604 keglji in Marko Jan (Jesenice) z 2592 keglji. Prav tako na kegljišču Triglava je bilo odigrano polfinale prvenstva Gorenjske v parih za člane. Zmagala sta Mihelič in Boštjar (Triglav) z 1797 keglji, druga sta bila Praprotnik in Beravs (Elan) z 1722 keglji in tretja Oman in Vehovec (Triglav) z 1719 keglji. Finalno tekmovanje, na katerem bo nastopilo 12 parov, bo v mesecu marcu.

V gorenjski kegljaški ligi je odigranih dvanajst kol. Vodi Kranjska Gora pred S.Jenkem, Jesenicami, Lubnikom in Bledom. ● **T. Bolka**

Kolesarstvo Zaključna prireditev lanske rekreativne sezone

Škofja Loka, 10. februarja - Odbor za množičnost pri Kolesarski zvezi Slovenije skupaj s Kolesarskim klubom "Janez Peternelj" iz Škofje Loke pripravljata za četrtek, 14. februarja, ob 18. uri zaključno prireditev lanske rekreativne kolesarske sezone. Podelili bodo priznanja najboljšim rekreativnim kolesarjem v posameznih kategorijah za prvenstvo sezone. Zmagali so: Gorazd Podrekar, Janez Bogataj, Oto Derlink, Franc Hafner, Stane Kavčič, Marko Rejc, Vinko Šink, Vladimir Makuc in Vida Uršič. Najboljša v tečkovanju Kolesarske zveze Slovenije pa sta Milan Frelj in Vida Uršič.

Na prireditvi vabijo vse predsednike, tekmovalce, člane klubov in vse prijatelje rekreativnega kolesarjenja, saj bodo poleg podelitve priznanj za najboljše rekreativne kolesarje spregovorili o bodočem delu in si ogledali videoposnetek kolesarske dirke po Franciji. Kolesarska prireditev bo v veliki predavalnici Šolskega centra pri Športni dvorani Poden v Škofji Loki. ● **V. Stanovnik**

Smučanje Republiško prvenstvo za pionirje in pionirke

Golte, februarja - Smučarski klub Velenje je bil organizator letošnjega republiškega prvenstva za mlajše pionirje in pionirke, ki so tekmovali v slalomu, veleslalomu in superveleslalomu. Najboljša tekmovalca sta bila Maruša Sagadin iz SK Alpetour Škofja Loka in član Triglava iz Kranja Mitja Valenčič. Rezultati: **Slalom MPE**: 1. Maruša Sagadin (APT), 2. Tonka Brumen (BRM), 3. Vanesa Kalan (TRG), 4. Polona Filipič (RAD), 5. Barbara Kalan (APT), 6. Tanja Jerman (TRB) **Slalom MPI**: 1. Mitja Valenčič (TRG), 2. Andrej Jerman (TRŽ), 3. Uroš Ule (TRG), 4. Janez Tomc (VVD), 5. Andraž Mozetič (VVD), 6. Mitja Dragič (BRM). **Veleslalom MPE**: 1. Maruša Sagadin (APT), 2. Tina Zupan (DOL), 3. Lidija Bijol (BLE), 4. Lea Hren (APT), 5. Dalja Lorbec (BRM), 6. Barbara Kalan (APT) **Veleslalom MPI**: 1. Mitja Valenčič (TRG), 2. Tilen Trdan (NOV), 3. Andrej Jerman (TRŽ), 4. Miha Malus (VVD), 5. Klemen Luskovec (APT), 6. Iztok Petrač (APT) **Superveleslalom MPE**: 1. Tanja Jerman (TRB), 2. Tina Zupan (DOL), 3. Lea Hren (APT), 4. Andreja Gašperlin (BLD), 5. Barbara Kalan (APT), 6. Maruša Sagadin (APT) **Superveleslalom MPI**: 1. Mitja Valenčič (TRG), 2. Tilen Trdan (NOV), 3. Andrej Jerman (TRŽ), 4. Igor Kozlar (BRM), 5. Boštjan Božič (APT), 6. Andrej Mozetič (VVD). ● **V. Stanovnik**

Škofjeloški smučarski klub Alpetour je najuspešnejši v Sloveniji Največja želja smučarjev je lasten poligon

Smučarski klub Alpetour si je lani ponovno prislužil naslov najuspešnejšega smučarskega kluba v Sloveniji. Njihovo trenutno najmočnejše "orožje" je Nataša Bokal, ponosni pa so tudi na nekdanje tekmovalce Borisa Strela, Nušo Tometovo, Katjo Lesjakovo, pokojnega Jožeta Kuralta in številne tekmovalce, ki so in sestavljajo vrste naših smučarskih reprezentanc.

Škofja Loka, 8. februarja - Tradicija loške smučarije, ki se je začela že pred drugo svetovno vojno s sokolskim smučarskim društvom, je tudi organizacija različnih tekmovanj, od občinskih, do republiških, državnih in mednarodnih prvenstev. Najbolj poznana med vsemi smučarji pa je Škofja Loka zaradi organizacije "Pokala Loka", mednarodnega tekmovanja za najmlajše. Na tekmovalnih progah Starega vrha in Soriške planine so namreč dosegali svoje prve uspehe najboljši smučarji sveta. Letos bo tekmovanje od 22. do 24. februarja.

"Pokal Loka se je začel ob tisočletnici mesta Škofja Loka, leta 1973. Smučarski delavci smo takrat želeli, da to ne bi bila le športna prireditev, ampak prireditev vseh Ločanov, predstavitev turizmu. Sprva je bilo to res blizu naših želja, kasneje pa je prireditev postajala vse bolj zgolj smučarsko tekmovanje. Letos upamo, da se je obrnilo na bolje, saj bo za organizacijo spremljajočih prireditev poskrbel Boris Strel s takimi imenovanimi "Belim tednom", ki se bo začel že v četrtek, dan pred otvoritvijo. Tako naj bi bila prireditev res loška, hkrati pa naj bi tako poskrbeli za turistično promocijo našega mesta, katerega ime so v svet ponesli tudi naši smučarji. Žal smo zaenkrat vsi skupaj to znali premalo izkoristiti, tudi klub. Vsako leto imamo slabše pogoje pri žičnicah... Seveda je vzrok tudi ta, ker se žičničarji ob slabih zimah borijo za svoje preživetje. Gotovo pa je sramota, da takšen smučarski kraj kot je Škofja Loka, ne more zgraditi smučarskega poligona, ki bi lahko služil tako tekmovalcem kot turizmu," razmišlja ob letošnji prireditvi predsednik smučarskega kluba Alpetour Matjaž Hafner.

Škofja Loka, 8. februarja - Tradicija loške smučarije, ki se je začela že pred drugo svetovno vojno s sokolskim smučarskim društvom, je tudi organizacija različnih tekmovanj, od občinskih, do republiških, državnih in mednarodnih prvenstev. Najbolj poznana med vsemi smučarji pa je Škofja Loka zaradi organizacije "Pokala Loka", mednarodnega tekmovanja za najmlajše. Na tekmovalnih progah Starega vrha in Soriške planine so namreč dosegali svoje prve uspehe najboljši smučarji sveta. Letos bo tekmovanje od 22. do 24. februarja.

Matjaž Hafner, predsednik Smučarskega kluba Alpetour

Sicer pa je škofjeloški smučarski klub v FISU požel zaupanje za dobro organizacijo tekmovanj najmlajših smučarjev (mlajši in starejši pionirji), zato so kljub dogovoru, da bo tekmovanje v Škofji Loki vsako drugo leto, sklenili, naj bo Loka stalni organizator. Edini pokal, ki je bolj znan kot Pokal Loka in ima daljšo tradicijo je Pokal Topolino v Trentu, v zadnjem času pa se Pokal Ostržek, prav tako v Italiji. Tako tudi letos v Škofji Loki pričakujejo okrog sto petdeset mladih tekmovalcev iz petnajstih držav (največ iz Evrope), med njimi prvič tudi tekmovalce iz Mehike. Kot trenutno kaže in če bo

Škofjeloški smučarji so najbolj ponosni na prvega dobitnika jugoslovanke veleslalomске medalje na svetovnem prvenstvu Borisa Strela in novo šampijonko Natašo Bokal

Olimpija na Bledu

Bled, 11. februarja - V četrtek, 14. februarja, ob 18. uri bo na Bledu prijateljska tekma med hokejisti Olimpije, ki igra v finalu jugoslovanskega prvenstva, in Bledom, ki starta na zmago v play outu. Obe ekipi sta kakovostni, zato se obeta zanimiva tekma. ● **J. K.**

Tečaj za vaditelje tenisa

Kranjska Gora, 11. februarja - Podjetje Sport Igi organizira tečaj za vaditelje tenisa v športni dvorani Relax v Kranjski Gori. Tečaj bo od 14. do 16. februarja, cena tečaja pa je 2.700 dinarjev. Informacije dobite po telefonu 064 78 - 315. ● **V. S.**

Ligaški izidi

Košarka - V I.B zvezni košarkarski ligi je ekipa Triglava gostila ekipo Gradin iz Pulja. V izenačeni igri so zmagali gostje z rezultatom 82 : 87 (40 : 45). V slovenski košarkarski ligi za ženske so košarkarice Kranja doma gostile ekipo Jesenic in zmagale visoko z rezultatom 82 : 32 (36 : 28). Ekipa Odeja - Marmor je bila v tem kolu prosta. Konec tedna košarkarji Triglava gostujejo pri ekipi Spartaka, košarkarice Odeje - Marmorja igrajo v Ljubljani z ekipo Ježice, Jeseničanke gostijo košarkarice Slovana, Kranjčanke pa igrajo v Domžalah. ● **V. Stanovnik**

Vaterpolo - Vaterpolisti kranjskega Triglava so v soboto na Rijeki gostili ekipo Beograda in zaslužen zmagali z rezultatom 18 : 12 (3:2, 5:3, 5:2, 5:5). Izid v korist Triglava bi bil lahko še višji, če trener Silič ne bi dal priložnosti tudi mlajšim igralcem. V ekipi Triglava sta se odlikovala Štromajer, ki je bil najboljši strellec tekme, in Čadež. V tretjem kolu, to soboto 16. februarja, Triglav igra v Skopju z ekipo Vardarja. ● **D. Humer**

Hokej - V polfinalni tekmi play-outa so hokejisti Bleda doma gostili ekipo Spartaka in jo zaslužen premagali z visokim rezultatom 12 : 3 (1:2, 3:0, 8:1). V II. ZHL so hokejisti Triglava igrali z ekipo Zagreba in zmagali z rezultatom 4 : 2 (2:0, 1:1, 1:1). Tekma Jesenice II in Olimpija II je preložena. ● **V. Stanovnik**

Rokomet - Rokometarice Kranja so v II. zvezni rokometni ligi gostovale v Mariboru pri ekipi Branika in zmagale z rezultatom 18 : 21 (8 : 9). Tako so z dvanajstimi točkami na osmem mestu v ligi, v prihodnjem kolu, to soboto, 16. februarja, pa gostijo ekipo Opreme iz Kočevja. ● **V. Stanovnik**

Keglanje - V republiški ligi za ženske so kegljačice Triglava doma izgubile z ekipo Rudarja Trbovlje z rezultatom 2293 : 2371. Kegljači Triglava so igrali z ekipo Nove Gorice in zmagali z rezultatom 5076 : 5060. ● **V. S.**

Beli teden, ki bo spremljal letošnji Pokal Loka se bo začel v četrtek, 21. februarja, s sejemsko ponudbo na Mestnem trgu, s programom za najmlajše in večerom loških smučarjev z gostom Svetozarjem Gučkom. Tudi v petek, 22. februarja, bo pestra sejemsko ponudba s programom za najmlajše in najstnikke. Ob 18.30 bo otvoritev Pokala Loka, ob 20. uri pa bo v hali Poden nastopil ansambel Agropop. V soboto, 23. februarja, bo program s sejemsko ponudbo trjal ves dan, ob 10. uri pa bo veleslalom na Starem vrhu. Ob 18. uri bo v kinu Sora nastopil Andrej Šifrer, ob 20. uri pa bo smučarski ples z ansamblom Marelja in Samsom Hribarjem v hotelu Transturist. Tudi v nedeljo dopoldne bo poskrbljeno za sejemsko in gostinsko ponudbo na Mestnem trgu. Ob 10. uri bo slalom na Starem vrhu, Beli teden in Pokal Loka pa se bosta končala s podelitvijo priznanj ob 14. uri.

Plavanje Solidno v Nemčiji

Kranj, 7. februarja - Osmerica najboljših kranjskih plavalcev je letos prvič udeležila mednarodnega mitinga v Bad Reichenhau (Nemčija), ki ga je letos že trinajstič organiziral tamkajšnji klub TSV 1862.

Na mitingu je sodelovalo 39 klubov iz devetih držav (poleg domačinov še iz Avstrije, Kostarike, ČSFR, Anglije, Italije, Japonske, Kuvajta, Turčije in Jugoslavije), poleg Kranjčanov pa so bili iz naših držav na tem mitingu še Radovljčani (sedmerica), Celulozar iz Krškega, pančevski Dinamo in beogradska Crvena zvezda. Tekmovali so po letnikih. Gorenjci pa so dosegli sledeče rezultate: **Letnik 1979**: 100 m kravl: 1. Kejžar A. (Radovljica) 1:05,65; 100 m prsno: 1. Kejžar A. (RR) 1:18,42; 100 m delfin: 1. Kejžar A. (RR) 1:13,05 in 100 m hrbtno: 1. Kejžar A. (RR) 1:11,29. **Letnik 1978** (ženske): 100 m kravl: Repec (Celulozar Krško) 1:04,38; 19. Štefelin (RR) 1:10,52; 400 m kravl: 1. Repec (CK) 4:50,16; 100 m hrbtno: 9. Štefelin (RR) 1:21,01; 200 m mešano: 11. Štefelin (RR) 2:50,92. **Letnik 1977** (ženske): 100 m kravl: 5. Mašič (RR) 1:05,67; 100 m delfin: 3. Mašič (RR) 1:14,79; 100 m hrbtno: 1. Mašič (RR) 1:12,01; 200 m mešano: 2. Mašič (RR) 2:36,18. **Letnik 1976** (moški): 400 m kravl: 1. Milenkovič (TK) 4:17,99; 100 m hrbtno: 1. Milenkovič (TK) 1:05,65; 200 m mešano: 1. Milenkovič (TK) 2:18,18; ženske: 100 m kravl: 1. Repec N. (CK) 1:00,52, 2. Kejžar N. (RR) 1:00,79; 400 m kravl: 1. Repec N. (CK) 4:29,53, 2. Kejžar N. (RR) 4:34,09, 3. Jamnik M. (TK) 4:34,42; 100 m prsno: 2. Demšar (RR) 1:17,33; 100 m delfin: 1. Kejžar N. (RR) 1:11,72; 100 m hrbtno: 1. Blatnik (TK) 1:10,10, 2. Jamnik Maša (TK) 1:14,33, 200 m mešano: 1. Kejžar N. (RR) 1:18,42, 2. Jamnik Maša (TK) 2:31,24. **Letnik 1975** (moški): 100 m kravl: 2. Božikov (TK) 0:56,09; 400 m kravl: 2. Resman (TK) 4:20,81; 100 m hrbtno: 1. Božikov (TK) 1:03,02; 200 m mešano: 1. Božikov (TK) 2:15,79; ženske: 100 m kravl: 1. Mladenovič (TK) 1:00,42; 100 m delfin: 3. Mladenovič (TK) 1:10,08; 200 m mešano: 3. Mladenovič (TK) 2:23,21. **Letnik 1974** (ženske): 100 m kravl: 8. Robič (RR) 1:04,32; 100 m hrbtno: 3. Robič (RR) 1:11,73; 200 m mešano: 8. Robič (RR) 2:35,70. **Letnik 1973** (ženske): 100 m kravl: 7. Rob (RR) 1:04,42; 100 m hrbtno: 3. Rob (RR) 1:09,68; 100 m delfin: 3. Rob (RR) 1:08,57, 9. Pirc (TK) 1:12,77; 200 m mešano: 3. Rob (RR) 2:29,99, 5. Pirc (TK) 2:35,66. ● **I. Brežič**

Planinski koledarček 1991

Spored najpomembnejših akcij

Ljubljana, 8. februarja - Na nedavni tiskovni konferenci v Planinski zvezi Slovenije so objavili podatke o članstvu v lanskem letu. Le-to se je od dobrih 114 tisoč planincev v letu 1989 lani zmanjšalo za preko 11.700 članov. Organizacija bo vseeno še vedno dovolj množična, saj pa jo tudi obsežen program dela, ki ga je PZS objavila v koledarju planinskih akcij 1991.

V tradicionalni brošuri, ki zajema tudi druge zanimive podatke za planince, so našli vse akcije, katerih pomen presega okvire posameznega planinskega društva. V prvi del koledarčka so uvrstili akcije, ki so namenjene vsem planincem, v drugi del pa vzgojnoizobraževalne dejavnosti. Ob vsaki akciji so navedli tudi organizatorja in naslov, kjer je moč dobiti vse podrobnejše podatke o posamezni prireditvi. Za mnoge bo pomemben seznam planinskih postojank v Sloveniji, Hrvaški in BiH ter seznam planinskih poti v Sloveniji. V koledarčku pa so še podatki o kategorizaciji planinskih poti, gibanju v obsejnim pasu in izdajah Planinske založbe Slovenije. ● **S. Sajc**

Torek, 12. februarja 1991

Prometna ureditev in varnost na Škofjeloškem

Nekaj hib novega križišča

Stari dvor

Hibe bodo odpravili do aprila, povsem dograjeno pa bo križišče maja

Škofja Loka, 11. februarja - Škofjeloški izvršni svet se je v torek razgovoril o prometni ureditvi oziroma varnosti v občini. Problemov je precej, prav tako tudi predlogov boljših rešitev, zato bodo v sekretariatu za družbeni razvoj strnili vse pobude (poleg sveta za preventivno in vzgojo v cestnem prometu, policijske postaje in šol še pobude krajevnih skupnosti), najkasneje do konca marca opravili ogled in na tej osnovi pripravili konkretne predloge izboljšav. Člani občinske vlade so zato v torek obširneje spregovorili predvsem o novem in še ne dokončanem križišču Stari dvor, ki je že kmalu po odprtju pokazal na nekatere projektantske in izvajalske hibe.

Križišče Stari dvor je bilo s kraki proti mestu Škofja Loka, Trati (in začasno naprej proti Ljubljani) ter proti Kranju odprto 17. avgusta lani. Kot rečeno, križišče še ni dokončano; manjka še krak proti Ljubljani in semaforji. Kot je povedal predsednik odbora za ceste Lado Bernard, bo križišče dograjeno maja letos.

Takrat bo vsekakor odpadlo nekaj sedanje zadrege, ki se kaže zlasti v preobremenjenosti Kidričeve ceste proti Trati; od 13.000 vozil, kolikor jih na dan pelje iz Škofje Loke skozi novo križišče oziroma obratno, jih je 5100 namenjenih na Trato oziroma obratno. Z izgradnjo ljubljanskega kraka bo gostota prometa po Trati bistveno

manjša. Razen tega bo prometna varnost izboljšana s semaforji. Povsem izogniti se ne bo mogoče edino prometnima konicama od 5.45 do 6. ure in od 14. do 14.15.

Že kmalu po odprtju novega križišča Stari dvor so se pokazale nekatere pomanjkljivosti. Pripombe so deževale na slabo izpeljana avtobusna postajališča in na nemogoče zavijanje tovornjakov ter priklopnikov iz smeri Trate proti Kranju. Lado Bernard je zahteval preučitev in konkretne odgovore, ki so bili nato izoblikovani na republiški upravi za ceste konec novembra. Ugotovili so, da izvajalec del ni pravilno zakoličil projektirane rešitve, zaradi česar

bo potrebno popraviti priključne radije za smeri Trata - Kranj in Ljubljana - Trata ter uvoz za avtobusno postajališče proti Škofji Loki ter da projektant ni upošteval potrebnega radija enajstih metrov za zavijanje prikoličarjev s Trate proti Kranju. Krivdo za napake in stroške za popravilo si bodo morali razdeliti Projektivno podjetje Kranj, Cestno podjetje Kranj, Lokainvest in republiška uprava za ceste. Občina slabega dela ne bo plačevala. Lado Bernard pravi, da v Cestnem podjetju in Lokainvestu zagotavljajo, da bo križišče popravljeno aprila.

Nekaj dilem se kaže tudi v zvezi z lokalno cesto skozi Virmaše, po kateri vozijo tudi tovornjaki GG na svojo deponijo onstran železniške proge. Tako Cestno podjetje kot škofjeloška policija soglašata, da se cesta, ki je ozka in slaba, zapre za ves tovorni promet. Dolgoročna rešitev bi bila sicer temeljita obnova ceste, za katero pa krajani niso zainteresirani, saj bi s tem privabila še več pro-

meta. Res pa je tudi, da se da tej cesti ogniti z obvozom prek Trate.

To je bilo le nekaj najbolj vročih utrinkov s torkove seje škofjeloške vlade. Kot rečeno, bodo konkretne rešitve za boljšo prometno urejenost in varnost izoblikovali po komisij-skih ogledih na terenu. Naj omenimo samo še en pomemben sklep izvršnega sveta. Gre pravzaprav za sporočilo Cestnemu podjetju Kranj, naj talno cestno signalizacijo na cestah, ki jih upravlja, obnovi čimprej spomladi, ravno tako pa postavi novo ali dodatno signalizacijo tam, kjer je bila na osnovi komisij-skih ogledov že predlagana. ● H. Jelovčan

Snežna idilika na cestah

Čeprav je glavni republiški cestni inšpektor v petkovem tretjem TV dnevniku skoraj pohvalil cestarje, kako pridno so plužili zasnene ceste, je bila resnica - vsaj za pretežni del gorenjskih cest lahko tako rečemo - precej manj idilika. Eno je komentirati iz pisarne, drugo obstati na nespluženi cesti.

Dejstvo je, da so tako cestarji kot komunalci v petek zapali in si očitno po svoje razlagali republiški pravilnik, kdaj morajo s plugi na ceste. Ta namreč ne pravi, da šele takrat, ko je snežna odeja debela decimeter, ampak morajo preprečiti, da bi bila tolikšna. Ko namreč čakajo na "predpisanih" deset centimetrov, jih je na drugem koncu, preden uspejo na prvem, lahko že trideset.

Nekaj takega se je zgodilo tudi v nedeljo, ko je dež v nizjavju uspešno pomagal cestarskim ekipam, v višje ležečih krajih pa je veselo naletaval sneg. Najprej so zaprli mejna prehoda na Jezerskem in Ljubelju ter promet preusmerjali na Rateče, nakar so Italijani zaprli tudi ta prehod. Približno za šest ur je zastal ves promet med Martuljkom in Ratečami.

Policisti, ki cestarje lahko le opozarjajo, pravijo, da bodo v prihodnje, če cesta ne bo splužena, promet enostavno zaprli za nekaj ur, dokler razmere ne bodo spet primerne za vožnjo. To pravico imajo. Za zgled dajejo velik nedeljski plaz v Soteski na cesti med Bohinjem in Bledom, ki so ga pospravili v pičlih dveh urah.

Seveda pa kritika ne leti le na zimske cestne službe. Tudi številni vozniki, ki brez ustrezne opreme iščejo na cesti in se očitno ravnaajo po voznih razmerah v "startnem" kraju, po nepotrebnem zadržujejo promet. ● H. Jelovčan

NESREČE

LETOS ŽE ŠTIRJE MRTVI

Umrla po osmih dneh

V nedeljo je v UKC umrla za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila 2. februarja zjutraj na cesti Železniki-Škofja Loka v Škofji Loki 28-letna Marija Klobučar iz Veštra. Pešakinjo je z avtom podrl 45-letni Janez Peternelj iz Podlubnika.

Z golfom v pešca

7. februarja ob 20.25 je Miran Mekina, 1944, iz Most pri hiši Selo 35 s čelnim delom golfa zadela 40-letnega pešca Feliksa Triplata, z desnim bočnim delom pa 49-letnega Slavka Škreblina, oba doma iz Zirovnice. Mekina, ki je vozil prehitro in po levi strani, je z avtom obstal šele v drevesu. Triplata je po trčenju dvignilo v zrak in vrglo naprej. Z glavo je udaril v deblo drevesa in umrl. Drugi pešec Škreblin in voznik Mekina sta bila lažje ranjena.

Pristal v potoku

21-letni Jurij Golob iz Praprotna je 9. februarja ob 11.30, ko se je vračal s smučanja na Starem vrhu, približno kilometer pred Praprotnim iz neznanega vzroka s fiatom uno zapeljal levo s ceste v potok Luša. Huje ranjenega so odpeljali v UKC.

Dva trka na istem kraju

V petek, 8. februarja, ob 7.10 je Josip Eržen, roj. 1945, iz Tržiča na magistralni cesti od Podtabora proti Kranju v bližini gostilne Potočnik na zasnenezi in poldeneli cesti zapeljal na levi vozni pas, kjer je trčil v nasproti vozeči golf Branka Terglava, roj. 1955, iz Kranja. V nezgodi je bil Eržen huje ranjen.

Domala na istem mestu je naslednje jutro ob 7.40 zaneslo na nasprotni pas tudi Antona Noča, roj. 1938, z Jesenic, ki je z viso trčil v kombi Rudolfa Mlekuža, roj. 1952, iz Slovenske Bistrice. Tudi v tej nezgodi je bil huje ranjen povzročitelj Noč.

Čepljenje živali

Nevarna prašičja kuga

Škofja Loka, 11. februarja - Občinski izvršni svet je sprejel odredbo o preventivnih cepljenjih živali proti kužnim boleznim.

Odredba določa zaščito prašičev pred prašičjo kugo v gospodarstvih, ki imajo deset in več plemenskih svinj oziroma najmanj 50 pitancev. K temu dodajmo še najnovejše navodilo republiške veterinarske uprave. Vse prašiče, ki pridejo iz Vojvodine in Srbije v Slovenijo, je treba spraviti v karanteno. Predvideni so tudi sistematični pregledi, nadzor in opazovanje sumljive živine. Poostren bo nadzor prometa pa tudi ukrepi v klavnica in na sejmiščih. Ukrepi so potrebni zaradi suma o novih žariščih prašičje kuge. Zaradi kuge v Srbiji in Vojvodini je Evropska skupnost že prepovedala uvoz prašičev iz Srbije.

V škofjeloški občini bodo razen prašičev letos cepili še perutnino proti kokošji kugi pri vseh večjih rejcih kokoši, piščancev ter brojlerjev. Aprila lani so ugotovili atipično kokošjo kugo pri treh rejcih v Žireh, Jarčji dolini in na Koprivniku.

Molznice, katerih mleko rejci oddajajo v javno potrošnjo, bodo letos cepili proti brucelozi. Nadaljevali bodo s splošno tuberkulinizacijo goved, vso goved, ki se bo pasla na planini Kališnik, pa bodo preventivno cepili proti šumečemu prisadu.

Po letošnji odredbi, ki so jo predlagali veterinarski inšpektorji Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko, bodo pregledali tudi ribe v ribogojnici, plemenske žrebece zaradi možne kužne malokrvnosti, cepili pse proti steklini ter oralno vakcinirali lisice proti tej bolezni. ● H. J.

Kmalu večoktanski neosvinčen bencin

Ljubljana, 8. februarja - Od predstavnikov Petrola smo izvedeli, da se v naših rafinerijah pripravljajo na proizvodnjo 91-oktanskega neosvinčenega bencina, ki naj bi ga začeli prodajati na črpalnih v Sloveniji marca ali aprila 1991. Gre namreč za prilaganje zahtevam v Evropi, kjer v večini držav izpopolnjujejo pomudbo s to vrsto goriva. Tudi pri nas bo 91-oktanski neosvinčen bencin postopno zamenjal enakovrstno gorivo s 87 oktani, ki je sedaj v prodaji.

V Petrolu ob enem načrtujejo rekonstrukcije črpalk in namestitve naprav za pretakanje goriva brez izhlapevanja. Bencin, iz katerega so izločili svinčev tetraetil zaradi zahtev po varstvu okolja, je namreč postal hitreje hlapljiv. Da bi preprečili onesnaževanje z ogljikovodikovimi hlapi, so potrebne tudi drugačne naprave, ki zagotavljajo tesnenje pri polnjenju rezervoarjev. Ker nekatere sestavine neosvinčenega bencina hlapijo celo skozi plastiko, pa bodo proizvajalci avtomobilov morali opustiti plastične rezervoarje in se vrniti na kovinske. ● S. S.

NA SONČNI STRANI ALP

Kranjski zrak je onesnažen

Kranj, 8. februarja - Zeleni Kranja so v svoj program dela uvrstili razreševanje problematike onesnaženja zraka v mestu in okolici. Izdelali so načrt za stalna merjenja imisij škodljivih snovi v zraku ter za občasna merjenja na terenu. Čeprav so z gradivom želeli seznaniti kranjsko skupščino že maja lani, ga poslanci do danes niso obravnavali. Zaradi kritične onesnaženosti zraka zahtevajo takojšnje ukrepanje.

Zeleni Kranja so prepričani, da je problematika onesnaženja zraka v Kranju resna. Kot ugotavljajo, je novi odlok o mejnih in kritičnih koncentracijah škodljivih snovi v zraku glede na poprejšnje predpise precej zaostri kriterije onesnaževanja. Mejne imisijske koncentracije so namreč od avgusta lani 2,4-krat strožje, kot so bile v preteklosti. Ob primerjavi rezultatov preiskav, ki jih je od januarja do maja 1989 v Kranju in okolici opravil mariborski zavod za zdravstveno varstvo, je s sedaj veljavno zakonodajo moč hitro ugotoviti negativno sliko. Ker takrat niso merili koncentracij žveplovega dioksida v najbolj kritičnih mesecih, to je novembra in decembra, meritve pa tudi niso zajele škodljivih izpustov iz dimnikov kranjske industrije, bi meritve danes gotovo dale še slabše rezultate.

»Zeleni Kranja predlagamo,« pojasnjuje poslanec v kranjski skupščini Izток Pogačnik, sicer pa ekolog dela v kranjskem zdravstvu, »da kranjski izvršni svet podpre naš program ter zagotovi denar za redno spremljanje vseh onesnaževalcev zraka v Kranju. Nova zakonodaja bo namreč od vseh onesnaževalcev zahtevala dokumentacijo, na osnovi katere bo moč strokovno oceniti, kdo onesnažuje zrak prek dovoljenih vrednosti. Le redne meritve bodo dale možnost tudi za sanacijo razmer. Menimo, da take meritve lahko opravimo sami celo ceneje in bolj ažurno od zunanjih zavodov, če bo na razpolago potrebna oprema.«

Če bi onesnažen zrak povzročal bolecine, bi v nekaterih delih Kranja pozimi močno kričali, slikovito opisujejo resnost razmer strokovnjaki iz vrst Zelenih. Ker je tudi delovna atmosfera v velikem delu kranjske industrije čezmerno onesnažena, bo po njihovi oceni nujno čimprej priti do točnih podatkov in se potem odločiti za ustrezne ukrepe. ● S. Saje

Nekateri ste

ŽE BILI

metalka - u: zato veste, da od decembra 1990 v drugem diskontu nudimo

- gradbeni material in slavno pohištvo.
- elektro in vodoinstalaški material.
- opremo za centralno-klasično in sončno ogrevanje.
- sanitarno opremo in keramične ploščice.
- bela tehnika in male gospodinjske aparate
- elektrotehnične in elektroonske aparate ter kmetijsko mehanizacijo

Zagotavljamo nizke cene, velik asortiment, strokovno postrežbo, občasna svetovanja, strokovnjakov, enostaven dostop in veliko parkirišče ter dodatne storitve.

metalka
DISKONT

Metalka Commerce, p. o., Ljubljana

Celovška 492, Vižmarje tel.: (061) 52-261, 52-275

Delovni čas: 7.-19., sobota 8.-13. ure

**SLOVENSKA ZBORNICA OBRTI
IN PODJETNIŠTVA**Likožarjeva 1
64000 Kranj

na podlagi sklepa skupščine razpisuje zaposlitev

SEKRETARJA ZBORNICE

Pogoji:

- visoka izobrazba
- organizacijska znanja, znanja informatike
- aktivno znanje najmanj enega svetovnega in vsaj pasivno znanje drugega svetovnega jezika

Kandidati naj vlogi poleg življenjepisa in dokazil o izobrazbi priložijo še kratko vizijo razvoja zbornice. Prijave pošljite v roku 30 dni po objavi.

**OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o. o.
TOZD ZDRAVSTVENI DOM ŠKOFJA LOKA**
Stara c. 10TOZD ZD Škofja Loka objavlja prosto delovno mesto
STROJNIK KOTLA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. delavec s pridobljeno strokovno izobrazbo IV. stopnje zahtevnosti kovinsko predelovalne ali elektrotehniške usmeritve;
2. opravljen preizkus znanja na podlagi 53. člena Pravilnika o strokovni izobrazbi, delovnih izkušnjah ter obveznem usposabljanju (Ur. l. RS, št. 30/83);
3. dve leti delovnih izkušenj na področju energetike.

Poskusno delo 90 dni.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazila o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, TOZD Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara c. 10. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Odbor za raziskovalno dejavnost

objavlja

**RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE USPOSABLJANJA
RAZISKOVALNIH KADROV V OBČINI KRANJ -
ŠOLSKO LETO 1991**

Z namenom povečanja števila kadrov za razvojno-raziskovalno delo v raziskovalnih enotah OZD občine Kranj bo Občina Kranj sofinancirala:

1. usposabljanje raziskovalcev za pridobitev doktorata znanosti
2. usposabljanje raziskovalcev za pridobitev akademske stopnje magister ali specialist
3. usposabljanje pripravnikov za raziskovalno delo

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati iz tistih OZD, ki še nimajo ustanovljene raziskovalne enote.

Kandidati, ki jih prijavijo OZD, morajo biti zaposleni v občini Kranj ter izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1.: Delavci, ki delajo v raziskovalni organizaciji oziroma na ustreznih delovnih nalogah in imajo odobreno tezo za doktorsko disertacijo ter niso starejši od 35 let.
- pod 2.: Diplomanti visokošolskega študija (VII/1), ki delajo v raziskovalni organizaciji oziroma na ustreznih delovnih nalogah in so vpisani ali se že izobražujejo na podiplomskem študiju ter niso starejši od 35 let.
- pod 3.: Diplomanti visokošolskega študija (VII/1) s povprečno izpitno oceno najmanj 8 za celotno obdobje visokošolskega študija ali z nadpovprečno oceno iz predmetov, ključnih za strokovno področje usposabljanja in imajo manj kot 3 leta delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo OZD Skupščini občine Kranj - Odboru za raziskovalno dejavnost, Trg revolucije 1, do 4. 3. 1991.

O izbiri kandidatov bo odločal Odbor za raziskovalno dejavnost Skupščine občine Kranj na osnovi Pravilnika o sofinanciranju usposabljanja raziskovalnih kadrov v občini Kranj. OZD bodo o izbiri obveščene najkasneje v 15 dneh po poteku razpisa.

**KRAJEVNA SKUPNOST
STARA LOKA-PODLUBNIK**

Krajevni skupnosti Stara Loka-Podlubnik in Šk. Loka-mesto

obveščata krajane,

da je brv "Sipca", ki povezuje naselji Podlubnik in Vincarje do nadaljnjega, zaradi poškodb, nastalih ob poplavih 1. novembra 1990, zaprta za ves promet.

**BARVE, LAKI, ČISTILA,
TALNE OBLOGE...****LISJAK**Trgovsko in servisno podjetje Kranj, d. o. o.
Kranj, Cesta talcev 69, tel.: 35-272 (325-272)**NOVA TRGOVINA Z BOGATO
UVOŽENO IN DOMAČO
PONUDBO**

omela, čistila, barvni spreji	folije polivinil
topli podi	olja noži
tapisoni	zaščitne rokavice
itisoni	plegarski pribor
	kopalniški penasti tepihi

**UGODNE CENE - KUPljeni MATERIAL PO
ŽELJI DOSTAVIMO NA DOM IN MONTIRAMO
- IZDELKE IZ UVOZA, KI JIH NI NA ZALOGI
(KATALOŠKA PRODAJA) DOBAVIMO V 7
DNEH.****SAMI IZDELUJEMO IN PRODAJAMO JUPOL
- LIPOL.****SE PRIPOROČAMO!****OSNOVNA ŠOLA HEROJA BRAČIČA**Begunjska cesta 2
64290 Tržič

Komisija za DRD Osnovne šole heroja Bračiča Tržič razpisuje dela in naloge učitelja telesne vzgoje za določen čas od 1. 3. 1991 do 30. 6. 1991.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za učitelja telesne vzgoje v osnovni šoli, naj se prijavijo do 23. 2. 1991 na naslov Osnovna šola heroja Bračiča, Begunjska cesta 2, Tržič.

**NAGRADNA IGRA,
V KATERI SODELUJEJO VSI KUPCI****JEANS CLUB**KRANJ
Koroška c. 16
tel.: 064/22-249

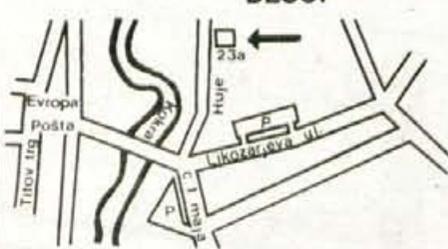
1. nagrada: videokorder SHARP - v sodelovanju s HI-FI center "JÄGER"
2. nagrada: pijača v vrednosti 3.000,00 din v diskoteki PRIMADONA Trebija
3. nagrada: bon v vrednosti 2.000,00 - JENAS CLUB PETRIČ
4. nagrada: 10 x pizza in pivo v pizzeriji ORLI v Tenetišah
5. in 6. nagrada: bon v vrednosti 500,00 din - JENAS CLUB PETRIČ
- 7., 8., 9. in 10. nagrada - letna vstopnica za diskoteko PRIMADONA Trebija

ZREBANJE 30. 3. 1991**IMENA NAGRAJENCEV
BODO OBJAVLJENA V GLASU**

JEANS HLAČE	349,00
ŽAMETE HLAČE	399,00
JEANS JAKNE	499,00
TRENIRKE	399,00
MAJICE	259,00
SRAJCE	299,00

PRIDITE, MOGOČE VAS ČAKA TUDI SREČA**RODEO
NEWS****DISPLAY
v centru Kranja**
Naročila tel.: 35-534**SEX SHOP
Intima
VIDEOTEKA
TEL: 064/81-296**
JESENICE, Titova 18 a
**NOVO
PRVI NA GORENJSKEM**

Trgovina

»BEŠOP«Huje 23 a
KRANJ
tel. 35-206sladkor 1 kg **11,50**pivo UNION **9,90**vecchia **70,80**Minister Gregor brandy **67,00**kompot 3 kg **28,00**in še mnogo drugih artiklov po
ugodnih cenahOdperto:
od 7. - 21. ure
sobota, nedelja, prazniki od 8. - 20. ureTRGOVINA
BEŠOP**NE
DOVOLITE,
DA VAM MAJHNI
VZROKI UNIČIJO
VELIKE STVARI!**Pravočasno se pripravite na gradbeno sezono. V **MERKURJEVIH** prodajalnah smo februarja za **10 %** znižali cene večine **GRADBENEGA MATERIALA**.Znižanje velja pri nakupih nad **500,00** din in sicer za gotovinske nakupe in člane stanovanjskih zadrug.**KOLIČINE SO OMEJENE.**Dodatne informacije
dobite pri prodajalcih
v **MERKURJEVIH**
prodajalnah.**MERKUR
KRANJ**

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj starejši barvni TV in ŠIVALNI STROJ. ☎ 23-000 1898
Prodaj DELOVNE MIZE, dim. 200 x 60 x 90 cm. Cena 2.900,00 din. ☎ 89-109 1904
Prodaj barvni TV, ekran 71. Gregoričeva 24. ☎ 34-538 1913
Prodaj PRALNI STROJ in PEČ Kiper busch. ☎ 35-138 1915
Prodaj nerabljen SMUČARSKO VLEČNICO. ☎ 061/722-450 1931
Prodaj motorno ŽAGO Husquarna tip 266, VENTILATOR za sušenje sena 4 KW, cimosovo BRANO GUB 3000, po ugodni ceni. Pavlin, Polica 1, Naklo 1938
Ugodno prodaj APARAT za kuhanje kave Astoria. ☎ 77-458 1943
Sitotiskarski 6 barvni KORUSEL, za tisk majic, MREŽO za odlaganje sita in BARVE za tekstil, ugodno prodaj. ☎ 061/611-503 1946

KUPIM

Pozor, pozor! Vsi lastniki FIATA 128 Sport, oglasite se mi, če nameravate prodati svojega jeklenega konjička. Po možnosti naj bi bil registriran in rdeče barve, sploh pa poceni. Informacije na ☎ 68-293, Danica Kopač 1787
Kupin ATLAS Slovenije. ☎ 51-716, popoldan 1910
Kupim zazidljivo PARCELO, velikosti približno 800 kvad. m., na relaciji Kranj-Bled-Žirovnica. Spodnji otok 22, Radovljica 1922
BIKCA Simentalca, starega od 2-6 tednov, kupim. ☎ 061/611-527 1935

MOTORJI KOLES

APN 4, rdeče barve, dobro ohranjen, prodaj za 600 DEM. ☎ 820-950, Matjaž 1909

OBVESTILA

J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS Smedniška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparatov. ☎ 39-886 89
ŠIVALNE STROJE vseh vrst hitro očistim in popravim. Možnost tudi poučevanja o delovanju vašega stroja. Informacije na ☎ 42-805 485

PRILOŽNOST!

Še nekaj parcel v bližini Kranja, hiše z lokali in brez njih, stanovanja, parcele ob morju...
Prodaja in kupuje za vas: GLOBAL Kranj
Cesta JLA 4
tel. 21-320

VODOVODNO INSTALACIJO na hiši (novo ali popravila), tudi tajske zamrznjene instalacije, vam naredim hitro in solidno. ☎ 28-427 1615

IZOLIRAMO cevi centralne kurjave in vodovoda, z AL pločevino, stekleno volno in drugimi materiali. Hitro in poceni! ☎ 061/216-673 1727

Čejenje stranke obveščam, da SPREJEMAM naročila za vsa PEARSKA DELA, vsak dan, od 19. do 20. ure, razen sobote in nedelje. ☎ 65-773 1906

OSTALO

Poceni prodaj starejši, vendar še uporaben PRALNI STROJ, ZAKONSKO POSTELJO, POMIVALNO KORITO in dve OMARI. ☎ 34-182

OSNOVNA ŠOLA PREŠERNOVE BRIGADE ŽELEZNIKI

Komisija za delovna razmerja OŠ Prešernove brigade Železniki razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA

za določen čas (do konca šolskega leta) s polnim delovnim časom.
Nastop dela takoj. Izobrazba: PA - smer razredni pouk.
Pisne prijave z dokazili o izobrazbi s kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po preteku prijavnega roka.

ROBINSON
club TRŽIČ
tel.: 52-266

četrtek, 14. 2. 1991
nastopa
BOŽIDAR WOLFAND WOLF

NUJNO potrebujem 60.000,00 din, da dokončam sobe, katere mislim oddajati turistom. Pogoje vrnitve in obresti po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Medje, Boh. Bistrica p.p. 6, Boh. Bistrica 1921
Ugodno prodaj GOVEJO KOŽO, 5 kvad.m. ☎ 36-865 1936

Ugodno prodaj nove tekaške SMUČI in ČEVLJE št. 40. ☎ 35-164 1940

Prodaj nova garažna VRATA Jelovica, eno tarifni trofazni ŠTEVEC in odštevalni ŠTEVEC ter iščem SKUPINO za izdelavo fasade. Magda Zekir, Krnica 68, Zg. Gorje 1952

POSESTI

GARAŽO v Šorlijevem naselju oddam v najem. ☎ 41-445 1941

STANOVANJA

Zamenjam 1-sobno STANOVANJE s kabineto, za večje. Kada Kapetanovič, Ul. 1. avgusta 1, Kranj 1900

PIRNAT JANEZ

Zg. Brnik 79
Tel.: 42-718

Polaganje keramičnih ploščic in postavitve vseh vrst peči in kaminov.

V najem oddam STANOVANJE v Kranju, 45 kvad. m., cena 450 DEM, predplačilo za eno leto. ☎ 34-406, po 17. uri 1920

Iščem najemniško SOBO, s kopalnico, na Bledu ali okolici. Gostinsko turistična delavka na gradu, Milena Mandič, Ljubljanska 12, Bled 1934

VOZILA

Po delih prodaj R 12 in R 18. Miro Medič, Koritenska 31, Bled 1572

Prodaj Z 128, letnik junij 1988, registrirana do oktobra 1991. Filipič, Žirovnica 80/a, ☎ 801-456 1574

Prodaj VW SCHIROCCO, letnik 1978. ☎ 42-307 1667

Ugodno prodaj DIANO 6 L, letnik 1978, modre barve, potrebna manjšega kleparskega popravila na desni zadnji strani. Poleg dam še 2 novi zimski GUMI in polno REZERVNIH DELOV. Vse skupaj za samo 1.300 DEM. Informacije na ☎ 68-293, Danica Kopač 1786

Prodaj Z 128 Skala, letnik 1989, 36.000 km. Partizanska 29, Kranj, ☎ 21-647 1811

Zelo ugodno prodaj Z 101, letnik 1978. ☎ 721-270 1903

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987, prevoženih 58.000 km. Cena ugodna. ☎ 70-774 1907

Prodaj LADO Nivo, letnik 1988, prevoženih 22.000 km. ☎ 65-038 1908

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987, Glinje 8, Cerklje 1911

Prodaj ŠKODO 120 L, letnik 1979. ☎ 70-284 1914

Prodaj 126 PGL, letnik 1987 in OPEL Kadet 1,3 GLS, letnik 1987. ☎ 44-654 1916

Prodaj FW 1300 dobro ohranjen, suhe hrastove DESKE in PLOHE. ☎ 68-713 1917

Z 101 confort, letnik 1981, prodaj. Oglej vsak dan. Sp. Rute 8, Gozd Martuljek 1919

FW 1200 J, letnik 1975, prodaj za 2.000 DEM. ☎ 22-309 1923

Prodaj GOLF bencinar, letnik oktober 1988. Gluhar, Koritno 46, Bled 1927

Prodaj JUGO 55, letnik 1986, bele barve, dobro ohranjen. Cena je 5.500 DEM. Lado Abrič, Bokalova 2, Jesenice, ☎ 81-588 1928

Prodaj R 4 GTL, letnik 1983/84, prevoženih 49.000 km, dobro ohranjen. Cena je 3.600 DEM. ☎ 50-571 int. 309, Robert 1933

GOLF diesel, letnik 1989, metalik, prodaj. ☎ 42-252 1939

R 4 GTL, letnik 1981, prodaj. Kržišnik, Sp. Duplje 80 1944

Prodaj LADO Samaro 1300, s petimi vrati, letnik 1989, prevoženih 1.700 km. ☎ 37-652, po 15. uri 1945

Prodaj R 4 GTL, letnik 1988/5, rdeče barve, garažiran, cena 7.200 DEM dinarska protivrednost. ☎ 633-893 1948

SERVIS AVTOGUM

Klemenc Vinko
Cerklje

Menjava, popravila,
centriranje in
prodaja vseh vrst
gum.
Se priporočamo!

Prodaj Z 128, letnik 1986, registriran, prevoženih 50.000 km. Informacije na ☎ 73-430 petek cel dan, sobota dopoldan ali nedelja na 77-728 1949

Prodaj AUDI 80, letnik 1977, lepo ohranjen. Jože Hafner, Lom 88, Avto nega 1950

ZAPOSLITVE

Ste ostali brez zaposlitve in vas čaka negotova prihodnost? Pomagajte si z ZASTOPNIŠKO PRODAJO najsodobnejših priročnikov pri DZS. Zaželeno je srednja izobrazba. ☎ 75-954 1747
Gostilna v Kranju zaposli KUHARJA. ☎ 25-266 1893

ZAHVALA

V globoki žalosti smo se poslovili od našega moža, očeta, dedka, brata, strica

IVANA JUHANTA

iz Praš 40

Žaro smo položili 5. februarja 1991 na kranjskem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje ter vaščanom iz Praš za podarjeno cvetje, govorniku ZB Mavčiče in praporščakom ter pevcem iz Nakla.

VSI NJEGOVI!

Za uvožen artikel iščemo najboljše POTNIKE. ☎ 27-995 1902

Iščem KROJAČICO oz. izkušeno ŠIVILJO. Šifra: PLATNO 1912

Sportina Bled DOO išče delavca, za VODENJE knjigovodskih in računovodskih del. Nudimo dober zaslužek in delo po pogodbi ali delovno razmerje za nedoločen čas. Prednost imajo delavci z večletnimi izkušnjami, na enakih ali podobnih delih. Zanimirani svoje vloge pošljite do vključno 18. 2. 1991 na naslov: SPORTINA BLEDOO, Ljubljanska 4, Bled 1918
Oddam DELO NA DOM, za VRTANJE v medenini izdelak. Šifra: VRTALNI STROJ ZAGOTOVLJEN 1924

PIN Ljubljana Računalniški inženiring išče STROKOVNJAKE, ki obvladajo programsko orodje Paradox. PIN Ljubljana, Leskovškova 4, 633-893 1925
☎ 061/447-200

ŽIVALI

Prodaj od 20 do 160 kg teške PRAŠIČE. Možna dostava na dom. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 1857

Prodaj brajo TELICO simentalco. Sp. Bela 3, Preddvor 1899

Prodaj 3 tedne staro TELIČKO simentalco. Podbrezje 125, Duplje 1901

Dobrim ljudem oddam PSA čuvalca. ☎ 061/627-136 1905

Ugodno prodaj ŽREBIČKA Haflinger. ☎ 66-513 1926

Prodaj MESO pol teleta. Informacije na ☎ 065/76-135 1929

TELIČKA starega 7 mesecev, prodaj. Tončka Rupar, Bodovlje 12, Škofja Loka 1930

Prodaj več TELIČKOV Simentalcev, starih 14 dni. Žabnica 43 1937

BIKA za zakol in dve breji TELICI Simentalki, prodaj. ☎ 44-149 1942

Prodaj TELETE Simentalce, po izbiri, stare dva meseca in domače ŽGANJE. Ljubno 126, Podnart 1947

Prodaj osem tednov starega BIKCA, za zakol ali nadalno rejo. ☎ 66-271 1951

OSMRTNICA

Umrl je

LADO MATELIČ

roj. 5. septembra 1936

Pogreb bo v torek, 12. februarja 1991 ob 15.30 na kranjskem pokopališču.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

FRANCKE PINTAR

roj. Okorn

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in sodelavcem za ustno in pisno izrečeno sožalje, za darovano cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni vsem sosedom, ker ste tako skrbeli za našo mamo v času njene bolezni in ste nam v najtežjih dneh pomagali. Zahvaljujemo se dr. Možganu in patronažni sestri Mariji za zdravljenje in pomoč med mamino boleznijo. Lepo se zahvaljujemo pogrebem in gospodoma duhovnikoma za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČI: hčerki Marička in Francka z družino

Sorica, 1. februarja 1991

ZAHVALA

Ob prerani boleči izgubi dragega moža, očeta, strica, bratranca in prijatelja

VIKTORJA ERMANA

p. d. Vikota

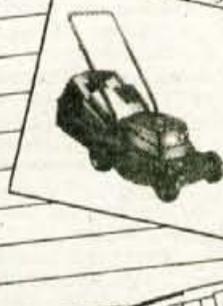
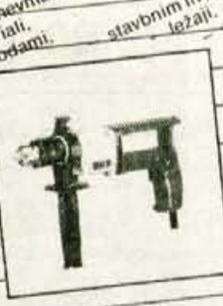
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sovaščanom in sodelavcem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za denarno pomoč, podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Iskra instr. Otoče za lepe poslovilne besede. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen cerkveni obred.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Aleš, hči Mateja, mama in ostalo sorodstvo

Posebno obrtniki,

PRIINAS

v metalka -u smo v letošnjem januarju odprli še tretji diskont,
kjer lahko izbirate med:

Tudi tu veljajo ugodnosti - predvsem
ugodne cene, bogat asortiment, enostaven
dostop, veliko parkirišče,
strokovna postrežba ter dodatne storitve.

metalka
DISKONT

Metalka Commerce, p. o.,
Ljubljana

Plemljeva 2, Vižmarje
tel.: (061) 52-261

Slovenija in svet

Samostojnost pogoj za priznanje

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je sprejel člane konzularnega zbora, predsednik vlade Lojze Peterle in zunanji minister Dimitrij Rupel pa sta ocenila uspešnost naših prizadevanj za mednarodno priznanje.

Evropa so tudi mali narodi

Slovensko politično vodstvo je pretekli teden pripravilo sprejem za člane konzularnega zbora iz Zagreba. V njegovem imenu je slovensko vodstvo nagovoril doyen konzularnega zbora, generalni konzul Švice v Zagrebu gospod Werner Maurer. Dejal je, da išče današnja Evropa navdih v svojih najlepših moralnih tradicijah in ne- guje plemenito težnjo: spoštovanje človeškega dostojanstva, od če- sar je odvisno vse. S temi volitvami, ki jih je dinamična republika Slovenija izpeljala prva, se je v Sloveniji marsikaj spremenilo. Se- danja prizadevanja vaše vlade, da bi slovenskemu ljudstvu zagoto- vila mir, gospodarski razcvet in blagostanje, mnogi obhodujejo. Moji kolegi in jaz vam zagotavljamo našo podporo, je dejal gospod Maurer. Predsednik predsedstva Milan Kučan je v nagovoru izrazil upanje, da bodo sedanjost in prihodnost Evrope krojili tudi mali narodi in v tem okviru bo našla svoj prostor tudi Slovenija. Slovenski narod se je s plebiscitom odločil graditi svoj dom svobode in neod- visnosti, tako kot si ga gradijo drugi veliki in mali narodi Evrope. Svoje namere in želje smo izrazili v Izjavi o dobrih namelih, kjer smo jasno poudarili, da svojih interesov ne želimo uresničevati niti v škodo drugih narodov v Jugoslaviji, niti ne želimo z njimi ogro- žati miru in varnosti drugih držav. Plebiscit nas zavezuje, da ravnamo zrelo, odgovorno, razumno in tudi pogumno. Pri odločanju o temeljih nacionalne varnosti bomo vzeli v enakopravno presojo tudi možnost bodoče demilitarizacije Slovenije, ki dobiva vse večjo podporo med ljudmi in političnimi strankami pri nas. Pri reševanju jugoslovanske krize izključujemo silo. Če pa bi se izkazalo, da je skupno življenje nemogoče, bo Slovenija zrelo sprejela izziv ži- vljenja v samostojni, suvereni državi. Računamo na podporo med- narodne skupnosti. Evropi pripadamo geografsko, pa tudi po zgo- dovinskih, kulturnih, političnih in gospodarskih tradicijah, je de- jal Kučan.

Slovinci v Benelux

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel sta na časnarski konferenci predstavila slovensko zunanjo politiko. Zunanjepolitična aktivnost naše repu- blike je v zadnjih mesecih aktivna, sta povedala premier in mini- ster. Obiskala nas je vladna delegacija Slovaške in podobna delega- cija italijanske pokrajine Veneto. Peterletu in Ruplu se bo med bližnjim obiskom Belgije, Nizozemske in Luxemburga pridružil tudi finančni minister dr. Marko Kranjec, našo delegacijo pa bodo sprejeli vsi trije premieri držav gostiteljic, zunanji ministri, finan- čniki in vodilni funkcionarji Evropske skupnosti. To je pokazatelj vse večjega zanimanja evropske politike in javnosti za Slovenijo, kljub še vedno konzervativnemu in tradicionalnemu pogledu na enotno Jugoslavijo. Povečuje se zanimanje za odpiranje naših predstavništev (London, Sydney, Buenos Aires), dvoje predstavn- štev pa bomo odprli v Rimu in Abidjanu. Pri razdruževanju z Ju- goslavijo, kar bo Slovenija pospešila, je težko ločiti notranja in zu- nanjepolitična vprašanja. Slovenija bi se že lahko odcepila, vendar tega ni storila, ampak še vztraja pri minimalnem financiranju fe- deracije v prehodnem obdobju. Da bi se izognili hiperinflaciji, bo gradila Slovenija svojo gospodarsko in monetarno politiko. Ne sprejemamo povečevanja zveznega proračuna in javne porabe. Neutralsost je strateška usmeritev Slovenije, prav tako demilitari- zacija, vendar jo je treba zaradi razmer uresničevati postopoma. Naslonitev na vojaške zveze ni nujna. Na mednarodno priznanje lahko računamo, ko bomo samostojni, pripravljeni za priznanje pa ni izrekla samo ena država. Slovenija ne bo dodatek Italije ali Avstrije, ampak bo samostojna država. Mi smo talci Jugoslavije, saj nam ne zaupajo zaradi razmer v Jugoslaviji in ne v Sloveniji. Odpiranje trga nas ne bo spravilo na kolena. Večino zunanjenja dolga bo mogoče razmejiti. 1,8 milijarde dolarjev je jasnega, večji problem bodo dodatne 3 milijarde, ki pa se tu dajo razmejiti. To je treba storiti čim prej, da bi Slovenija lahko že začela odplačevati svoj del. V skupščini se bo kmalu znašel zakon o zunanjih zade- vah, ki bo imel veljavo šele, ko se bo Slovenija pravno na vseh po- dročjih ločila od Jugoslavije. To naj bi storili že na prvem zaseda- nju skupščine. ● J. Košnjek

Previdna izjava kanclerja

Ugibanj, katere države utegnejo prve priznati osamosvojevo Slo- venijo, je veliko. Največkrat so omenjene Madžarska, Českoslo- vaška federacija, Italija, Avstrija. Avstrijski kancler Franz Vran- itzky je na to vprašanje odgovoril previdno: čim bolj si moramo prizadevati, da bi z Jugoslavijo, pomembno in cenjeno sosedo, tudi naprej dobro sodelovali in dobrososedsko živeli, glede Slo- venije in njenega priznanja s strani Avstrije pa je dejal, da je stvar Jugoslavije, ali se bodo njeni narodi osamosvojili ali morda začrtali druge meje. Za dosežanje skupno življenje jugoslo- vanskih republik pa je uporabil izraz "težavno ravnotežje".

Sporočilo bralcem, ki sodelujete v naših nagradnih igrah!

Na podlagi Vaših želja in predlogov, spoštovani bralci, imamo v Gorenjskem glasu kar nekaj stalnih nagradnih iger (vsak teden nagradna križanka, »skriti predmet«, glasbena le- stvica, obisk pri vas doma, itd.). Veseli smo, da Vas navedena oblika razvedrila zelo zanima, kar sklepamo tudi po tem, da je vsak teden v našem bobnu za žrebanje po 2000 rešitev križanke.

Včeraj in danes smo prejeli zelo veliko dopisnic (in še zme- raj tudi pisem), na katerih pošiljate rešitve križanke iz petkovega Gorenjskega glasa. Kar veliko dopisnic in pisem je premalo frankiranih - očitno ste, spoštovani reševalci križanke in sodelu- joči v ostalih naših nagradnih igrah, spregledali podražitev poš- tnih storitev. Od 6. februarja naprej je namreč poštnina za dopis- nico 2,00 din, za pismo (do 20 g) pa 2,50 din.

Zato Vas vlnudno naprošamo dvoje: izpolnjene kupone za nagradne igre pošiljajte na dopisnicah, da bomo Vaš kupon dali v pravi boben - ter seveda ne pozabite pripisati svojega naslova. In drugič: na dopisnico nalepite znamko za 2,00 din oziroma frankirajte Vašo pošiljko skladno s pti cenikom. Ta napotek naj velja tudi za vse, ki našemu uredništvu naslavljate pisma, zahte- ve, gradiva itd.

Lep pozdrav ter vsem reševalcem križanke obilo sreče!

Direktor in glavni urednik
Marko Valjavec

Zadnji grizljaj iz loškega referendumskega progra- ma

V Retečah odprli povečano in polepšano šolo

Reteče, 8. februarja - Odprtja novih ali preurejenih šolskih prosto- rov so v današnjih časih pravcate bele vrane. V Retečah so ga bili danes še posebno veseli, saj je bila njihova podružnica matične šole Cvetka Golarja s Trate zadnja v vrsti občinskega referendumskega programa, za katerega se je samoprispevek iztekel že pred pol de- setletja. No, Ločani so ljub temu obljubo držali in denar za prizi- dek in preureditev reteške podružnice zbrali na druge načine.

Adi Pintar, vodja podružnične šole in hkrati predsednik gradbenega odbora, je na današnji slovesni otvoritvi, ki je posre- čeno sovpadla s slovenskim kulturnim praznikom, uvodoma pri- znal, da ga je bilo pogosto strah, da bo reteška šola kot zadnja na referenduskem spisku izpadla. »S pripravami smo začeli maja 1989. leta, ko smo ugotovili, da potrebujemo novo kuhinjo, jedilni- co, telovadnico in nekatere druge prostore. Dodatnih zemljišč za gradnjo nismo uspeli dobiti pa tudi denarja za veliko telovadnico ni bilo dovolj. Namesto nje smo dobili malo telovadnico dvanaest krat deset metrov, dovolj veliko za potrebe šole in za rekreacijo kraja- nov. Zmanjšati smo morali tudi uporabne površine šole. Junija lani se je začelo pravo delo. Naj za ilustracijo povem, da je bilo nareje- nih 320 kubičnih metrov izkupov, porabljenih 246 kubičnih metrov betona, 888 metrov opažev, da je bilo obnovljeno električno, vodo- vodno, ogrevalno omrežje, vstavljeni nova okna, vrata, narejena no- va fasada,« je poročal Adi Pintar.

Maškar malo, šem pa kot ponavadi

Kranj, Mojstrana, 11. februarja - Letos je bilo maškar manj kot minula leta, le otroške maškarade in prireditve ob pustu so bile imenitne.

Minula sobota in nedelja naj bi tudi pri nas minila v zna- menju veselega razpoloženja, pustnih norčij, maškar in pust- nih veselic. Pa je bilo kaj malo od veselega in norčavega pu- sta, saj je bilo v soboto razme- roma malo pustnih mask in maškar, v nedeljo pa je številne pustne prireditve pokvarilo sla- bo vreme.

Tako so v nedeljo odpoveda- li domala vse prireditve, ki so jih nameravali pripraviti na prostem. Pustne veselice v so- boto zvečer pa so seveda bile,

po gorenjskih hotelih in v do- movih po krajevnih skupno- stih. A tudi tam so ugotovili, da je bilo minula leta veliko bolj zabavno, veliko več pust- nih maškar.

V soboto dopoldne po naših mestih domala da nisi srečal nobene maškar. Maškar sicer nobene, šem pa kot ponavadi...

Tako so pustno »čast« letos brez dvoma reševali najmlajši: s pristrčnimi prireditvami in z zelo lepimi maškarami.

Ko smo v soboto dopoldne spremljali pustni spred po

Na igrišču v Mojstrani so v soboto plesale male maškar...

Tina in Petra Mekiš ter Maja Zore s Kokrice so bile dame in Pika Nogavička..... Foto: D. Sedej

GORENJSKI GLAS

skupaj z Radiom Žiri

NOVINARSKI VEČER v Žireh

sobota, 23. februarja, ob 19. uri

dvorana DPD Svoboda

Pokrovitelj Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana
Območna enota Kranj

Dograditev in preureditev reteške podružnice je stala 7,5 mi- lijona dinarjev. V večini prostorov je tudi nova oprema. Največja pridobitev je vsekakor telovadnica, čeprav majhna, nova kuhinja z jedilnico, učilnica za malo šolo, umivalnica zob, knjižnica- zbornica, obnovljeno je bilo tudi šolsko stanovanje. Šoli manjka- jo le tehnični učni pripomočki: TV z videom, radio, grafoskop, pianino in drugi, s čimer bi se reteška šola približala standardom drugih šol.

Med gradnjo so učenci gostovali v prostorih župnišča in kra- jevne skupnosti, učiteljica iz matične šole Mara Potokarjeva je za ta čas vzela pod streho svoje hiše družino iz šolskega stanovanja.

Škofjelški župan, ki je na otvoritvi reteške šole nastopil kot slavnostni govornik, je svoje besede namenil predvsem šolarjem, ki jim je položil na srce, kako pomembna sta učenje in znanje. Svečan dogodek je s svojimi deli popestril slikar Herman Gvard- jančič, v kulturnem sporedu so nastopili šolski pevci, tamburši in drugi glasbeniki. ● H. Jelovčan, Foto: J. Cigler

Alešu Koncilija je mamica seši- la imenitnega Žabjega kralja...

Pustni spred v Trziču - danes!

Trzič, 12. februarja - Zaradi slabega vremena je trziško Turisti- čno društvo predvčerajšnjim moralo odpovedati tradicionalni spre- vod pustnih maškar po trziških ulicah. Ker upajo, da bo danes z vre- menom več sreče, vabimo vse trziške pustne maske in seveda firbce ob 16.30 uri v občinski atrij, kjer bo začetek spreveda in zaključna razglasitev najbolj izvornih mask. Turistično društvo Trzič je v sode- lovanju s turistično sekcijo iz Loma pod Storžičem tudi letos načrto- valo prireditve »lomske poh«, ki je vezana na tradicijo v predpust- nem času, vendar letos zanjo ni pogojev, saj je bila v Lomu prav na pustno soboto poroka.

Trziške maškar, danes ob 16.30 uri vas bodo člani trziškega Pi- halnega orkestra pospremili po trziških ulicah, najboljšim maskam pa so trziška podjetja (Tiko, ZLIT, Mercator Preskrba, Lepenka, Kmetijska zadruga, Komunalno podjetje, SAP, Občala Novost, Dis- kont Center ter Alpetour Potovalna agencija) pripravila kar 20 bogat- ih nagrad. Najizvirnejše maske bo izbrala strokovna komisija TD Trzič.

Va. M.

Ženska gibanja protestirajo

Zoper nasilno politiko

Ljubljana, 7. februarja - V izjavi, ki so jo podpisale slovenske ne- odvisne ženske skupine, je rečeno, da očitni poskusi razpletanja jugo- slovanske ustavne krize z nasilnimi sredstvi, rastoča militarizacija družbe, hitro propadanje ekonomije, nazadovanje socialne varnosti in pravičnosti že prizadevajo predvsem ženske, mlade ljudi, otroke, ostarele in invalide. Zato ženska gibanja zahtevajo: departizacijo in depolitizacijo JLA in moratorij na služenje vojaškega roka v JLA, takojšen umik JLA iz politike in ostajanje vojske v kasarnah, takojšen začetek hkratne demilitarizacije v federaciji in republikah, nadalje- vanje strpnih in argumentiranih političnih pogovorov predstavnikov republik, vključno z albansko narodnostjo. Ženske nasprotujejo zlo- rabam gibanj za nasilno politiko. ● J. K.